

GAZETA

wyborcza

wyborcza.pl

NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Wtorek, 1 września 2026 | Redaktor prowadzący Piotr Rozpara | Cena gazety 7,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 203.11302, 1

Nakład 32 tys. + 298,5 tys. prenumerat cyfrowych

Wydarzenia

Ponowna wymiana ognia

Zaczął się w niedzielę. Amerykanie zaatakowali dwie wyrzutnie rakiet, które – jak przekonuje dowództwo amerykańskiej armii na Bliskim Wschodzie – próbowały rozsiać miny w cieśninie Ormuz. Tymczasem kilku ważnych dowódców miało ostrzec sekretarza obrony USA, że przedłużanie operacji przeciwko Iranowi jest niewykonalne i groźne.

► 3

Temat dnia

Coś więcej niż zwykłe zmiany

– Głównym hasłem reformy jest to, żeby szkoła była wymagająca, ale przyjazna. Wiedza ma być konkretna, ale bardziej użyteczna i mniej fragmentaryczna – przekonuje w rozmowie z „Wyborczą” Tomasz Gajderowicz, wicedyrektor Instytutu Badań Edukacyjnych. Dzień przed rozpoczęciem roku szkolnego nauczyciele zebrał się pod kancelarią premiera.

► 4-6

Sport

Czy to już koniec?

Porażka w pierwszej rundzie US Open wygląda na początek końca Novaka Djokovicia.

► 23

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

9 770860 908129

FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCIA WYBORCZA.PL

Warszawa

POŻEGNANIE BOHATERKI

„Ufam, że hołd, który składamy jej dzisiaj, razem, jako polska wspólnota narodowa będzie zapowiedzią uleczenia ran po działu” – napisał prezydent Karol Nawrocki w liście do uczestników wczorajszych uroczystości pogrzebowych Wandy Traczyk-Stawskiej, pseudonim „Pączek”. Bohaterka czasów wojny i pokoju, żołnierka Armii Krajowej i uczestniczka powstania warszawskiego, a po wojnie psycholożka, nauczycielka i działaczka społeczna, zmarła 18 sierpnia. Miała 99 lat.

• Więcej

► Warszawa.wyborcza.pl

Afera Zondacrypto

Były premier chce komisji śledczej

Afera Zondacrypto wchodzi do Sejmu. Rozwój Plus chce komisji śledczej, PiS jest sceptyczne.

Agata Kondzińska
Iwona Szpala

Medialne doniesienia o powiązaniach Zondacrypto z prawicą zdominowały poprzedni tydzień. Okazało się, że z Przemysławem Kralelem spotkał się poseł PiS Michał Moskał, rozmawiali na Ibizie. Dzień później sprawą zyskała nowego bohatera – Radosława Piesiewicza, szefa PKOl, dobrego znajomego posła PiS Jacka Sasina. Zatrzymali go agenci CBA, usłyszał zarzuty, sąd przystał na trzymiesięczny areszt. Piesiewicz jest podejrzewany o płatną protekcję, powoływanie się na wpływy i wykorzystanie znajomości z Kralelem (to pozwoliło mu wycofać pieniądze tuż przed upadkiem giełdy, inni klienci byli tu bez szans).

Morawiecki się nie obawia

Teraz na scenę wkroczył Mateusz Morawiecki. Do studia RMF FM przyszedł wczoraj z dokumentem – gotową uchwałą o powołaniu komisji śledczej w sprawie Zondacrypto. Miał-

by zbadać prawidłowość, legalność i terminowość oraz skuteczność działań wszystkich instytucji państwa od 2019 roku. Zapewnił, że sam niczego się nie obawia, dlatego proponuje, by sejmowi śledczy sprawdzili też sprawy, gdy był szefem rządu. Podkreślił, że nikim jeszcze nie rozmawiał o poparciu, jego posłowie dopiero wychodzą z konkretnymi, przez weekend pracowali nad uchwałą w Rozwoju Plus. Teraz Morawiecki zaprasza liderów Konfederacji, PiS oraz wszystkich innych chętnych, by podpisali się pod projektem. I stawia podstawowe pytanie: Dlaczego służby Tuska, wiedząc o aferze, nie ostrzegły obywateli?

Przypomniał, że we wrześniu ubiegłego roku odbyło się spotkanie UOKiK i ABW, by przestrzec przed Zondacrypto.

– I co zrobili, skoro wiedzieli o piramidzie finansowej? – pytał Morawiecki. On przecież odradzał giełdę, chociaż nie wiedział tyle co premier Tusk. Dlatego wnioskuję, aby wszystko zostało teraz wyjaśnione, ale naj-

ważniejsze to ustalić rolę służb i kto pomógł uciec Kralowi do Izraela.

Służby działają, komisja nie jest potrzebna

Dariusz Joński, były szef komisji śledczej do spraw wyborów kopertowych, mówi, że propozycja Morawieckiego nie ma sensu.

– Takie komisje powstają wtedy, gdy nie działają służby państwa, a odnoszę wrażenie, że przy Zondacrypto jest na odwrót. Sprawa jest rozwojowa, będą kolejne zatrzymania i kolejne zarzuty. Areszt dla szefa PKOl pokazuje, że sprawa jest dobrze udokumentowana przez prokuraturę – mówi „Wyborczej”.

Niech zajmą się tym profesjonalne służby, dlaczego zorganizowana grupa przestępcza korumpowała osoby z życia publicznego

DARIUSZ JOŃSKI

poseł KO

Przekonuje, że temat powinien być jak najdalej od polityków. – Niech zajmą się tym profesjonalne służby, dlaczego zorganizowana grupa przestępcza korumpowała osoby z życia publicznego – tłumaczy Joński. Odrzuca słowa, że Morawiecki, jako premier, nie był uwikłany w temat kryptowalut. – Za jego rządów były dwa umorzenia doniesień składanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. A po ostatnich wyborach fundacja byłego ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry dostała od kancelarii Przemysława Krala 450 tys. zł wsparcia – wylicza Joński.

PiS też się do komisji śledczej nie pali, a swojego byłego wiceprezesa ustawia raczej w roli sojusznika Tuska. Afery partia się nie obawia; jak ktoś z ich szeregów sprzeniewierzył się zasadom – wyciągną konsekwencje. Podkreślają też, że przecież poseł PiS Michał Moskał nie podjął współpracy z szefem Zondacrypto. Za to Roman Giertych, wiceprzewodniczący klubu KO, został obrońcą biznesmena.

– W tej kadencji komisja śledcza ustali tylko to, czego sobie Donald Tusk życzy – ocenił szef klubu PiS Mariusz Błaszczak. ●

• Więcej ► 7

Radostaw
Leniarski

Ile jeszcze talentów zmarnujemy?

Wciąż mam przed oczami czas, gdy trenowałem kajakarstwo. Cudowne chwile były poprzedzone straszną harówką. I mimo naprawdę ciężkiej pracy nigdy nie osiągnąłem takich sukcesów jak dziewczyny, które opisałem w tekście „Polskie zawodniczki przerywają milczenie i oskarżają system”. One zaszły znacznie, znacznie dalej, bo były utalentowane i pracowite. Dlaczego nie dotarły jeszcze dalej?

Sport to piramida. Na jej szczycie znajduje się garstka osób, dla których kariera ułożyła się idealnie dzięki cechom charakteru, predyspozycjom organizmu i sprzyjającym okolicznościom. Talent i pracowitość to gleba, na której sukcesy mogą urosnąć, ale potrzeba czegoś więcej – o wiele więcej. Na początku: dzieciństwa w zachęcającej do sportu rodzinie i doskonałej zabawy za sprawą lokalnego, zakręconego na punkcie sportu trenera, braku poważniejszych kontuzji oraz szybko osiągniętych pierwszych sukcesów. A potem niezbędna jest inteligentna pomoc federacji. Jeśli trzymamy się analogii gleby, federacja musi wiedzieć, jak tę ziemię uprawiać.

Z rozmów, jakie przeprowadziłem podczas przygotowywania tekstu, wynika, że pod wieloma względami polski sport – widziany z perspektywy kajakarstwa – pozostaje skansenem.

Być może dlatego polski sport gra poniżej ligi, na którą wskazywałyby populacja i zasoby państwa

Ten na zawodowym, olimpijskim poziomie – zapewne nie tylko w Polsce – jest niesymetryczny, a mówiąc bez ogródek: krzywy. Absolutną władzę mają trenerzy i działacze, a zawodnicy są często traktowani jako podrzędni dostawcy produktu. Nierzadko dominuje postawa: jeśli jedni się nie sprawdzą, będą następni.

Być może dlatego polski sport gra poniżej ligi, na którą wskazywałyby populacja i zasoby państwa.

W rozmowach okazało się, że główny trener reprezentacji traktuje jako uwłaczającą sugestię o – na przykład – ankiecie satysfakcji z treningu albo o hospicjum zajęć. Deprecjonuje sukcesy zawodniczek w rozmowie z dziennikarzem, czym potwierdza ich słowa. Mówiły, że lekceważenie było jedną z przyczyn ich rozgoryczenia i późniejszej decyzji o rozbracie ze sportem.

Choć wszystkie zawodniczki zapewniają, że w innych okolicznościach trenowałyby jak szalone, byle spełnić marzenia o startach w igrzyskach olimpijskich, nie chcą „przechodzić przez piekło” – jak jedna z nich określiła powrót do metod i stylu prowadzenia grupy przez głównego trenera. Federacja nie zapytała, dlaczego zdecydowały się odejść w optymalnym wieku.

Psycholog przyznaje, że obecne relacje sprzyjają nadużyciom władzy. Innymi słowy: hamują sportowców. Marnotrawimy ogromną energię, uprawiając pole sochą, a w najlepszym przypadku plugiem kolejnym.

To właśnie nazywam skansenem. ●

Andrzej rysuje

Gdańsk

46. rocznica podpisania Porozumień Sierpniowych

Lech Wałęsa, były prezydent i legenda „Solidarności”, po złożeniu kwiatów pod Pomnikiem Poległych Stoczników 1970, w 46. rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Liczba dnia

23

PROC.

Tyle ponownie wynosi od dziś VAT na paliwa – standardowa stawka wróciła o północy. Przez ostatnie dwa tygodnie była obniżona do 8 proc. Nie będą też ogłaszane maksymalne ceny detaliczne benzyny i oleju napędowego.
Czytaj ► Wyborcza.biz

Andrzej Poczobut u dyplomatów

Pięć minut od autorytaryzmu

• Wczorajsze spotkanie Andrzeja Poczobuta z akredytowanymi w Polsce dyplomatami FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Białoruskie władze chciałyby, by wszyscy ważni działacze Związku Polaków wynieśli się z kraju. Dlatego ja muszę tam wrócić – mówił Andrzej Poczobut, nasz białoruski korespondent, na wczorajszym spotkaniu z akredytowanymi w Polsce dyplomatami.

Andrzej Poczobut, odkąd wyszedł ze szpitala, gdzie doznał zawału serca, po zwolnieniu z białoruskiego łagru (odsadywał tam ośmioletni wyrok m.in. za rzekomą gloryfikację totalitaryzmu), nieustannie jeździ po Polsce. W niedzielę do Krakowa zaprosił go tamtejszy metropolita kardynał Grzegorz Ryś. Wczoraj w Warszawie spotkał się z grupą ambasadorów krajów Unii Europejskiej i NATO. Opowiadał im o sytuacji na Białorusi i losie żyjącej na Grodzieńszczyźnie mniejszości polskiej.

– W ciągu minionych sześciu lat sytuacja, jeśli chodzi o prawa człowieka na Białorusi, drastycznie się pogorszyła. Kraj dzieli już zaledwie pięć minut od stania się państwem totalitar-

nym. W tych umownych pięciu minutach mieści się działalność Związku Polaków na Białorusi. Związek przetrwał, bo mimo aresztowań i represji znaczna część działaczy postanowiła zostać – mówił.

Poczobut opowiadał, że białoruscy Polacy, których związek nadal działa, działają nielegalnie, są odporni na szkany i represje. Dlatego się nie ugięli, a władza, która chciała zmusić działaczy do emigracji, musiała zmienić podejście.

– Odwaga ludzi, którzy zostali, sprawiła, że nasz Związek nadal działa. Dlatego muszę do nich pojechać. Te pięć minut od totalitaryzmu musimy rozszerzyć do sześciu minut, może do ośmiu – mówił, zapowiadając wyjazd na Białoruś.

Gdy 28 kwietnia Poczobut w ramach wymiany więźniów w Białowieży przeszedł do Polski, białoruskie władze wydały mu paszport i obiecały, że będzie mógł wrócić do kraju. ●

Bartosz T. Wieliński

Pierwsza od tygodni wymiana ognia między USA i Iranem

Teraz mówią, że brnięcie w wojnę może oznaczać osłabienie amerykańskich zdolności do obrony w innych regionach, a także w samej Ameryce.

Marta Urzędowska

Zacząło się w niedzielę. Amerykanie zaatakowali dwie wyrzutnie rakiet, które – jak przekonuje dowództwo amerykańskiej armii na Bliskim Wschodzie – próbowały rozsiać miny w cieśninie Ormuz.

US Army: Eliminujemy irańskie zagrożenie

Rzecznik dowództwa amerykańskich sił w rejonie, kpt. Tim Hawkins potwierdza, że siły USA zauważyły, jak żołnierze Gwardii Rewolucyjnej szykują się do wystrzelenia rakiet uzbrojonych w miny z wyspy Larak na wody otaczającej cieśniny. Także we wpisie dowództwa w serwisie X potwierdzono, że „podjęte zostały ograniczone, precyzyjne działania przeciwko siłom minującym Iranu, stanowiącym bezpośrednie zagrożenie”.

„Iran stworzył zagrożenie, a amerykańskie siły zbrojne wyeliminowały je, by chronić cywilnych marynarzy, żeglugę handlową i swobodny przepływ globalnego handlu” – zapewniają Amerykanie.

Gwardia odparowała w oświadczeniu, że USA popełniły „strategiczny, śmiertelny błąd” i że „ukarze agresora”. Już po kilku godzinach Irańczycy wystrzelili rakiety w kierunku Jordanii, gdzie stacjonują tyśiące amerykańskich żołnierzy. Wszystkie udało się przechwycić.

Amerykanie są wściekli, bo informacje, że Irańczycy próbowali minować cieśninę, przypadają w tydzień po tym, jak pochwalili się, że oczyścili przesmyk z min, o czym informował dowódca amerykańskich sił w regionie admirał Brad Cooper i prezydent Donald Trump.

Będzie większa eskalacja?

Obecna wymiana ognia to pierwsza eskalacja od tygodni. Na miejscu obowiązujące wypracowane w czerwcu rozejm, na mocy którego przerwano wojnę rozpoczętą przez Amerykę i Izrael atakami na Iran z lutego b. roku.

W pierwszych tygodniach wojny Amerykanie i Izraelczycy pozabijali ważnych irańskich przywódców politycznych i wojskowych, zniszczyli irańską flotę oraz większość wyrzutni i arsenału pocisków. W odpowiedzi Irańczycy atakowali arabskich sojuszników USA w rejonie – głównie kraje regionu Zatoki Perskiej, a także zablokowały cieśninę Ormuz ważną dla transportu ropy, co wywindowało ceny surowca.

Choć od kwietnia w regionie z przerwami obowiązywały kolejne zawieszenia broni, sytuacja nadal pozostaje niespokojna.

Poprzednie większe uderzenie miało miejsce pod koniec lipca, kiedy Amerykanie zaatakowali dziesiątki celów w Iranie, w tym obiekty rakietowe i ośrodki dowodzenia. Od tej pory nie dochodziło do ataków, a Donald Trump ograniczał się do

• **Statki w pobliżu Cieśniny Ormuz, widziane z miejscowości Musandam w Omanie, 31 sierpnia 2026 roku**

FOT. REUTERS / STRINGER

grożenia Irańczykom nowymi sankcjami gospodarczymi.

Także cieśnina Ormuz pozostaje częściowo zablokowana. Choć teoretycznie na mocy porozumienia z czerwca udało się częściowo przywrócić żeglugę, nadal nie ma zgody, którejdy dokładnie mają pływać korzystające z niej jednostki. Irańczycy chcą, by pływały blisko irańskich wybrzeży, by mogli je kontrolować. Amerykanie odpowiadają, że to wykluczone, a statki mają pływać bliżej Omanu.

Amerykanie zapewniają, że cieśnina jest bezpieczna

W efekcie na miejscu panuje impas, a przesmykiem pływa zaledwie kilka jednostek dziennie, podczas gdy przed wojną pływało ich ponad sto.

Tylko przez trzy dni, tuż po czerwcowym porozumieniu, każdego dnia pływało cieśniną kilkadziesiąt statków. Od tego czasu sytuacja znacznie się pogorszyła – Amerykanie przywrócili własną blokadę irańskich portów, a Irańczycy zaczęli pobierać opłaty od statków za żeglugę, która przed wojną była darmowa.

Także dziś, po ostatniej wymianie ciósów, amerykańska armia wzywa jednostki handlowe, by śmiało pływały przez cieśninę, zapewniając, że amerykańskie okręty przeprowadzą je bezpiecznie przez południową część przesmyku, blisko Omanu. Zapewniają, że amerykańskie okręty, samoloty i śmigłowce pilnują cieśniny i są gotowe zaatakować, jeśli Irańczycy spróbowałiby zagrozić statkom komercyjnym. Nie jest jasne czy armatorzy posłuchają wezwania.

Doniesienia, że Irańczycy próbują minować cieśninę, pokazują, że na miejscu

Wojskowi alarmują, że kontynuowanie ataków i rozmieszczanie amerykańskich sił na Bliskim Wschodzie może prowadzić do wyczerpania zapasów precyzyjnej amunicji i sprawić, że kluczowe jednostki – morskie i powietrzne – nie będą w stanie sprawnie przekierowywać się do innych zadań

nie jest bezpiecznie. A – jak przypomina „New York Times” –

Irańczycy nie rzucają słów na wiatr.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni w przesmyku zginęło dwóch marynarzy, a kolejny zaginął. Łącznie od początku wojny odnotowano co najmniej 71 ataków na pływające cieśniną statki, dziewiętnastu marynarzy zginęło.

Wojskowi ostrzegają: Dalsza wojna jest groźna i bezsensowna

Choć w ostatnich dniach pojawiały się doniesienia, że Katar próbuje negocjować wznowienie rozmów o trwalszym porozumieniu USA-Iran, Białe Dobre zaprzecza, że prowadzone są jakiegokolwiek rozmowy.

Jednocześnie „Washington Post” informuje, że amerykańscy wojskowi uważają kontynuowanie wojny za błąd. Według źródeł dziennika, kilku ważnych dowódców

ostrzegło sekretarza obrony Pete’a Hegsetha, że przedłużanie operacji przeciwko Iranowi jest niewykonalne i groźne. Bo może oznaczać osłabienie amerykańskich zdolności do obrony w innych regionach, a także w samej Ameryce.

Wojskowi alarmują, że kontynuowanie ataków i rozmieszczanie amerykańskich sił na Bliskim Wschodzie może prowadzić do wyczerpania zapasów precyzyjnej amunicji i sprawić, że kluczowe jednostki – morskie i powietrzne – nie będą w stanie sprawnie przekierowywać się do innych zadań, takich jak odstraszenie Chin czy reagowanie na kryzys z udziałem Korei Północnej lub Rosji.

Jeden z urzędników Pentagonu cytowanych w dzienniku przyznaje, że amerykańskie siły już dziś są „rozciągnięte do granic”, bo grupy lotniskowców i zespoły bombowców od miesięcy działają na poziomie maksymalnym lub zbliżonym do maksymalnego. Inny wojskowy ostrzega, że dalsza eskalacja mogłaby zmusić Pentagon do wycofania zasobów z regionu Indo-Pacyfiku.

Z kolei Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego alarmuje, że przedłużone rozmieszczanie amerykańskich sił za granicą może z czasem obniżyć gotowość do walki z zagrożeniami wewnętrznymi, w tym – reagowaniem na katastrofy naturalne i inne sytuacje kryzysowe.

Jak opisuje „Washington Post”, Hegseth nie pozostaje głuchy na podobne ostrzeżenia.

Choć publicznie nadal broni kampanii przeciwko Iranowi, jednocześnie sam poprosił swój zespół o opracowanie kilku opcji, w tym stopniowego wycofywania się, czy przejścia wyłącznie do uderzeń punktowych. ●

Inauguracja roku szkolnego

Coś więcej niż zwykłe zmiany

– O ile nasi uczniowie osiągają niezłe wyniki poznawcze, o tyle często nie widzą sensu w tym, czego się uczą.

ROZMOWA Z
TOMASZEM GAJDEROWICZEM
wicedyrektorem Instytutu Badań Edukacyjnych, odpowiedzialnego za merytoryczny kształt reformy edukacji „Kompas Jutra”

KAROLINA SŁOWIK: – Reforma „Kompas Jutra”, czyli co?

TOMASZ GAJDEROWICZ: – Reforma to coś znacznie większego niż nowość, które zobaczymy we wrześniu. To nie będzie jedna rewolucyjna zmiana. Różne elementy albo już działają w szkołach, albo będą uruchamiane etapami – tak, żeby nikt nie obudził się z dnia na dzień w zupełnie nowej szkole.

A teraz na co mamy się szykować?

– To, co wchodzi faktycznie od 1 września dla przedszkola, klas pierwszych i czwartych szkół podstawowych, to nowe podstawy programowe, które jakościowo znacząco różnią się od dotychczas obowiązujących. Program jest mniej przeładowany, wciąż oparty na solidnej wiedzy, ale takiej, którą uczeń potrafi wykorzystać w praktyce.

Chodzi o to, żeby skupić się na tym, czego brakuje polskim uczniom. A ze wszystkich badań międzynarodowych jasno widzimy, że o ile nasi uczniowie osiągają niezłe wyniki poznawcze, o tyle często nie widzą sensu w tym, czego się uczą. Nie wierzą, że ta wiedza przyda im się w życiu. W badaniu PISA zajmujemy ostatnie miejsce w Europie pod względem ciekawości poznawczej 15-latków. I to jest luka, którą ta reforma ma domknąć.

Dlatego powstały doświadczenia edukacyjne, które mają pokazać, w jaki sposób to, czego się uczymy, można przełożyć na praktykę.

Wspomniał pan, że reforma to znacznie więcej niż podstawy programowe. Przypomnijmy, jakie zmiany rodzice i dzieci mogli odczuć w poprzednim roku szkolnym?

– Były już zmiany w zakresie przedmiotów, o których było dosyć głośno. To jest na przykład edukacja zdrowotna, która w zeszłym roku była nieobowiązkowa, ale teraz wchodzi już w wersji obowiązkowej. Doszła też edukacja obywatelska. Mamy program „Edukacja z wojskiem”, który ma sprostać wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa.

Znaczącym elementem, który zmienia się powoli, ale konsekwentnie, jest kwestia tele-

fonów komórkowych i ekranów w szkołach. Bo to, co widzimy w danych, jest przerażające: dzieci spędzają w komórkach od 4,5 do 6 godzin dziennie, w zależności od raportu.

Alarmujące jest to, że drugą najczęściej odwiedzaną stroną internetową przez dzieci w wieku 7-14 lat jest Pornhub. A chodzi o to, żeby w szkołach zostawić taką technologię, która jest sensowna i przydatna. Uczenie cyfrowego świata też jest częścią reformy „Kompas Jutra”. To 12 tys. pracowników AI w szkołach, w których nauczyciele będą uczyć krytycznego myślenia i analizy informacji z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Z drugiej strony musimy ograniczać to, co rozprasza i przeciąża młode umysły.

Z jednej strony chcemy rezygnować z telefonów komórkowych, z drugiej – ładujemy duże pieniądze w cyfryzację. Czy to się jednak nie kłóci? Czy po prostu mieliśmy zobowiązanie wobec Unii Europejskiej, że musimy wydać na to pieniądze i już było za późno, żeby zmieniać ten plan?

– Jest różnica między tym, że uczniowie przewijają rolki na Facebooku, Instagramie czy TikToku, a tym, by uczyć się obsługiwać nowoczesną technologię i uczyć się za jej pomocą. Chodzi o to, żeby wybrać z tego cyfrowego świata to, co faktycznie rozwija uczniów. Temu te zmiany mają służyć.

Szkoły na Zachodzie wycofują się z cyfryzacji. Szwecja, Estonia – robią krok w tył. My nie chcemy podążać w takim kierunku?

– Zauważmy, że te kraje były bardziej nasycone technologią cyfrową niż Polska. Niektórzy zamiast zeszytów mieli już tylko tablety.

To nie jest dylemat: cyfryzować czy nie cyfryzować. Chcemy zostawić cyfryzację tam, gdzie przyczynia się ona do wzrostu kompetencji uczniów, a ograniczać ją tam, gdzie przynosi negatywne konsekwencje, jak dramatycznie słabnąca zdolność koncentracji uwagi czy skupienia się na dłuższym tekście. To jest nasze kryterium.

Ale do tego potrzebna jest też nauczycielka, nauczyciel, który potrafi w tym nawigować i wie, jak tego uczyć. Teraz nawet do nauki tabliczki mnożenia w klasach 1-3 są quizy online. Czy kadra zrozumie te niuanse, o których mówi reforma?

– Tym razem pracowni i cały sprzęt są mocno obudowane szkoleniami. Czyli nie cho-

• – W badaniu PISA zajmujemy ostatnie miejsce w Europie pod względem ciekawości poznawczej 15-latków. I to jest luka, którą ta reforma ma domknąć – mówi Tomasz Gajderowicz

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

dzi o samą obecność drukarki 3D, ale o to, aby za jej pomocą rozwiązać realny problem – i przy okazji nauczyć się chemii związanej z tym procesem. Trzeba najpierw zbudować dydaktykę wokół rozwiązania, a potem sprawdzić, czy to działa. Mamy już konkretne wdrożenia technologii poparte badaniami, o udowodnionym efekcie edukacyjnym: IBE przeprowadziło ewaluację programu „Zeszyt.online”, który dostarcza zadania z matematyki dostosowane do poziomu trudności ucznia. To technologia cyfrowa oparta na sztucznej inteligencji. Przeprowadziliśmy badanie eksperymentalne na próbie 20 tys. uczniów z losowo wybranych gmin i wykazaliśmy, że korzystanie z tej platformy znacząco rozwija kompetencje matematyczne. Przy rocznym korzystaniu efekt można porównać z dodatkowym miesiącem nauki. A to dopiero początek! Wszystkie nowe narzędzia edukacyjne powinny przechodzić rygorystyczne badania skuteczności.

Czyli nauczyciele będą przygotowani we wrześniu?

– Te przygotowania dzieją się cały czas. To nie działa tak, że na trzy, cztery ogłaszamy pełną gotowość. ORE prowadzi wdrożenie reformy w systemie kaskadowym poprzez doradców metodycznych, nauczycieli konsultantów i ośrodki doskonalenia – nauczyciele szkolą się w trybie ciągłym.

Przy okazji reformowania przedszkoli wiele kontrowersji wzbudził fakt, że MEN złagodziło pierwotne zapowiedzi i zamiast całkowitego zakazu zarządziło ograniczenie czasu ekranowego. Dlaczego tak się stało? Chodziło o lobbystów? O to, że przedszkola wydały już pieniądze na urządzenia? A może stoi za tym jakiś sens edukacyjny?

– To decyzja ministerstwa. Jak rozumiem, są argumenty, że jak chcemy pokazać np. ruch

pingwina, a nie zaobserwujemy go w parku koło szkoły, to mamy do tego narzędzia. Poza takimi wyjątkami przedszkole ma być możliwie dalekie od ekranów.

A co pan o tym sądzi? Powinniśmy zostawić ekrany w przedszkolach czy raczej przeganiać dzieci na spacer do parków i ogrodów, by obserwować liście?

– Jak najbardziej przeganiać dzieci i obserwować liście – w tę stronę poszła też nowa podstawa programowa.

Mamy dużo badań na ten temat. Np. z końca 2025 r. przeprowadzone na MIT, które wykazało, że dzieci w wieku przedszkolnym, które spędzały przed ekranem powyżej trzech godzin dziennie, potem zmagaly się z mniejszą elastycznością myślenia, wolniejszym podejmowaniem decyzji i wyższym poziomem lęku.

– Ten kierunek wyników mnie nie zaskakuje, jest spójny z szerszym obrazem badań: intensywny, bierny kontakt małego dziecka z ekranem wiąże się z gorszą samoregulacją, słabszą uwagą i wolniejszym rozwojem języka. Uczniowie trzeba dodać, że częściej tych badań ma charakter korelacyjny. Ale praktyczny wniosek jest ten sam: w wieku przedszkolnym obowiązuje zasada „im mniej ekranu, tym lepiej”. Mózg trzy-, pięcioletka rozwija się przez ruch, zabawę i kontakt z drugim człowiekiem – żadna aplikacja tego nie zastąpi. Dlatego nowa podstawa dla przedszkoli stawia właśnie na aktywne poznawanie świata.

Inna kontrowersja wokół reformowania przedszkoli dotyczyła pisania. Ekspert nie zgadzali się na to, by dzieci siedziały w ławkach i były zmuszane do zbyt wczesnego stawiania liter.

– Wiele razy spotykaliśmy się z takim stwierdzeniem, że może i podstawy są przeładowane, może i wymagają zmian, ale ta z przed-

Inauguracja roku szkolnego

szkoli jest naprawdę dobra. Autorzy brali to pod uwagę, żeby nie wylać dziecka z kąpielą. Chodziło o to, żeby przedszkole faktycznie było miejscem, w którym się można bawić, uczyć przez zabawę i poznawać świat przez praktykę, a jednocześnie uczyć się skutecznie uczyć.

Nowa podstawa programowa dla przedszkoli skupia się przede wszystkim na aktywnym poznawaniu świata. To oznacza znacznie więcej wyjść, doświadczeń edukacyjnych, doświadczenia rzeczy, doświadczania kształtów, co później buduje np. możliwości matematyczne.

Jeśli chodzi o pisanie, to nie podzielałam tych niepokojów. I akurat na to mamy badania, które wskazują, że wczesne aktywności piśmiennicze dzieci, nawet w formie zabawy, przyczyniają się do lepszego rozwoju umiejętności pisanie i czytania. Te zapisy zresztą nie są specjalnie kategoryczne i wcale nie oznaczają, że dzieci będą siedzieć w ławkach zamiast w parku. To nie musi tak wyglądać.

Czyli nie będzie już siedzenia w ławce i podręczników dla pięciolatków?

– To, że gdzieś tak było, to kwestia złej realizacji, a nie samych przepisów. Jestem bardzo uczulony na coś takiego, że mamy pewne przepisy, a później one są źle wykonywane czy źle interpretowane i przez to na stosie spalamy coś cennego.

W pełni się zgadzam, że małe dzieci nie powinny spędzać większości czasu w ławkach. To kwestia dobrych, mądrych nauczycieli.

Ale żeby realizacja była dobra, MEN musi włożyć w to wysiłek. Mamy za sobą trasę „Kompasu jutra”. Trzeba przyznać, że kierownictwo resortu wykonało gigantyczną pracę. Przejechało wszystkie województwa nawet po kilka razy, spotykając się z nauczycielkami i nauczy-

cielami. Ale równolegle śledziłam działalność Ośrodka Rozwoju Edukacji, który jest odpowiedzialny za szkolenia dla nauczycieli. Te webinary wydawały się niewystarczające.

– Rozumiem te głosy – i rozumiem zmęczenie części nauczycieli kolejnymi zmianami. Trzeba jednak powiedzieć, że nigdy wcześniej w Polsce nie mieliśmy do czynienia z tak szerokim, aktywnym kontaktem ministrów edukacji z nauczycielami. Blisko 25 tysięcy nauczycieli na prawie stu spotkaniach w całej Polsce – to bezprecedensowa skala rozmowy o szkole.

To nowe otwarcie – i widzę, że działania bardzo przyspieszyły. Przyspieszyła też współpraca ORE z IBE, a to wpływa na jakość szkoleń dla nauczycieli oraz synchronizowanie ich z celami reformy. Mamy też przewodniki metodyczne i szkolenia do każdego nowego przedmiotu, mamy już 53 nowe podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego. Będzie czym się podeprzeć.

A szkoła podstawowa? Dużym zarzutem wobec klas I-III było to, że tracimy czas. A potem jest nagle przyspieszenie, przeskok i szok w klasie IV. Czy udało się to odwrócić?

– Zanim zmieniły się podstawy programowe, MEN zmienił ramowe plany nauczania, czyli ten rozkład godzin. I rzeczywiście jest tak, co zresztą rodzice doskonale wiedzą, że młodsze dzieci czasem kończą dziś szkołę o godzinie 12 i później przesiadują w świetlicy. A w starszych klasach nagle mają po ponad 30 godzin lekcyjnych w tygodniu. Jak dorośli pracujący człowiek. Chodziło o to, żeby to trochę wyrównać. Rekomendowaliśmy przesunięcia kilku godzin na wcześniejsze etapy edukacyjne.

I cała podstawa została pomyślana tak, żeby młody człowiek rozwijał się bardziej harmonijnie, bardziej równomiernie, ale w dobrym tempie.

Głównym hasłem reformy jest to, żeby szkoła była wymagająca, ale przyjazna. Wiedza ma być konkretna, ale bardziej użyteczna i mniej fragmentaryczna. Ma to zostać osiągnięte m.in. przez doświadczenia edukacyjne, czyli właśnie wyjście w teren i działanie z rzeczami, których się uczymy. Dodatkowo silniejsze korelacje międzyprzedmiotowe – to naprawdę jakościowa zmiana, która dotyczy absolutnie każdego elementu edukacji.

Czyli pierwszaki mają się szykować na to, że będzie więcej wyjść do parku, więcej obserwacji przyrody, wyjść do teatru.

– Nie utożsamiałbym tego tylko z wyjściami. Jeżeli rozmawiamy o państwowości, historii czy o tym, jak działają instytucje, to możemy na przykład zastanowić się nad budżetem obywatelskim swojej okolicy, że możemy wykorzystać lokalne archiwum, które może być dostępne na przykład w formie cyfrowej. Narzędzia cyfrowe nam służą tu osłabianiu możliwości poznawczych uczniów, lecz temu, żeby dzieci zobaczyły coś, czego nigdzie indziej nie zobaczą.

A ta korelacja międzyprzedmiotowa to nowy przedmiot w klasie IV – przyroda, która łączy biologię, geografię, ale też wstęp do fizyki i chemii.

– Do tej pory rozdrobnienie przedmiotowe pojawiało się już na wczesnym etapie edukacji. Dzieci uczyły się o oddychaniu innym językiem na biologii, innym na chemii, a potem miały zadyszkę na wuefie – i nikt nie pomagał im tych rzeczy połączyć.

A ten szok klasy IV? Czy to się zmieni?

– Samo wprowadzenie przyrody ma to złagodzić. Z edukacji wczesnoszkolnej wycho-

Głównym hasłem reformy jest to, żeby szkoła była wymagająca, ale przyjazna. Wiedza ma być konkretna, ale bardziej użyteczna i mniej fragmentaryczna

TOMASZ GAJDEROWICZ

dzimy, mając zwykle jedną nauczycielkę i bardzo spójny program. Później rozgałęzia się to na bardzo szczegółowe przedmioty. Teraz przyroda z większą sumaryczną liczbą godzin zintegruje całą grupę przedmiotów i będzie nauczana bardziej spójnie. Jak spojrzymy na najlepsze systemy edukacyjne, to w klasach IV-VI rzadko spotykamy rozdrobnienie na geografię, biologię, fizykę, chemię. Zwykle to jest po prostu przyroda (w innych systemach po prostu przedmiot science). Kiedy są dobrze zidentyfikowane korelacje międzyprzedmiotowe, to faktycznie w lepszy sposób przyswajamy wiedzę.

Nauczyciele z tą korelacją sobie poradzą? To może być niełatwe.

– Pracujemy nad platformą opartą na sztucznej inteligencji, w której nauczyciele będą mogli wpisać dowolne zagadnienie i zobaczyć tematy i motywy pokrewne. Weźmy to oddychanie. Ta platforma podpowie, na jakich przedmiotach i na jakich etapach edukacji i w jakim kontekście ten motyw się pojawia, od biologii i chemii po literaturę.

Czyli karmicie AI podstawą programową?

– Podstawą i materiałami edukacyjnymi. Będą mogli z tego narzędzia korzystać nauczyciele, ale też rodzice i dzieci. To pozwoli nauczycielowi linkować różne tematy, a uczniowi poszerzyć swoją wiedzę i połączyć pewne treści.

Zmianą w klasie IV ma być też technika w nowej odsłonie.

– To się wzięło z zarzutu, że wiele rzeczy dzieci wiedzą, ale guzika nie przyszyją. Dlatego teraz technika ma być znacznie bardziej praktyczna.

Czyli nie tylko pracownie AI, ale w szkołach też będą piły, gwoździe i szydelko. Ale czy szkoły mają te piły, gwoździe i szydelko?

– O budżety trzeba pytać MEN, ale z tego, co wiem, na wyposażenie pracowni przyrodniczych i technicznych związanych z wdrażaniem zmian przeznaczono 200 mln zł.

Jaki jest największy sukces i największa porażka tej reformy?

– Największym sukcesem jest to, że po raz pierwszy zmiany w oświacie stoją na dwóch mocnych nogach. Po pierwsze faktycznie wynikają z badań. Kierunek zmian w tej reformie bierze się z diagnozy opartej na badaniach międzynarodowych. Po drugie, najważniejsze zmiany zostały zaprojektowane przez samych nauczycieli. Zespoły robocze rekrutowane były w większości z osób, które faktycznie pracują w szkole. I to nauczyciele faktycznie pilotowali w zeszłym roku rozwiązania typu tydzień projektowy i dzielili się tym, jak to można robić. Dzieje się wiele dobrego, chciałbym, żeby więcej osób o tym wiedziało.

A porażka? Krytycy mówili, że będzie to reforma naskórkowa i na papierze.

– I to jest chyba ta porażka: nie udaje się ciągle wyjąć edukacji spod sporu politycznego, pomimo że tak jak obronność jest to filar przyszłości i bezpieczeństwa Polski. Dobra, konstruktywna krytyka czyni takie zmiany lepszymi i bardzo bym chciał, żeby było jej więcej. Zapraszam każdego, kto ma lepszy pomysł, do wspólnej pracy. Tego mi brakuje.

Czyli porażką jest to, że nie całe środowisko poszło za wami?

– Nie, chodzi o to, żeby przy wspólnych celach przekuwać krytykę w pomysły i rozmawiać na argumenty – niezależnie od tego, kto je potem wdroży. Szkoła jest po prostu zbyt ważna, żeby dzielić ją na obozy. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Białystok/34450177

Syndyk masy upadłości

zaprasza do udziału w pisemnym przetargu nieograniczonym, z obowiązkiem wniesienia wadium, na sprzedaż:

- prawa własności niezabudowanej nieruchomości gruntowej opisanej jako działka ewidencyjna nr 63/22 (2,0098 ha) z obrębu Tajno Podjeziorne, gmina Bargłów Kościelny, powiat augustowski, województwo podlaskie, dla której prowadzona jest księga wieczysta: SU1A/00031455/6,
- prawa własności niezabudowanej nieruchomości gruntowej opisanej jako działki ewidencyjne nr 85/1 (0,98 ha) i 85/2 (1,62 ha) z obrębu Pruska, gmina Bargłów Kościelny, powiat augustowski, województwo podlaskie, o powierzchni łącznej gruntu: 2,60 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta: SU1A/00030018/4,
- prawa własności zabudowanej nieruchomości gruntowej opisanej jako działki ewidencyjne nr 64/8 (0,1088 ha) i 64/6 (0,3068 ha), 64/7 (0,3299 ha), 64/9 (7,3886 ha), 60/4 (0,8770 ha) z obrębu Tajno Podjeziorne, działki nr 46 (0,8281 ha) i 75 (2,2272 ha) z obrębu Łąki Wsi Tajno Orzechówka oraz działki nr 677 (2,8615 ha) i 678 (0,2020 ha) z obrębu Tajenko, gmina Bargłów Kościelny, powiat augustowski, województwo podlaskie, o powierzchni łącznej gruntu: 15,1299 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta: SU1A/00003582/0.

Oferty należy składać w terminie do dnia 24 września 2026 roku roku do godziny 12:00 w Kancelarii Radcy Prawnego Aliny Sobolewskiej przy ul. Złotej 2 lok. U9-U10 w Białymstoku. Łącznie z ofertą należy też wpłacić określone regulaminem wadium na rachunek numer 05 8769 0002 0156 9566 2000 0010.

Szczegółowe informacje można uzyskać na stronie internetowej www.kancelariasobolewska.pl w zakładce restrukturyzacja i upadłość, pod numerem telefonu 601 565 270 oraz mailem: upadlosc@kancelariasobolewska.pl

• **Protest nauczycieli przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów. Warszawa, 31 sierpnia 2026 roku** FOT. KUBA ATYS / AGENCJA WYBORCZA.PL

Karolina Słowik

To już tradycja: nauczyciele przy okazji rozpoczęcia roku szkolnego wychodzą na manifestację. Tak było za poprzedniego rządu i za PiS-owskiego ministra Przemysława Czarnka, tak jest i za ministrowi Barbary Nowackiej.

Związek Nauczycielstwa Polskiego tym razem zebrał się nie przed gmachem MEN, a przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów. Wiedzą, że jeśli chodzi o podwyżki (w tym roku mogą liczyć na 3 proc.), to muszą nacisnąć na premiera Donalda Tuska. Tym bardziej, że dobrze pamiętają jego słowa z listopada 2024 roku. Na zjeździe ZNP premier przeproszał nauczycieli, obiecywał nie tylko godne zarobki, ale też „przyspieszenie” prac nad powiązaniem ich płac ze średnią w gospodarce (a więc uniezależnieniem ich od woli polityków). Ministra edukacji Barbara Nowacka powtarza, że do końca kadencji to powiązanie się wydarzy. Czasu już mało, a projektu wciąż nie ma.

Protestujący puścili premierowi z głośnika jego własne słowa na ten temat. „Nie będzie już zwłoki” – obiecywał nauczycielom Tusk.

– Chcemy przypomnieć to premierowi – mówi Agnieszka, nauczycielka z 30-letnim stażem spod Wrocławia. – Nie ma nauczycieli, łatamy wszystkie dziury. Wystarczy spojrzeć na plany lekcji rozciągnięte do granic możliwości. Po tylu latach pracy mam 5,2 tys. netto na jednym etacie, a wynajmuję mieszkanie, mam dziecko do utrzymania. No jest trudno – mówi.

Na protest przyjechały autokary ze wszystkich dużych miast. Przyszła też policyjna Solidarność powitana wuwuzelami. – Wspieramy nauczycieli, uważamy, że 3 proc. dla całej sfery budżetowej to zdecydowanie za mało. Nasi policjanci zarabiają niewiele więcej niż najniższą krajową i nie dostaną podwyżki – mówił nam działacz Solidarności.

Projekt, którego nie ma

Obywatelski projekt nowelizacji Karty Nauczyciela autorstwa ZNP, który zakłada powiązanie wynagrodzeń nauczycieli z wysokością przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce, został wniesiony do Sejmu w listopadzie 2021 r. Podpisało się pod nim 250 tys. osób. PiS zamroził go już po pierwszym czytaniu. Po zmianie rządów ówczesny marszałek Sejmu Szymon Hołownia odmroził go, prezes ZNP Sławomir Broniarz przemawiał na sali plenarnej, ale projekt znowu utknął. Tym razem w specjalnie powołanej podkomisji. Podkomisja spotkała się trzy razy. Z czego tylko raz obradowała nad projektem. Od marca 2025 roku o pracach podkomisji nic nie wiadomo.

– O powiązaniu ze średnią w gospodarce ni widu, ni słyhu – komentowała wiceszefowa ZNP Urszula Woźniak. – W końcu to premier obiecywał, że rozwiąże sprawę wynagrodzeń. A to akurat i widziałam, i słyszałam na własne oczy i uszy – podkreśliła.

Nauczyciele policzyli, że od pierwszego czytania ich projektu minęło 1747 dni. – I kto jest za to odpowiedzialny? Cała klasa polityczna!

Nie ma nauczycieli, łatamy wszystkie dziury. Po tylu latach pracy mam 5,2 tys. netto na jednym etacie, a wynajmuję mieszkanie, mam dziecko do utrzymania. No jest trudno

AGNIESZKA

nauczycielka z 30-letnim stażem
spod Wrocławia

Protest nauczycieli pod siedzibą premiera

Dzień przed rozpoczęciem roku szkolnego nauczyciele zebrał się pod kancelarią premiera. Przynieśli transparenty: „Grzecznie to już było!”, „Politycy do tablicy”. – O powiązaniu ze średnią w gospodarce ni widu, ni słyhu – komentowała wiceszefowa ZNP Urszula Woźniak.

Od lewicy do prawicy – mówiła ze sceny przed KPRM Aneta Mastalerz, prezeska okręgu śląskiego ZNP.

Uczestnicy protestu wyciągnęli czerwone kartki. – To znak dla rządu – mówili.

Sławomir Broniarz podziękował nauczycielom, że mimo obowiązków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego przyjechali pod KPRM. – Dla nas nie jest ważne, kto rządzi. Jesteśmy tu, bo mamy dość szkoły, która opiera się na naszym entuzjazmie i pasji. Bez odpowiedzialności ze strony państwa – mówił Broniarz. – Żadna koalicja nie może ignorować głosu 250 tys. obywateli. Nasze płace nie mogą być oparte na dobrej woli tego lub innego ministra. A pasją naszych rachunków nie zapłacimy – dodał.

Urszula Woźniak dodała, że nauczyciele mają już dość upominania się o wynagrodzenie. – To żenujące i poniżające. I na pewno nie buduje prestiżu nauczyciela. 15 proc podwyżki – już teraz, natychmiast! – domagała się.

– Rząd nie uczy się ani na cudzych ani na własnych błędach. Od trzech lat słyszymy o tym, że dostaliśmy 30-procentowe podwyżki. To było konieczne, żeby zasypać dziurę po rządach PiS. A po tych rządach kto będzie zasypywał dziurę? – pytała wiceszefowa ZNP. – Powiedzieć, że na-

uczyciele są rozczarowani, to mało. Sa wkurzeni. Nie tak miało być – podsumowała Woźniak.

„Domagamy się godności” – skandowali nauczyciele.

„Chcemy konkretnych decyzji”

W ostatnich tygodniach wakacji szefowie poszczególnych okręgów mobilizowali swoich członków. Prezes Okręgu Małopolskiego ZNP Arkadiusz Boroń pisał tak:

„Rozwiązania są gotowe. Trzeba zmusić polityków do ich wdrożenia!”. I dodał, że nie ma żadnych sygnałów od rządzących, by trwały jakiegokolwiek prace nad projektem obywatelskim ZNP. „Brak odpowiedzi też jest odpowiedzią” – skwitował.

Z kolei prezeska Okręgu Wielkopolskiego ZNP Małgorzata Kowzan tłumaczyła motywacje pikiety tak: „Dlaczego wychodzimy na ulicę? Bo mamy dość obietnic bez pokrycia” – pisała. „Chcemy konkretnych decyzji, godnych wynagrodzeń i stabilnych zasad płacowych. Bo edukacja nie może być traktowana jak koszt. Dobra szkoła potrzebuje dobrze wynagradzanych i szanowanych pracowników” – dodała.

Protest wsparły również Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP, Ogólnopolskie Porozu-

mienie Związków Zawodowych, Akcja Uczniowska i Polskie Towarzystwo Fizyczne.

Jakie są postulaty ZNP?

Uchwalenie obywatelskiej inicjatywy ZNP „Godne place...”, która zakłada powiązanie płac nauczycieli z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce.

15-proc. podwyżki wynagrodzeń w 2027 r., a nie waloryzacja płac na poziomie 3 proc.

Zmiany w pragmatyce zawodowej dotyczące m.in.: świadczeń kompensacyjnych, postępowań dyscyplinarnych, awansu zawodowego, rozliczania godzin nadliczbowych i pracy podczas wycieczek szkolnych.

Podniesienie prestiżu zawodu nauczyciela.

MEN krytycznie o szkole i nauczycielach

O tym ostatnim punkcie gabinet Barbary Nowackiej mówi szczególnie często. Sytuację miał poprawić program „Moc relacji w edukacji” za 10 milionów złotych. Tymczasem nauczyciele wciąż słyszą w mediach o niezadowolaniu z ich pracy, i to od samego kierownictwa MEN.

Ostatnio oburzyła ich wypowiedź wice-ministry Katarzyny Lubnauer. Podczas Campusu Polska Przyszłości poseł Koalicji Obywatelskiej Adrian Witczak, również nauczyciel, pytał: – Czy czasem nie jest tak, że my, nauczyciele, jesteśmy trochę boomerami i nie nadążamy również za tym, jak uczą się uczniowie?

Wiceministra Lubnauer odpowiedziała tak: – Ale dokładnie tak jest i to wychodzi z badań – stwierdziła. Dlaczego? Bo w tych badaniach wychodzi jednoznacznie: uczniowie twierdzą: nie chce się uczyć nowych rzeczy w szkole. Szkoła nie kojarzy im się z miejscem ciekawym, którym mogą się czegośkolwiek nauczyć. Dowiadujemy się, że nie czują żadnej przynależności do tej szkoły i w ogóle ta szkoła im jest zupełnie niepotrzebna w życiu. Dlaczego? Bo ta szkoła jest kompletnie teoretyczna, niepraktyczna, nie uczy niczego, co oni mają poczucie, że wykorzystuje wiedzę – dodała.

Nauczyciele mówią o arogancji, pogardzie i demotywacji. A to ostatnie jest szczególnie ważne, bo w tym roku szkolnym mają zacząć wdrażać ministerialne zmiany związane z reformą „Kompas Jutra”. Wiąże się to z nowym programem, nowymi podręcznikami dla klas I i IV szkoły podstawowej i nowymi przedmiotami. ●

Wymiana ciosów między PiS a Rozwojem Plus

Temat Zondacrypto rozpoczyna jesienny sezon polityczny. Ten tydzień to powrót posłów z wakacji do Sejmu. I próba odrzucenia trzeciego prezydenckiego weta, na co szanse są niewielkie. Ale debata będzie i to już wśród konkretów. Kancelaria Prezydenta będzie musiała bronić decyzji prezydenta, który odrzuca regulacje dotyczące rynku kryptowalut.

**Agata Kondzińska
Iwona Szpala**

Ostatnie dni to wymiana ciosów między PiS a Rozwojem Plus. Bo Morawiecki próbuje zbić kapitał polityczny na aferze Zondacrypto, w której przewijają się nazwiska polityków PiS.

Rozwój Plus uruchomił nawet specjalną stronę poszkodowanizon-da.pl, na której zachęca, by zgłaszali się klienci upadłej giełdy. – Giertych obiecał zwrot środków w Zondacrypto. Zgłosił swoją szkodę prokuraturze – czytamy na niej. Jest też zapewnienie, że ludzie, którzy tworzą stowarzyszenie, zawsze ostrzegali przed obietnicami szybkiego zarobku na kryptowalutach. Dziś domagają się od rządu Tuska, by wziął odpowiedzialność i doprowadził do odzyskania przez klientów ukradzionych pieniędzy. Na stronie widnieje specjalny formularz, gdzie i jak można zgłaszać szkodę.

Morawiecki ostrzegał

Morawiecki w sprawie komisji śledczej na Koalicję Obywatelską jednak nie ma co liczyć. Szef MSWiA Marcin Kierwiński poradził mu, by spokojnie poczekał, bo prokuratura działa. I przerzucił odpowiedzialność na jego boisko: – Pewnie też, jako były premier będzie musiał składać wyjaśnienia przed prokuraturą, dlaczego nie zabezpieczył państwa przed tego typu aferami, dlaczego nie doprowadził do sytuacji, że rynek kryptowalut jest w jakikolwiek sposób kontrolowany w Polsce – mówił w Radiu Zet.

Tymczasem, Mateusz Morawiecki podkreśla, że ostrzegał także byłych partyjnych kolegów. Na konferencji prasowej stwierdził, że „są w polityce sprawy, gdzie dopiero po latach wiadać, kto rzeczywiście dbał o bezpieczeństwo Polaków, a kto siedział za modą”. On alarmował, ale pamięta głosy polityków ze swojego poprzedniego obozu, że środowiska Konfederacji, którzy prześcigali się w tym, żeby krytykować niechętnych w inwestowanie w Zondacrypto. – Mówiłem o różnicach między kryptoaktywami a kryptowalutami, mało kto wtedy chciał słuchać – zaznaczył. Nie wyjaśnił jednak, dlaczego przez sześć lat swojego premierostwa rząd nie uregulował rynku kryptowalut.

Opowieścią Morawieckiego zdziwił się Jarosław Kaczyński. „Jak szybko

• **Mateusz Morawiecki próbuje zbić kapitał polityczny na aferze Zondacrypto, w której przewijają się nazwiska polityków PiS** FOT. DAWID ZUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

niektórzy zmieniają maski” – zauważył na X. I dowodził, że to on jest za zakazem kryptowalut w Polsce, mówił o tym wielokrotnie, był też inicjatorem ustawy o zakazie, którą PiS złożył w Sejmie. „Jeśli chodzi o sceptycyzm Mateusza Morawieckiego wobec tego rynku, to z naszych spotkań jako żywo go sobie nie przypominam. Żeby było jasne: optymizmu też nie” – napisał Kaczyński.

Do wpisu dołączył krótki film z wywiadu dla Radia Zet, gdzie Morawiecki pytany, czy kryptowaluty powinny być w Polsce zakazane, odpowiada, że nie.

Morawiecki z reakcją nie czekał. Na X wkleił zdjęcie Michała Moskala i Kaczyńskiego, na którym politycy ściskają sobie ręce i napisał: „To chyba nie jest dziś Pana największy problem z kryptowalutami, Panie Prezesie.”

Atak na Kaczyńskiego uruchomił partyjną obronę. Rzecznik PiS, Rafał Bochenek, poinformował, że Kaczyński ubolewa nad zachowaniem Morawieckiego, owszem też mają archiwum pełne zdjęć, mogliby pokazać, ale takich metod nie stosują.

Przemysław Czarnek działania Morawieckiego nazwał „skurczysyństwem niebывалым” i że z desperacji stowarzyszenie obrzuca PiS błotem. – To, co zrobił, jest upadkiem tego człowieka całkowicie i jego ekipy – tłumaczył na spotkaniu z wyborcami. Wcześniej na X recenzo-

wał, że Morawiecki nie ma żadnych granic, ale zaapelował: „Nie przeginaj!” – Największy problem zdradził i sobie poszedł z PiS, ku uciesze Tuska – tak podsumował europoseł Tobiasz Bocheński.

Apel do słupów

Oliwy do ognia dołał poseł KO, Roman Giertych, obrońca Przemysława Krala, byłego prezesa upadłej giełdy Zondacrypto. Mecenasek nagrał apel do „słupów”, którzy pomagali politykom ukrywać pieniądze na czarnej godzinie, nie zawsze zresztą w Zondacrypto. Giertych uważa, że PiS-owcy myśleli, że skoro mają tokeny, to źródło pieniędzy jest nie do znalezienia. A trochę wie o tych, co nielegalnie trzymali pieniądze.

– Myślę tutaj z życzliwością o jednym wysokim, wysoko postawionym pisowcu, który na pewno już wie, no bo przecież ma świadomość tego, w jaki sposób ostatnio różne czynności były wykonywane, i ze smutkiem patrzyłem na jego oświadczenie majątkowe niespełniające normy prawdomówności – komentował na nagraniu.

I dodał: – Myślami jestem już na posiedzeniu Sejmu, gdzie siedzę naprzeciwko Jarosława Kaczyńskiego. Patrzę na ciebie Jarku z życzliwością, patrzę na twoich znamienitych kolegów. Pismo Święte mówi: „co będą szeptali w ciemnościach, to będą krzyczeli na dachach”. Tak. Tak będzie Jarku. ●

Atak na Kaczyńskiego uruchomił partyjną obronę. Rzecznik PiS, Rafał Bochenek, poinformował, że Kaczyński ubolewa nad zachowaniem Morawieckiego, owszem też mają archiwum pełne zdjęć, mogliby pokazać, ale takich metod nie stosują

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34450175

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

**Burmistrz Miasta Oleśnicy
ul. Rynek 1, 56-400 Oleśnica, informuje o:**

I-przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Oleśnicy przy ul. Strefowej (obrub Oleśnica):

- Nieruchomość gruntowa oznaczona geodezyjnie jako działka nr 15/17 AM 40 o powierzchni 2,6118 ha, położona w Oleśnicy przy ul. Strefowej, obrub Oleśnica;
- KW nr WR1E/00039161/2;
- Nieruchomość gruntowa została włączona do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST PARK Podstrefy Oleśnica na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wałbrzyskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz.U. z 2015r., poz. 1235);
- Zgodnie z art. 8 ust. 2 zdanie drugie ustawy z dnia 20 października 1994r. o specjalnych strefach ekonomicznych (t.j. Dz.U. z 2023r, poz. 1604 z późn. zm.) Zarządzającemu Specjalną Strefą Ekonomiczną służy prawo pierwokupu w zakresie prawa własności położonych na obszarze strefy nieruchomości;
- Przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania: zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Krzywoustego w Oleśnicy uchwalonego przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą Nr X/63/2011 z dnia 28 czerwca 2011r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 170, poz. 2944 z dnia 16.08.2011r., nieruchomość – dz. nr 15/17 AM 40 – znajduje się na terenie przeznaczonym pod zabudowę obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (przedmiotowa działka znajduje się w jednostce strukturalnej o symbolu: 1.P);
- Działka nr 15/17 AM 40 znajduje się w strefie ochrony zabytków archeologicznych. Dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, w zakresie określonym przez organ konserwatorski;
- **Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 3.250.000,00 zł, (słownie: trzy miliony dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych);**
- cena sprzedaży w/w gruntu, osiągnięta w przetargu podlega opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 23%, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 pkt 6 oraz zgodnie z art. 41 ust. 1 w związku z art. 146a pkt 1 ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 775, z późn. zm.);
- **Przetarg na wyżej wymienioną nieruchomość, odbędzie się dnia 3 listopada 2026r. o godz. 10⁰⁰ (w Sali Obrad nr 37 – II piętrze części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy);**
- **Wadium wynosi: 325.000,00 zł (słownie: trzysta dwadzieścia pięć tysięcy złotych); Najpóźniej do dnia 30 października 2026r. na rachunek bankowy Gminy Miasto Oleśnica nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu.**

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy ul. Rynek 1, oraz opublikowano na stronach internetowych <http://www.olesnica.pl> (w zakładce Aktualności) i <http://bip.um.olesnica.pl> (w zakładce Nieruchomości – Kupno-Sprzedaż).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy ul. Rynek 1 (pok. 101, I p.) lub telefonicznie pod nr (71) 798-21-51 w godz. od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Białystok/34449345

Syndyk masy upadłości Eskimos Spółki Akcyjnej w upadłości z siedzibą w Krakowie,

KRS 0000285266, adres rejestrowy: 30-519 Kraków, ul. Jana Zamojskiego 27/5,

zaprasza do udziału w pisemnych przetargach nieograniczonych, z obowiązkiem wniesienia wadium, na sprzedaż:

- 1) zorganizowanej części przedsiębiorstwa, stanowiącej samodzielny zakład chłodniczy położony w Motodze (gmina Baranów, powiat puławski, województwo lubelskie), zlokalizowany na nieruchomościach, dla których prowadzone są księgi wieczyste LU1P/00093455/7, LU1P/000936060/4, LU1P/00110229/0, LU1P/00056124/7 wraz z prawem własności nieruchomości o powierzchni 5,7545 ha stanowiącej grunty leśne na działce 560/2, położonej w Motodze (gmina Baranów, powiat puławski, województwo lubelskie), objętej księgą wieczystą KW nr LU1P/00036060/4;
- 2) zorganizowanej części przedsiębiorstwa, stanowiącej samodzielny zakład chłodniczy położony w Sokółce (gmina Sokółka, powiat sokółski, województwo podlaskie), zlokalizowany na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta BI1S/00018294/0.

łącznie ze sprzedażą zakładu chłodniczego w Motodze, syndyk oferuje do sprzedaży w drodze pisemnego przetargu nieograniczonego z obowiązkiem wniesienia wadium, amoniakalną instalację chłodniczą stanowiącą z tym zakładem integralną funkcjonalnie, technologicznie i gospodarczo całość, za cenę wywoławczą netto złotych: 1.813.000,00. Instalacja ta jest własnością Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

łącznie ze sprzedażą zakładu chłodniczego w Sokółce, syndyk oferuje do sprzedaży w drodze pisemnego przetargu nieograniczonego z obowiązkiem wniesienia wadium, optyczny system sortowniczy Buhler Sortex E1D-BRBX (numer seryjny 60075, rok produkcji 2011) stanowiący z tym zakładem integralną funkcjonalnie i gospodarczo całość, za cenę wywoławczą netto złotych: 119.525,00. Urządzenie to jest własnością Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Oferty można składać w terminie do dnia 24 września 2026 roku do godziny 12:00 w Kancelarii Notarialnej wskazanej w Regulaminach przetargów. łącznie z ofertą należy też wpłacić określone regulaminem wadium na rachunek numer 76 1240 5211 1111 0011 1198 0357. Wpłaty wadium na zakup amoniakalnej instalacji chłodniczej i sortownika należy dokonywać na rachunek bankowy KOWR wskazany w Regulaminach przetargów.

Szczegółowe informacje wraz z Regulaminami przetargów są dostępne na stronach <https://eskimossa.pl>, <https://kancelariasobolewska.pl> oraz pod numerem telefonu 601 565 270 i mailem: upadlosc@kancelariasobolewska.pl.

Bartosz Hlebowicz

Pomysł nie jest nowy, ale do tej pory odrzucali go kolejno prezydenci George Bush, Barack Obama i Joe Biden. Spodobał się za to Donaldowi Trumpowi. Jako pierwszy o sprawie poinformował 28 sierpnia portal Notus, a następnie podjęły go dzienniki „New York Times”, „Washington Post” czy „Los Angeles Times”.

W artykule zatytułowanym „Trump po cichu pracuje nad oddaniem części Yosemite prywatnemu deweloperowi” Notus pisze, że od wiosny zeszłego roku trwają rozmowy między pracownikami Służby Parków Narodowych (National Park Service – NPS) a przedstawicielami prywatnego dewelopera z Las Vegas w sprawie przekazania mu niewielkiego fragmentu Parku Yosemite. Park słynie z ogromnych wodospadów, wysokich sekwoi i monolitów wyrzeźbionych przez lodowce, takich jak Half Dome i El Capitan. Oddanie choćby małej części jego powierzchni byłoby precedensem w jego 150-letniej historii.

Prywatna droga z widokiem na sekwoje

Deweloperem jest Jeff Pori, stojący na czele firmy Kingsbarn Realty Capital, która w zamian miałaby kupić i przekazać parkowi fragment terenu „gdzieś w Kalifornii”, „równowartości” parceli w Yosemite, którą deweloper miałby nabyć.

Na stronie firmy można wyczytać, że wybudowała w dolinie Las Vegas ponad sto nieruchomości komercyjnych i wielorodzinnych oraz ponad tysiąc domów jednorodzinnych. Pori przekazał też kilkakrotnie niewielkie sumy na kampanię wyborczą Trumpa – jak ustalił „New York Times”, łącznie 4 tysiące dolarów.

Po co Poriemu fragment parku narodowego? Chce wybudować w nim półtorakilometrową drogę, po której poruszałiby się jego klienci. Na początku 2024 r. firma zakupiła dwie działki o łącznej powierzchni 83 akrów tuż przy zachodniej granicy Parku Yosemite, około 8 km od jednego z charakterystycznych dla tego parku pradawnych parków sekwoi. Okolica ta znana była jako Hazel Green Ranch, Kingsbarn przemianował ją na Sanctuary at Yosemite – Schronienie w Yosemite. Zamierza tam wybudować luksusowy hotel.

Pracownicy NPS, którzy wypowiedzieli się dla portalu Notus anonimowo, mówią, że do negocjacji są zmuszani przez urzędników Douga Bursuma, sekretarza Departamentu Zasobów Wewnętrznych, który sam jest przedsiębiorcą, jak większość nominatów Trumpa.

Chcą, żebyśmy byli otwarci na potrzeby właścicieli nieruchomości i jego lobbyistów lub współpracowników, i chcą, żebyśmy z nimi współpracowali – powiedział jeden z nich. Inny rozmówca zaznajomiony z przebiegiem rozmów i historią parku dodał: – Wywierana presja polityczna jest bardzo nietypowa.

Niejasne korzyści dla parku

Krótką drogą, którą Jeff Pori zamierza poprowadzić z Sanctuary at Yosemite miałaby połączyć się z jedną z głównych arterii komunikacyjnych parku Yosemite. Dzięki temu deweloper – co jest bezprecedensowe – uzyska prywatny dostęp do parku. Droga na nabytym kawałku Yosemite miałaby ułatwić jego przyszłym klientom

Biały Dom chce odsprzedać deweloperowi kawałek parku Yosemite

Droga, którą chce wybudować w tym miejscu Jeff Pori, połączyłaby jego luksusowy hotel z jedną z głównych arterii komunikacyjnych Yosemite. Dzięki temu – co bezprecedensowe – deweloper uzyskałby prywatny dostęp do parku narodowego.

wjazd do parku. W przeciwnym razie jechaliby z Hazel Green Ranch do El Portal, oficjalnej bramy wjazdowej do parku, półtorej godziny. Oczywiście, droga przez park zwiększyłaby wartość działek kupionych przez Poriego.

Notus komentuje, że jeśli miałoby dojść do oddania fragmentu parku, byłoby to złamaniem 150-letniej historii Parków Narodowych w USA, ponieważ „jak dotąd rząd federalny starał się rozszerzać obszar parków będących narodowymi klejnotami, a nie rezygnować z ziemi w ich obrębie”.

Cytowana w Notus Cicely Muldoon, która przez pięć lat nadzorowała Park Narodowy w Yosemite i odeszła

ze stanowiska zaraz po zaprzysiężeniu Trumpa w 2025 r., wyjaśnia, że podstawowym celem parków narodowych jest „zachowanie tych miejsc w stanie nienaruszonym dla przyszłych pokoleń” i niedopuszczenie, by zaszkodziły im prywatne interesy i chęć zysku.

Do Muldoon zwrócił się także „New York Times”, któremu wyjaśniła, że wymiany ziemi między Służbą Parków a prywatnymi właścicielami powinny przynosić parkom narodowym korzyści w postaci na przykład uzyskania dodatkowych siedlisk dla dzikiej przyrody.

W tym konkretnym przypadku nie wiadomo, na czym polegałaby korzyść dla parku i społeczeństwa. Ponadto

Muldoon boi się, że negocjowane porozumienie może ustanowić groźny precedens dla ponad czterystu parków narodowych i miejsc historycznych w USA.

Yosemite jest barometrem dla parków narodowych. Jeżeli coś takiego będzie możliwe w Yosemite, to będzie mogło się zdarzyć wszędzie w systemie parków narodowych – mówi Muldoon w „NYT”.

Wypowiadający się również dla „New York Timesa” Don Neubacher, który był poprzednikiem Muldoon w Yosemite, a obecnie zasiada w radzie wykonawczej organizacji non-profit Koalicja na Rzecz Ochrony Parków Narodowych Ameryki, wypowiada się dosadnie: – To jest tak absurdalne, że aż niedobrze się robi. Yosemite to spektakularna świątynia, ale jeśli ma być zachowana dla przyszłych pokoleń, nie możemy po prostu parkować tam więcej i więcej samochodów na drogę”.

29 sierpnia Lanny J. Davis, doradca Kingsbarn Realty Capital, opublikował oświadczenie, w którym przekazuje, że planowana transakcja jest... rozwiązaniem ekologicznym, ponieważ ogranicza emisję spalin: „Każda

podróż z okolic Hazel Green wiąże się ze znacznie dłuższą jazdą po nieutwardzonych drogach leśnych. Nowa droga dojazdowa byłaby bezpieczniejsza dla kierowców i generowałaby znacznie mniej emisji spalin”.

Krytycy mogliby odpowiedzieć, że najbardziej ekologicznym rozwiązaniem byłoby porzucenie pomysłu budowy hotelu na obrzeżach parku narodowego.

Wprawdzie urzędnicy Departamentu ds. Zasobów Wewnętrznych komentują, że żadna decyzja jeszcze nie zapadła, doradca dewelopera pisze o sprawie tak, jakby była ona przesądzona. Przekonuje też, że „decyzja” nie ma nic wspólnego z Trumpem, lecz „została podjęta w porozumieniu z lokalnymi urzędnikami Służby Leśnej”.

Urzędnik Trumpa: „Różnorodne scenariusze dla innych przypadków”

W lipcowym artykule dziennik „Los Angeles Times” napisał, że z powodu nadmiaru turystów park Yosemite już zamienił się w Disneyland. Najazd turystów zwiększył się jeszcze bardziej, odkąd administracja Trumpa zniosła

Informacje o planowanym dealu dotyczącym Parku Yosemite wywołały burzę w sieciach społecznościowych. Uczucia jej uczestników oddaje wpis Carissy Marie na Facebooku: „Jeżeli dotarliśmy do punktu, w którym możliwe jest przehandlowanie kawałków YOSEMITE, żeby dogodzić prywatnemu przedsiębiorcy, to czy coś w ogóle jeszcze chronimy?”

system rezerwacji, obowiązujący do-
tąd w sezonach letnich.

Notus przypomina wypowiedź se-
kretarza Burguma z przesłuchań se-
nackich w 2025 r.: „Jeśli chodzi o zie-
mie publiczne, takie jak parki naro-
dowe, musimy absolutnie wspierać
i chronić każdy ich cal”. Jednak zaraz
potem Burgum dodał – czego Notus
nie zacytował – że „w innych przypad-
kach, mamy scenariusz różnorodnego
wykorzystania naszej ziemi. Zwłasz-
cza w stanach, gdzie federalne tereny
wynoszą 50-60 proc. i więcej, możemy
znaleźć stosowne rozwiązania dobre
dla budownictwa mieszkaniowego”.

Najwyraźniej zdaniem Burguma
Yosemite podlega pod kategorię „in-
nych przypadków”, mimo że jest par-
kiem narodowym.

Jak zauważyła „New York Times”, De-
partament Zasobów Wewnętrznych
poinformował w tym roku Kongres, że
rozważa pokrycie wszelkich kosztów
związanych z tą transakcją ze środków
Funduszu Ochrony Gruntów i Wód.
Oburzeni Demokraci komentowali,
że fundusz ma służyć finansowaniu
programów ochrony środowiska na
terenach publicznych, a nie budowie
prywatnych dróg.

– To najbardziej skorumpowana
administracja w historii – oświadczył
senator Alex Padilla z Kalifornii.
– Fundusz Ochrony Gruntów i Wód
istnieje po to, by nabywać grunty
i prawa do gruntów w celu ochro-
ny obszarów przyrodniczych, zasob-
ów wodnych i dziedzictwa kulturo-
wego oraz zapewnienia możliwości
rekreacyjnych wszystkim Ameryka-
nom – podkreślił.

Jaki spadek otrzymają przyszłe pokolenia?

Pomysł, żeby prywatny właściciel
mógł sobie wybudować drogę przez
park narodowy, nie jest pierwszym
przykładem nacisku ze strony pry-
watnego sektora na Park Narodowy
Yosemite. Obawy, że pradawna Do-
lina Yosemite oraz Mariposa Grove
z majestatycznymi sekwojami wpad-
ną w ręce prywatnych właścicieli, już
w 1864 r. doprowadziła do podpisania
przez prezydenta Abrahama Lincol-
na ustawy Yosemite Grant Act. Na jej
mocy cały obszar został przekazany
stanowi Kalifornia, z wyraźnym wa-
runkiem, że będzie on „utrzymywany
do użytku publicznego, rekreacji
i wypoczynku”.

W latach 1890-1906 Yosemite i Ma-
riposa Grove znowu przeszły w ręce
rządu federalnego, który nadał im
status parku narodowego, trzeciego
w historii (po Yellowstone i Macki-
nac National Park w stanie Michigan).

Historyk Michael W. Childers, au-
tor książki „The Mountains Are Cal-
ling”, pisze, że w debacie na temat wy-
korzystywania terenów parków naro-
dowych do osiągania prywatnych zys-
ków żaden park nie odegrał tak klu-
czowej roli jak Yosemite. Childers ana-
lizuje szereg przypadków współpracy,
często przeradzającej się w kon-
flikt, między prywatnymi przedsię-
biorcami a federalnymi opiekunami
parku Yosemite.

Ta relacja owocowała na przestrze-
ni lat budową na terenie parku stacji
benzynowych, barów, sklepów spo-
żywczych, sklepów z pamiątkami,
banku, lodowiska, basenów i Macki-
nac fryzjerskiego, salonu kosmetycz-
nego, ośrodka narciarskiego, schronisk,
a nawet pól golfowych i kortów teni-
sowych. Krytycy zarzucali, że wszystkie
te działania zamieniają Park Yosemite

Hazel Green, teren dewelopera na granicy Yosemite

te w park rozrywki i stoją w sprzecz-
ności z pierwotnym celem utworze-
nia parku narodowego, czyli zacho-
wania dla przyszłych pokoleń „dzie-
wiczego” obszaru.

Jednak wszystkie te inwestycje
i udogodnienia służyły osobom ko-
rzystającym z parku. Pomysł odda-
nia jego fragmentu w prywatne rę-
ce po to, żeby klienci wybudowane-

go przy granicy hotelu mieli wygod-
ny dostęp do parku, jest już czymś in-
nym. Już nie chodzi o to, żeby prywa-
tni usługodawcy zapewniali powsze-
chnie dostępne atrakcje na terenie pa-
ku, lecz żeby park scedował kawałek
swego terytorium na użytek i potrze-
by prywatnego dewelopera.

Poprzedni właściciel parceli Ha-
zel Green Ranch, Lewis Geyser, także
próbował, jeszcze w latach 90., wybu-
dować krótką prywatną drogę w głąb
Yosemite. Początkowo pracownicy
Parku Narodowego prowadzili z nim
rozmowy, licząc, że dzięki temu poza
obrębem parku powstanie parking,
w którym turyści zostawialiby samo-
chody i dojeżdżali do parku autobu-
sem wahadlowym. Ostatecznie pro-
jekt upadł, bo każda ze stron rozu-
miała go inaczej. Teraz nowy właście-
ciel parceli przy granicy z parkiem,
Jeff Pori, który powrócił do pomysłu
Geysera, może liczyć na przychyłność
administracji Trumpa.

Porozumienie o oddaniu prywat-
nemu deweloperowi części parku

Yosemite jest częścią szerszej strate-
gii administracji Donalda Trumpa,
której przejawami są m.in. okrojenie
o 90 proc. obszaru dwóch pomników
narodowych w Utah (Bears Ears oraz
Grand Staircase-Escalante), o czym
prezydent zdecydował w lipcu, albo
zamiar udostępnienia terenów wo-
kół Chaco Canyon w Nowym Meksy-
ku na odwierty ropy i gazu.

Informacje o planowanym dealu
dotyczącym Parku Yosemite wywo-
łały burzę w sieciach społeczności-
owych. Uczucia jej uczestników oddaje
wpis Carissy Marie na Facebooku: „Je-
żeli dotarliśmy do punktu, w którym
możliwe jest przehandlowanie kaw-
łków YOSEMITE, żeby dogodzić pry-
watnemu przedsiębiorcy, to czy coś
w ogóle jeszcze chronimy? Wspinam
się po tutejszych skałach. Stałam
pod El Capitan i patrzyłam w górę na
coś, co istniało już miliony lat przed
nami i mam nadzieję, że będzie ist-
niało miliony lat po nas. Niektórych
rzeczy po prostu nie powinno się ru-
szać, do k. nędzy”. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34449876

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA

OGŁASZA

**I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości
niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Będzin położonej
w Będzinie przy ulicy Kazimierza Promyka o łącznej powierzchni
10718 m² oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek:
8127/1 i 8177/3 obręb Będzin.**

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - symbol planu 1MN
oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej -
symbol planu 1.1 MNU.

Dla w/w działek prowadzone są księgi wieczyste:

- KA1B/00012819/4 – działka numer 8127/1
- KA1B/00015383/9 – działka numer 8177/3

W/w działki – przy umowie sprzedaży – zostaną odłączone z dotychczasowych ksiąg
wieczystych i zostanie dla nich założona jedna księga wieczysta.

W wyżej wymienionych księgach wieczystych brak wpisów obciążeń dla nieruchomości.

Nieruchomości nie są przedmiotem zobowiązań.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 2.740.000,00 zł

do ceny osiągniętej w przetargu nieograniczonym doliczony zostanie podatek VAT 23%

Wadium uprawniające do uczestnictwa w przetargu wnoszone w pieniądzu
wynosi 270.000 PLN

**Cena sprzedaży nieruchomości płatna jest przez jej nabywcę przed zawarciem umowy
sprzedaży nieruchomości.**

**Nabywca nieruchomości ponosi koszty opłat notarialnych i sądowych związanych
z nabyciem nieruchomości.**

**Przetarg odbędzie się w dniu 24 listopada 2026 r. o godz. 10:00 siedzibie Urzędu
Miejskiego w Będzinie ul. 11 Listopada 20, sala konferencyjna Nr 101 I piętro.**

OSOBY ZAINTERESOWANE UCZESTNICTWEM W PRZETARGU WINNY:

- Zapoznać się z regulaminem przetargowym, zawierającym m. in. szczegóły
związane z zagospodarowaniem nieruchomości dostępnym w Wydziale
Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Będzinie ul. 11 Listopada
20, pokój 107 lub 113, I piętro oraz na stronie www.bedzin.bip.info.pl
w zakładce Oferty Inwestycyjne/Przetargi – Nieruchomości;**
- Najpóźniej do dnia 19 listopada 2026 r. wpłacić wadium w kwocie 270.000 PLN
na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Będzinie – Wydziału Księgowo-
Budżetowego w ING Banku Śląskim S. A. Oddział w Będzinie Nr 44 1050 1142
1000 0023 0074 0087. Wymagane jest aby w podanym terminie wadium
znajdowało się na koncie organizatora przetargu.**

**Uwaga ! Osoby, które wpłacą wadium po terminie wskazanym w ogłoszeniu nie zostaną
dopuszczone do uczestnictwa w przetargu.**

W przypadku nie przystąpienia przez osoby wygrywające przetarg do notarialnej umowy
sprzedaży nieruchomości w terminie ustalonym przez zbywającego, Prezydent Miasta
Będzina może odstąpić od zawarcia notarialnej umowy sprzedaży, a wpłacone wadium
nie będzie podlegać zwrotowi.

**Wszelkich informacji dotyczących przetargu udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami
w Urzędzie Miejskim w Będzinie telefon 32 267 91 50 lub 32 267 92 13.**

Prezydent Miasta Będzina zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34449880

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA

OGŁASZA

**I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości
niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Będzin, położonej
w Będzinie pomiędzy ulicą Krakowską a ulicą Kazimierza Promyka
składającej się z działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi
8177/1 i 8177/2 obręb Będzin o łącznej powierzchni 9793 m².**

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - symbol planu 1MN
oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej -
symbol planu 1.1 MNU.

Dla w/w działek prowadzona jest księga wieczysta KA1B/00015383/9

W wyżej wymienionej księdze wieczystej brak wpisów obciążeń dla nieruchomości.
Nieruchomość nie jest przedmiotem zobowiązań.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 2.504.000,00 zł

do ceny osiągniętej w przetargu nieograniczonym doliczony zostanie podatek VAT 23%

Wadium uprawniające do uczestnictwa w przetargu wnoszone
w pieniądzu wynosi 250.000 PLN

**Cena sprzedaży nieruchomości płatna jest przez jej nabywcę przed zawarciem umowy
sprzedaży nieruchomości.**

**Nabywca nieruchomości ponosi koszty opłat notarialnych i sądowych związanych
z nabyciem nieruchomości.**

**Przetarg odbędzie się w dniu 24 listopada 2026 r. o godz. 11:00 siedzibie Urzędu
Miejskiego w Będzinie ul. 11 Listopada 20, sala konferencyjna Nr 101 I piętro.**

OSOBY ZAINTERESOWANE UCZESTNICTWEM W PRZETARGU WINNY:

- Zapoznać się z regulaminem przetargowym, zawierającym m. in. szczegóły
związane z zagospodarowaniem nieruchomości dostępnym w Wydziale Gospodarki
Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Będzinie ul. 11 Listopada 20, pokój 107 lub
113, I piętro oraz na stronie www.bedzin.bip.info.pl w zakładce Oferty Inwestycyjne/
Przetargi – Nieruchomości;**
- Najpóźniej do dnia 19 listopada 2026 r. wpłacić wadium w kwocie
250.000 PLN na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Będzinie – Wydziału
Księgowo- Budżetowego w ING Banku Śląskim S. A. Oddział w Będzinie Nr
44 1050 1142 1000 0023 0074 0087. Wymagane jest aby w podanym terminie
wadium znajdowało się na koncie organizatora przetargu.**

**Uwaga ! Osoby, które wpłacą wadium po terminie wskazanym w ogłoszeniu nie zostaną
dopuszczone do uczestnictwa w przetargu.**

W przypadku nie przystąpienia przez osoby wygrywające przetarg do notarialnej umowy
sprzedaży nieruchomości w terminie ustalonym przez zbywającego, Prezydent Miasta
Będzina może odstąpić od zawarcia notarialnej umowy sprzedaży, a wpłacone wadium
nie będzie podlegać zwrotowi.

**Wszelkich informacji dotyczących przetargu udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami
w Urzędzie Miejskim w Będzinie telefon 32 267 91 50 lub 32 267 92 13.**

Prezydent Miasta Będzina zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu.

Lokatorzy Mieszkań Plus decydują o swojej przyszłości

Mieszkańcy wszystkich bloków, wybudowanych w ramach rynkowej części programu Mieszkanie Plus, otrzymali wreszcie oferty wykupu mieszkań. I stanęli przed koniecznością podjęcia kluczowych decyzji – nadal wynajmować lub przejść na własność. „Dostaliśmy miesiąc na odpowiedź” – mówi jeden z lokatorów.

Justyna Sobolak

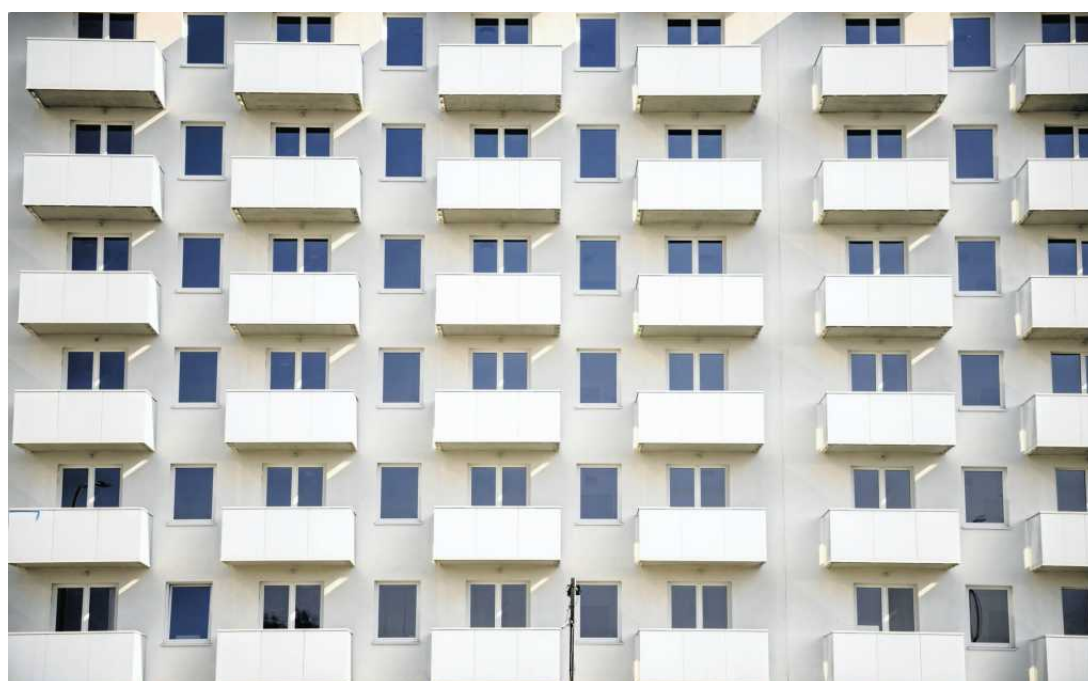
Program Mieszkanie Plus był jednym z najważniejszych elementów polityki mieszkaniowej rządu Prawa i Sprawiedliwości. Został uruchomiony w 2016 roku jako część Narodowego Programu Mieszkaniowego. Jego głównym celem było zwiększenie dostępności mieszkań dla osób, których dochody były zbyt wysokie, aby kwalifikować się do mieszkań komunalnych, ale jednocześnie zbyt niskie, aby bez problemu kupić mieszkanie na rynku komercyjnym.

„Czcie obietnice”

Istotną rolę w realizacji programu miała odgrywać współpraca państwa z samorządami oraz wykorzystanie publicznych gruntów. W 2017 roku utworzono Krajowy Zasób Nieruchomości, którego zadaniem było między innymi gromadzenie i gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa przeznaczonymi pod budownictwo mieszkaniowe. W ramach programu miało powstawać 100 tys. mieszkań rocznie. Te liczby były na wyrost. Łącznie przez siedem lat powstało około 20 tys., z czego w części rynkowej, a więc najmu z doświadczeniem do własności, w 14 lokalizacjach – 2857 mieszkań. Najwięcej w Nowym Nikiszowcu w Katowicach – 513 mieszkań dla ponad tysiąca osób.

Aby móc ubiegać się o Mieszkanie Plus, trzeba było spełnić określone warunki: zamieszkiwać na terenie danej gminy, ale jednocześnie nie posiadać na własność żadnej nieruchomości. Dodatkowe punkty można było uzyskać np. za posiadanie dzieci. Chętnych było wielu. Przyciągały obietnice taniego wynajmu i opcji dojścia do własności.

– To były czcze obietnice – mówi Bartłomiej. Dlaczego? Szybko okazało się, że stawki się są tak atrakcyjne, jak deklarowano. W Katowicach lokatorzy płacą dzisiaj ponad 3000 zł miesięcznie, co stanowi stawkę dwukrotnie wyższą niż w TBS-ach (Towarzystwach Budownictwa Społecznego), trzykrotnie wyższą niż w mieszkaniach komunalnych, a nawet większą od stawek najmu na rynku komercyjnym. W Radomiu jedna z lokatorek za 70-metrowe mieszkanie płaci co miesiąc 2,7 tys. zł, z czego znaczna większość to odstępné, reszta opłaty za wodę, eksploatację, fundusz remontowy. Do tego prąd i gaz. Niższe stawki można w tym mieście znaleźć na rynku komercyjnym.

FOT. JAKUB RZECZOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Lata czekania i duże rozczarowanie

Ale wysoki czynsz, to jedno. PFR Nieruchomości opóźniał przedstawienie lokatorom opcji dojścia do własności. Zrobił to dopiero na przełomie 2025 i 2026 roku, czyli w niektórych przypadkach – po kilku latach od oddania inwestycji. Lokatorom przedstawiono trzy opcje: albo nadal wynajmować mieszkanie, albo kupując je (za gotówkę lub na kredyt), albo wybierając opcję dojścia do własności – płacąc powiększony czynsz, by po 25 latach stać się właścicielami. Jeszcze jedna opcja – rezygnacja z udziału w programie.

– Oferta wykupu w dwóch wariantach, czyli poprzez zawarcie umowy najmu z doświadczeniem do własności oraz poprzez zakup bezpośredni za gotówkę lub na kredyt, trafiła do już najemców wszystkich 14 osiedli, które powstały w ramach rynkowej części programu Mieszkanie Plus, realizowanego przez PFR Nieruchomości – przekazał nam Departament Komunikacji PFR Nieruchomości.

To inwestycje w Białej Podlaskiej, Dębicy, Gdyni, Katowicach, Krakowie, Łowiczu, Mińsku Mazowieckim, Nowym Targu, Radomiu, Świdniku, Toruniu, Wałbrzychu, Wrześni oraz w Zamościu.

Długi czas oczekiwania na przedstawienie możliwości zakupu mieszkań działał na niekorzyść mieszkańców osiedli. Weźmy przykład z Mińska Mazowieckiego. Gdy mieszkańcy wprowadzali się do lokali w 2022 roku, ceny w mieście oscylowały wokół 7 tys. zł za m kw. Gdy pod koniec 2025 roku otrzymali wreszcie wycenę z opcją do własności, mieszkanie wyceniono na 10 tys. zł za m kw.

– Stawki, które nam przedstawiono, zdziwiają. Nie tylko dlatego, że to już nie są nowe mieszkania. Żyjemy w nich od kilku lat. Poza tym sami je wyposażaliśmy, wprowadzając się do lokali w stanie deweloperskim. Zainwestowaliśmy pieniądze w meble i sprzęt – mówi Bartłomiej.

Ponad 6 tys. zł miesięcznie

Lokatorzy „Mieszkań Plus” są załamani wliczeniami, jakie dostali z PFR Nieruchomości. Jedna z mieszkanek bloku w Krakowie pokazuje, że zajmowane przez nią

67-metrowe mieszkanie wyceniono na 935 tys. zł. Jednak w efekcie zapłaci za nie o wiele więcej. Opcja dojścia do własności oznacza, że lokatorzy mają płacić, jak dotąd – odstępné i czynsz, plus do tego ratę dojścia do własności. W przypadku tej lokatorki oznacza to 5,1 tys. zł miesięcznie. Inna lokatorka z Krakowa pokazuje wycenienia, z których wynika, że jej opłaty przy dojściu do własności wzrosną do 6 tys. zł miesięcznie.

Mieszkańcy biją na alarm, że to tak, jakby ktoś wynajmował mieszkanie na rynku prywatnym i jeszcze do tego sponował raty za swoje mieszkanie. – Nie na podwójne stawki się umawialiśmy – mówią i przypominają, że Mieszkania Plus miały być dla osób, których nie stać na wynajem czy zakup po stawkach rynkowych.

Lokatorzy, jak mówią, dostali miesiąc na podjęcie decyzji o swojej mieszkani-

wej przyszłości. Znaczna większość została przy najmie lokali. „Na podpisanie umowy najmu instytucjonalnego z doświadczeniem do własności zdecydowało się 260 najemców, a na zakup mieszkania za gotówkę lub na kredyt – 56. Trwa proces podpisywania pięciu umów najmu instytucjonalnego z doświadczeniem do własności oraz 24 umów sprzedaży mieszkań” – przekazuje Departament Komunikacji PFR Nieruchomości.

Na kredyt

Bartłomiej zdecydował się na zakup mieszkania w Mińsku Mazowieckim na kredyt, rezygnując tym samym z opcji dojścia do własności. – Mieszkanie nie było ani tańsze, ani droższe od oferowanych na rynku. Cena to 10 tys. zł za m kw. plus 30 tys. zł za miejsce postojowe. Ale skoro już włożyłem w nie tyle sił i kosztów, a pojawiła się szansa na kredyt, to postanowiłem spróbować – mówi.

Kupno mieszkania na kredyt oznacza, że Bartłomiej nie będzie już musiał płacić do PFR Nieruchomości odstępnego. Zostanie tylko czynsz, uwzględniający fundusz remontowy oraz opłaty eksploatacyjne.

– Państwo nie pomogło, skończyło się na kredycie. Większość mieszkańców jak nie było stać na mieszkanie, tak nie jest do dzisiaj – mówi.

W Krakowie osoby, które chcą kupić mieszkanie na kredyt lub za gotówkę, dostały wyceny, z których wynika, że za metr kwadratowy mieszkania muszą zapłacić od 13,6 do 15 tys. zł. Kto nie chce skorzystać, może dalej wynajmować lub wyjść z Mieszkania Plus. Ale to ostatnie nie jest takie proste. – Wypowiedziałam umowę i przyszła decyzja odmowna. Jeszcze rok, do końca umowy muszę tu mieszkać – mówi jedna z lokatorek. Dodaje, że przy wyprowadzce trzeba mieszkanie przywrócić do stanu pierwotnego, co dla osób, które wykonywały meble na wymiar, wiąże się z dużym kłopotem.

Na forach osoby, które zdecydowały się wprowadzić, publikują także wystawione przez PFR Nieruchomości faktury za zniszczenia, jakich mieli dokonać. Patryk w lutym wyprowadził się z Mieszkania Plus w Dębicy. Za odrapane futryny drzwi dostał fakturę w wysokości 5,8 tys. zł.

Lokatorzy są wściekli i rozżaleni. Mieszkańcy osiedla Nowy Nikiszowiec w Katowicach zdecydowali się złożyć doniesienie do prokuratur. Podnoszą w nim, że zostali wprowadzeni w błąd w ramach programu Mieszkanie Plus. Planowany jest również pozew zbiorowy. ●

Mieszkańcy osiedla Nowy Nikiszowiec w Katowicach zdecydowali się złożyć doniesienie do prokuratur. Podnoszą w nim, że zostali wprowadzeni w błąd w ramach programu Mieszkanie Plus

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

3445026

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.

Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na: wyborcza.pl/newsletters

wyborcza.pl

Rząd sypnął miliardami na Izerę 2.0

Przed kolejnymi wyborami do Sejmu może się rozpocząć budowa w Jaworznie fabryki polskich aut na prąd. Rząd wyłożył już grube miliardy na wsparcie inwestycji, a teraz ruch jest po stronie koncernu Foxconn z Tajwanu, nowego partnera tych planów.

Andrzej Kublik

Wczoraj Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) ujawnił, że pięć dni wcześniej kupił za 4,5 mld zł nowe akcje spółki ElectroMobility Poland i został nowym akcjonariuszem tej firmy powołanej 10 lat temu do konstrukcji i produkcji samochodów elektrycznych.

Pieniądze na tę inwestycję pochodzą z pożyczki, jaką dostał NFOŚiGW od Unii Europejskiej na wsparcie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). To znaczy, że w przyszłości NFOŚiGW będzie musiał zwrócić UE te pieniądze.

– Robimy kolejny ważny krok w budowaniu nowoczesnej, konkurencyjnej i niskoemisyjnej gospodarki naszego kraju. Polski Hub Elektromobilności jest przykładem tego, jak pieniądze z KPO mogą wspierać Polskę, a co za tym idzie, służyć Polkom i Polakom. Ten innowacyjny projekt stanie się istotnym impulsem rozwojowym, przyczyni się do powstania wielu nowych miejsc pracy i pomoże budować trwale kompetencje przemysłowe, które będą procentować przez kolejne dekady – powiedziała Paulina Hennig-Kloska, ministra klimatu i środowiska, która nadzoruje NFOŚiGW.

Kolejne miliardy na e-auto

Spółkę ElectroMobility Poland (EMP) zawiązało w 2016 r. pięć kontrolowanych przez rząd koncernów elektroenergetycznych. Wyłożyły one około 70 mln zł na spółkę, która początkowo miała się zajmować głównie promocją elektromobilności. Wkrótce jednak EMP zaczęła myśleć o produkcji aut elektrycznych pod polską marką, którą nazwano „Izera”.

W ramach wsparcia tych planów Mateusz Morawiecki jako premier wydał na zakup przez Skarb Państwa nowych akcji EMP niemal 500 mln zł. Przeznaczył na ten cel pieniądze z Funduszu Reprywatyzacji, stworzo-

nego dla wypłat odszkodowań dla ludzi poszkodowanych przez komunistyczne rządy po II wojnie światowej.

Kolejny raz wsparcie dla EMP z Funduszu Reprywatyzacji pod koniec zeszłego roku przyznał minister aktywów państwowych Wojciech Balczun. W uzgodnieniu z ministrem finansów Andrzejem Domańskim przekazał EMP wartość 800 mln zł państwowe obligacje, a rząd będzie musiał je wykupić do 2034 r.

Po sfinalizowaniu inwestycji NFOŚiGW państwo na plany EMP przeznaczyło już łącznie około 5,8 mld zł. Nigdy wcześniej w historii III RP państwo nie zainwestowało tylu pieniędzy w przemysł motoryzacyjny.

Formalnie teraz to NFOŚiGW powinien być największym akcjonariuszem spółki. Zapytaliśmy Fundusz, jaki ma teraz udział w akcjonariacie EMP, ale do czasu publikacji tego tekstu nie dostaliśmy odpowiedzi.

Tajwan zamiast Chin

Już rząd PiS planował przekazać EMP z KPO 4,5 mld zł, uzyskanych jednak w postaci bezzwrotnej dotacji, a nie pożyczki. Za te pieniądze spółka zamierzała wybudować w Jaworznie fabrykę aut elektrycznych i hybrydowych z wtyczką, skonstruowanych z wykorzystaniem technologii i podzespołów chińskiego koncernu Geely Holding. Rozważano również produkcję w Jaworznie aut dla Geely, dla zwiększenia opłacalności inwestycji.

W 2024 r. rząd premiera Donalda Tuska wstrzymał jednak te plany. A w zeszłym roku w ramach zmodyfikowanych planów EMP zostało wybrane w konkursie NFOŚiGW na dofinansowanie z KPO inwestycji w gospodarkę niskoemisyjną.

W tym roku został też wybrany nowy partner dla EMP. Platformę dla pierwszego auta tej firmy ma dostarczyć Foxtron, motoryzacyjne ramię koncernu technologicznego Foxconn z Tajwanu – przewiduje wstępne po-

FOT. MONTY RAKUSEN/DIGITAL VISION/GETTY

Budowa fabryki aut w Jaworznie może rozpocząć się wiosną 2027 r., a pierwszy pojazd z jej taśm montażowych ma zjechać pod koniec 2029 r.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34450513

Syndyk masy upadłości Hydrobudowa Gdańsk S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Gdańsku
OGŁASZA
PISEMNY KONKURS OFERT NA SPRZEDAŻ Z WOLNEJ RĘKI ZA NAJWYŻSZĄ OFEROWANĄ CENĘ PAKIETU WIERZYTELNOŚCI przysługujących
HYDROBUDOWA GDAŃSK S.A. W UPADŁOŚCI LIKWIDACYJNEJ.

Oferowany jest pakiet wierzytelności przysługujących Hydrobudowa Gdańsk S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Gdańsku, opisany szczegółowo w „Opinie dotyczącej badania wartości wierzytelności Hydrobudowa Gdańsk S.A. w upadłości likwidacyjnej”, Szczecin, maj 2026 roku”, sporządzonej przez Remigiusza Rekman prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą **CONSULTING BADANIA OCENA WYCENA WIERZYTELNOŚCI REMIGIUSZ REKMAN** z siedzibą w Szczecinie. Z „Opinia...” można zapoznać się w Biurze Syndyka, ul. Zastawna 31, 83-000 Pruszcz Gdański. Informacje udzielane są również pod numerem telefonicznym +48 512 413 070 oraz +48 697 979 150. Zapytania można przysyłać na adres biura lub mailowo: alicia.kurzacz@syndyk-lepkowski.com.pl. Pismenne oferty na zakup pakietu wierzytelności, z określeniem oferowanej ceny, należy składać w Biurze Syndyka lub przesłać pocztą w terminie do dnia **17.09.2026r. godz. 15:00** na adres: **Janusz Łepkowski Biuro Syndyka, ul. Zastawna 31, 83-000 Pruszcz Gdański** z dopiskiem: „Hydrobudowa Gdańsk S.A. w upadłości likwidacyjnej – oferta na zakup pakietu wierzytelności”. Oferty można również złożyć mailowo na adres: alicia.kurzacz@syndyk-lepkowski.com.pl z zachowaniem wyżej wskazanego terminu. W przypadku przesłania oferty pocztą decyduje data wpływu do syndyka. Oferty można składać **WYŁĄCZNIE NA CAŁY PAKIET WIERZYTELNOŚCI**. W przypadku wyboru oferty, umowa zostanie zawarta przez syndyka w ciągu dwóch tygodni od zawiadomienia oferenta i po zapłacie całej oferowanej ceny. Koszty zawarcia umowy ponosi nabywca. **Syndyk nie ponosi odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady fizyczne i prawne przedmiotu sprzedaży** i zastrzega sobie prawo do prowadzenia dalszych negocjacji z wybranymi oferentami, a także do odstąpienia od wyboru oferty bez podania przyczyny.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34450585

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę komunikaty.pl lub użyj kodu QR

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34450563

Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa Grochów

ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie nowych chodników z kostki brukowej przed budynkami przy ul. Kobielskiej 15 i Kobielskiej 17 w Warszawie.

Warunki udziału w przetargu oraz Specyfikację Warunków Zamówienia można uzyskać w siedzibie Spółdzielni

Warszawa, ul. Kobielska 1, sekretariat, pokój nr 14.

Termin składania ofert upływa dnia 18.09.2026 r. o godz. 12:00. Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

rozumienie zawarte z EMP w maju tego roku. Foxconn to największy na świecie producentów smartfonów na zlecenie innych firm. Od kilku lat Foxconn stara się rozwinąć podobne usługi w dziedzinie elektromobilności.

Foxconn ma także zainwestować w joint venture z EMP, zakłada wstępną umowę w tej sprawie, negocjowana z udziałem wiceministry skarbu Elizy Zeidler. Ile pieniędzy wyłoży tajwański koncern? – nie wiadomo.

W czerwcu na posiedzeniu sejmowej komisji infrastruktury obecny prezes EMP Cyprian Gronkiewicz poinformował, że jeśli umowa z Foxconn zostanie sfinalizowana jesienią, to budowa fabryki aut w Jaworznie rozpocznie się wiosną 2027 r., a pierwszy pojazd z jej taśm montażowych ma zjechać pod koniec 2029 r. Faktycznie komplet zezwoleń na budowę fabryki spółka miała już wiosną 2024 r. i wybrała już wtedy nawet generalnego wykonawcę inwestycji.

EMP rozważa również nową nazwę dla marki samochodów, które będą produkowane w Jaworznie. ●

Kraj/34449874

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA OGŁASZA

I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej własność Gminy Będzin położonej w Będzinie przy ulicy Krakowskiej o łącznej powierzchni 12899 m² oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek: 8127/2 i 8176 obręb Będzin.

Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - symbol planu 1MN.

Dla działek prowadzone są księgi wieczyste:

- KA1B/00012819/4 – działka numer 8127/2
- KA1B/00015383/9 – działka numer 8176

W/w działki – przy umowie sprzedaży – zostaną odłączone z dotychczasowych ksiąg wieczystych i zostanie dla nich założona jedna księga wieczysta.

W wyżej wymienionych księgach wieczystych brak wpisów obciążeń dla nieruchomości. Nieruchomość stanowiąca działkę o numerze 8176 jest przedmiotem umów dzierżawy.

Na mapie zasadniczej uwidoczniony jest na działce o numerze 8176 przebieg sieć wodociągowej o symbolu woD, która doprowadzona jest do budynku mieszkalnego położonego przy ulicy Krakowskiej 76A oraz we wschodniej części tej działki od strony ulicy Krakowskiej uwidocznione są 4 komory wodociągowe.

Dla w/w infrastruktury technicznej nie zostały ustanowione służebności przesyłu.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 3.300.000,00 zł do ceny osiągniętej w przetargu nieograniczonym doliczony zostanie podatek VAT 23%

Wadium uprawniające do uczestnictwa w przetargu wnoszone w pieniądzu wynosi 330.000 PLN

Cena sprzedaży nieruchomości płatna jest przez jej nabywcę przed zawarciem umowy sprzedaży nieruchomości. Nabywca nieruchomości ponosi koszty opłat notarialnych i sądowych związanych z nabyciem nieruchomości.

Przetarg odbędzie się w dniu 24 listopada 2026 r. o godz. 9:00 siedzibie Urzędu Miejskiego w Będzinie ul. 11 Listopada 20, sala konferencyjna Nr 101 I piętro.

OSOBY ZAINTERESOWANE UCZESTNICTWEM W PRZETARGU WINNY:

- Zapoznać się z regulaminem przetargowym, zawierającym m.in. szczegóły związane z zagospodarowaniem nieruchomości dostępnym w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Będzinie ul. 11 Listopada 20, pokój 107 lub 113, I piętro oraz na stronie www.bedin.bip.info.pl w zakładce Oferty Inwestycyjne/Przetargi – Nieruchomości;
- Najpóźniej do dnia 19 listopada 2026 r. wpłacić wadium w kwocie 330.000 PLN na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Będzinie – Wydział Księgowo- Budżetowy w ING Banku Śląskim S. A. Oddział w Będzinie Nr 44 1050 1142 1000 0023 0074 0087. Wymagane jest aby w podanym terminie wadium znajdowało się na koncie organizatora przetargu.**

Uwaga ! Osoby, które wpłacą wadium po terminie wskazanym w ogłoszeniu nie zostaną dopuszczone do uczestnictwa w przetargu.

W przypadku nie przystąpienia przez osoby wygrywające przetarg do notarialnej umowy sprzedaży nieruchomości w terminie ustalonym przez zbywającego, Prezydent Miasta Będzina może odstąpić od zawarcia notarialnej umowy sprzedaży, a wpłacone wadium nie będzie podlegać zwrotowi.

Wszelkich informacji dotyczących przetargu udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami w Urzędzie Miejskim w Będzinie telefon 32 267 91 50 lub 32 267 92 13.

Prezydent Miasta Będzina zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu.

Rocznica wybuchu

Analogie są

W tych niebezpiecznych czasach błędne

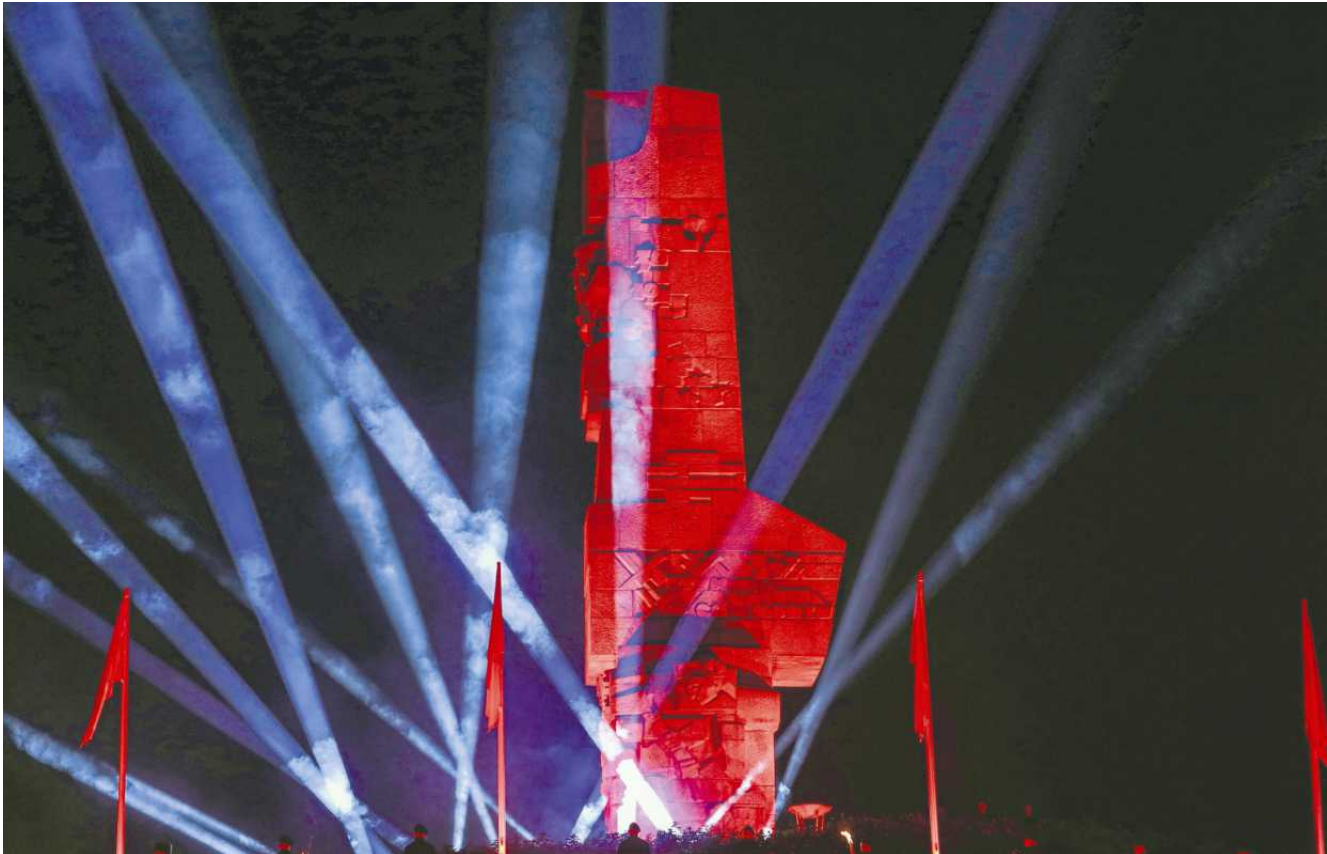
Wielński

Znów trwa piękne lato, powoli kończy się wakacyjna bez troska. A na horyzoncie zbierają się ciemne chmury. Widzimy zagrożenie, znamy naszą tragiczną historię. Pytanie na kolejną rocznicę pierwszego września, czy to ostatnie lato pokoju w naszym kraju, nie jest przesadą ani owocem histerii. Szukanie analogii jest uzasadnione, w Europie znów pachnie wojną. Nad Polską ponownie może zawisnąć egzystencjalne zagrożenie.

Co do tego, że historia już przyspieszyła nie ma żadnych wątpliwości. Rok temu w polską przestrzeń powietrzną wleciało kilkanaście rosyjskich dronów. Polskie i holenderskie myśliwce przy wsparciu niemieckiego radaru oraz polskiego i włoskiego samolotu wczesnego ostrzegania zestrzeliły kilka z nich. Miesiąc temu na Lubelszczyźnie spadł rosyjski pocisk manewrujący. Dziś wiemy, że nad polskie terytorium nie wleciał przypadkowo, tylko został tam przez Rosjan wysłany.

Na zlecenie Rosji w Polsce dokonywane są akty sabotażu, działają tu też rosyjscy skrytobójcy. Wojna hybrydowa – trwająca od 2014 r., od czasu pierwszej agresji Rosji na Ukrainę – robi się coraz bardziej gorąca. I to nie tylko w Polsce. W Niemczech przenoszące ładunki wybuchowe drony wleciały na teren lotniska w Halle. Niewiele brakowało, by zniszczyły stojące tam ukraińskie samoloty transportowe. Na Słowacji udarem-

• **Przedwojenna propaganda uspokajała Polaków mówiąc, że jesteśmy „silni, zwarci i gotowi”. W prawdziwym boju okazało się, jak kłamliwy był to slogan.** FOT. MICHAŁ RYGIEL / AGENCJA WYBORCZA.PL

niono próbę podpalenia fabryki dronów dostarczającej sprzęt do Ukrainy. W Rumunii lotnictwo nie tylko zestrzeliwu- je rosyjskie drony powietrzne, ale ostat- nio zniszczono nawet drona morskiego, który zagrażał platformie wiertniczej na Morzu Czarnym.

W krajach bałtyckich rosyjskie pro- vokacje są codziennością. Nieoficjalnie politycy przyznają, że w ciągu dwóch ostatnich miesięcy rosyjskich ataków hybrydowych było więcej niż w całym

zeszłym roku. Podsumowaniem tej wy- liczanki są coraz klarowniej formułowa- ne ostrzeżenia zachodnich wywiadów i ministrów szefów rządów o możliwej rosyjskiej „eskalacji”. Ostatnio – bez owi- jania w bawełnę – mówił o tym premier Donald Tusk.

Szef CIA John Ratcliffe 25 sierpnia niespodziewanie pojechał do Moskwy na spotkanie z wysoko postawionymi ofi- cjalami na Kremlu. Szczegóły jego misji nie są znane. Pamiętamy jednak, że po-

przedni szef CIA odwiedził Kreml w li- stopadzie 2021 r. Przestrzegał wtedy Ro- sję, że jej plany ataku na Ukrainę są zna- ne i że agresja spotka się z odpowiedzią. Do USA wrócił przekonany, że wojna jest nieunikniona. Ratcliffe – co do tego pa- nuje zgoda – poleciał do Moskwy z po- dobny przesłaniem. Jakie wieści przy- wiózł z Moskwy? Co nam grozi? Lokalna operacja w przesmyku suwalskim, testo- wanie jedności i reakcji NATO? A może powtórka z kryzysu kubańskiego?

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34450384

Syndyk RES-GAJ Sp. z o.o. s. k. w upadłości likwidacyjnej

sygn. akt V GUp 7/14, zgodnie z warunkami zatwierdzonymi przez Sędziego Komisarza postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2026r. oraz postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2026r. ogłasza o przetargu ofertowym, za cenę nie niższą niż cena wywoławcza, na sprzedaż nieruchomości, którą jest:

- nieruchomość gruntowa, niezabudowana, działka ew. nr 1734/4, o pow. 15,3247 ha, położona w miejscowości Łańcut, gmina Łańcut, powiat łańcucki, dla której Sąd Rejonowy w Łańcutcie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr RZ1A/00058788/2 - cena wywoławcza - **12.000.000,00 zł (słownie: dwanaście milionów złotych 00/100).**

Oferty zgodne z warunkami przetargu wraz z dowodem wpłaty wadium (10% ceny wywoławczej), należy kierować, w zapieczętowanej, nieprzezroczystej kopercie o formacie nie mniejszym niż A4, umieszczonej w drugiej nieprzezroczystej kopercie, z adnotacją „Oferta przetargowa na nieruchomość Res – Gaj Sp. z o.o. s. k. w upadłości likwidacyjnej (sygn. akt V GUp 7/14) - NIE OTWIERAĆ” na adres: Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy Sekcja do spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych przy ul. Kustronia 4, 35-303 Rzeszów, do dnia **30 września 2026r.** (liczy się data wpływu oferty i wadium na rachunek bankowy); Rozpoznanie ofert nastąpi na posiedzeniu jawnym, **w dniu 21 października 2026r., godz. 9.00** w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie, **sala nr 7.**

Z operatem szacunkowym oraz pełnymi warunkami przetargu, można zapoznać się w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy Sekcja ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych, ul. Kustronia 4, 35-303 Rzeszów, w aktach sprawy V GUp 7/14 lub w Biurze Syndyka, ul. Narutowicza 55/6, 20-016 Lublin, codziennie w dni robocze w godz. 9.00-14.00 (tel. +48 723 34 45 56) oraz na stronie internetowej pod adresem www.kancelaria-empe.pl w zakładce *Ogłoszenia sprzedaży/Przetargi*.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34450454

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zgodnie z § 6 ust. 5 i 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2213)

Wójt Gminy Nowy Kawęczyn

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowych, stanowiących własność Gminy

Lp.	Nr działki	Pow. ha	Nr Kw:	Położenie-obręb ewidencyjny	Opis nieruchomości – przeznaczenie w MPZP	Cena wywoławcza brutto	Wadium
1.	86/21	0,2173	LD1H/00018318/0	Kolonia Starorawska	Przy drodze wojewódzkiej nr 707, wodociąg, sieć elektryczna. KDW – Tereny drogi wewnętrznej. Działka niezabudowana.	1 108 230,00 PLN	60 000,00 PLN
2.	86/4	0,3998	LD1H/00018318/0	Kolonia Starorawska	Przy drodze wojewódzkiej nr 707, wodociąg, sieć elektryczna. 1PU – Tereny zabudowy produkcyjno – usługowej. Działka zabudowana.		
3.	86/19	3,7885	LD1H/00018318/0	Kolonia Starorawska	Przy drodze wojewódzkiej 707, wodociąg, sieć elektryczna. 1PU – Tereny zabudowy produkcyjno – usługowej. Działka niezabudowana		

Dla ww. nieruchomości obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Kawęczyn uchwalony dnia 31 sierpnia 2017 r. uchwałą nr XXVIII/147/2017 Rady Gminy w Nowym Kawęczynie, opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego dnia 21 września 2017 r. pozycja 4024

Przetarg odbędzie się w dniu 12 listopada 2026 r. o godzinie 10.00 w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Nowym Kawęczynie. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest **dokonanie wpłaty wadium na konto gminy Nowy Kawęczyn – BS Skierniewice O/Nowy Kawęczyn 88 9297 0005 0200 0130 1012 0017 do 5 listopada 2026 r. W tytule wpłaty wadium należy wpisać: „Przetarg – dz. nr 86/21, 86/4, 86/19 Kolonia Starorawska – imię i nazwisko osoby przystępującej do przetargu/ nazwa firmy”** Za termin potwierdzający dokonanie wpłaty uznaje się lokalizację środków na rachunku gminy. Dowód wniesienia wadium podlega przedłożeniu komisji przetargowej przed otwarciem przetargu.

Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z jego szczegółowymi warunkami zawartymi w pełnym ogłoszeniu opublikowanym na tablicach ogłoszeń: Urzędu Gminy, miejscowości Kolonia Starorawska oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.ugkaweczyn.pl i BIP gminy Nowy Kawęczyn oraz pod nr tel. (46) 831 42 89.

II wojny światowej

uzasadnione

decyzje będą mieć katastrofalne skutki.

Wróćmy do historii. O wrześniu 1939 r. często rozmawiamy w Polsce, koncentrując się na męstwie i poświęceniu żołnierzy oraz cywilów. Czujemy pamięć obrońców Westerplatte, Włzyń czy Grodna. Pamiętamy o bohaterach bitew pod Mokrą, Bzurą i Kockiem. Wspominamy oblężenie Warszawy, niemieckie i sowieckie zbrodnie, preludium do popełnionych w kolejnych latach wojny jeszcze straszniejszych czynów.

Mówimy o zdradzie sojuszników, Wielkiej Brytanii i Francji, które wbrew traktatom nie przysłyły Polsce z pomocą. A potem – choć polscy żołnierze walczyli u ich boku – przypieczętowały kolejną zdradę Polski w Jalcie. Gigantyczna ofiara złożona podczas wojny przez Polskę pozwala przysłonić smutny fakt, że nasz kraj pod ciosami Niemiec i Związku Radzieckiego zawalił się jak domek z kart.

21 lat niepodległości unicestwiono, jeżeli liczyć długość wojny obronnej do kapitulacji załogi Helu, w ciągu miesiąca, a w zasadzie w niespełna trzy tygodnie. Przedwojenna propaganda uspokajała Polaków mówiąc, że jesteśmy „silni, zwarci i gotowi”. W prawdziwym boju okazało się, jak kłamliwy był to slogan. Wojsko nie było właściwie wyposażone i rozmieszczone, by stawić czoło nowocześniejszej armii, jaką był Wehrmacht. Było to jasne, zanim wybuchła wojna, ale wiedzy o rosnącej dysproporcji do siebie nie dopuszczano. Zaś lista dowódców, którzy we wrześniu 1939 r. zawiedli swoich żołnierzy, jest długa, na jej czele znajduje się nazwisko naczelnego wodza marszałka Edwarda Rydza Śmigłego, który 17 września razem z rządem uciekł do Rumunii. To hańbiące wydarzenie dużo mówi o kondycji elit ówczesnej Rzeczypospolitej.

Z wielkim zdziwieniem dekadę temu obserwowałem dyskusję o historycz-

nej alternatywie. Sugerowano, że Polska mogła uniknąć upadku, gdyby przystąpiła na żądania Hitlera, gdyby zgodziła się na wchłonięcie przez Niemcy Gdańska, oddała im Pomorze i kto wie, czego by jeszcze zażądali, a potem ruszyła z nimi na Związek Radziecki, zdobywać *Lebensraum*. Zakładanie, że Polska w takim scenariuszu ocalałaby niepodległość i nie stałaby się bezwolnym satelitą hitlerowskim Niemiec, było dowodem sporej intelektualnej brawury. Smuciła jednocześnie zdolność do założenia,

**A czy my możemy być pewni swoich sojuszników?
Co do wsparcia z USA chcę wierzyć, że w razie
kryzysu nadejdzie.**

że nasz kraj mógłby zostać współnikiem
zbrodniczej polityki Hitlera.

Tego typu zabawy w alternatywną historię nie dziwią. Przykrywają one – tak jak polska martyrologia – bolącą ranę, jaką jest fakt, że II Rzeczpospolita była w istocie państwem daleko niedoskonałym, słabym i niedostatecznie przygotowanym do wojny. Nie były w stanie tego zrównoważyć ani sojusze z mocarstwami, ani bohaterstwo żołnierzy i cywilów.

Historię trzeba pielęgnować, groby poległych otaczać opieką, ale dzisiejsza rocznica wybuchu II wojny światowej i związana z nią katastrofa musi być dla Polaków przestrożą. Jeśli kraj nie będzie w stanie obronić swojej niepodległości, to ją utraci z wszystkimi tego konsekwencjami. Przykładem jest Ukraina. Gdyby państwo zimą 2022 r. było zbyt słabe, by wytrzymać rosyjskie uderzenie, a armia niegotowa, gdyby przy-

dent Zelenski uciekł do Polski, a obrona opierałaby się wyłącznie na bohaterach, przyjęty przez Putina plan starcia Ukrainy z mapy Europy zostałby zrealizowany. Tak jak w 1939 r. urzeczywistnił się plan Hitlera i Stalina dotyczący Polski.

Nie wiem, czy obecna Polska jest w pełni gotowa się bronić. Statystyki statystykami, ale odpowiedzi na tego typu pytanie udeziła się w boju. Całe szczęście, że skończyliśmy z tromtadracją w stylu „silni, zwarci, gotowi” i kupowaniem sprzętu „prosto z (amerykańskiej) półki”, w wielkich ilościach, bez wojskowego uzasadnienia, z niekompletnym wyposażeniem, tylko po to by dobrze wyglądał na defiladach i wojskowych piknikach podczas kampanii wyborczej.

Jest jasne, że inwestycje w obronność, w modernizowanie sił zbrojnych, w zabezpieczanie granicy z Białorusią i Rosją muszą pozostać dla państwa absolutnym priorytetem.

W tych niebezpiecznych czasach błędne decyzje czy opóźnienia będą mieć katastrofalne skutki. Poważnym problemem jest obrona cywilna. Polska potrzebuje schronów, sprawdzonych procedur na wypadek kryzysu i świadomości wśród obywateli, którzy muszą wiedzieć, jak w ekstremalnych sytuacjach należy się zachowywać.

Historia wrześnieowej katastrofy dotyczy także jakości politycznego i wojskowego przywództwa. Tu mamy problemy, które w zasadzie są nierozwiązywalne. Czas, gdy w sprawach bezpieczeństwa narodowego obowiązywał ponadpartyjny konsensus, się skończył. Otoczenie prezydenta Karola Nawrockiego blokuje część awansów w wojsku i służbach specjalnych, zarówno jeśli chodzi o najważniejszych oficerów, jak i funkcjonariuszy, którzy mieli zostać podporucznikami.

Weto Nawrockiego wobec ustawy, pozwalającej skorzystać z 44 mld euro pożyczki na modernizację wojska i przemysłu zbrojeniowego, było niezwykle szkodliwym, wręcz zdradzieckim posunięciem. Prezydent zresztą nieustannie próbuje wciągnąć wojsko do polityki. Na razie mu się to jednak nie udaje. W sytuacji narastającego zagrożenia – otoczenie Nawrockiego jakoś przestało kpić z przestróg dotyczących możliwej eskalacji – polityczna jedność jest koniecznością. Chociażby dlatego, że to prezydent wydaje zgodę na udział Wojska Polskiego w operacjach za granicą. A potencjalnym celem Rosji mogą być nasi sojusznicy z krajów bałtyckich. Nie może być żadnej wątpliwości, że Polska, lojalny członek NATO, w razie napaści będzie ich bronić.

A czy my możemy być pewni sojuszników? Jeśli chodzi o kraje europejskie, zwłaszcza te przy wschodniej flance NATO, myślę, że tak. Wielka Brytania i Francja dysponują własną bronią jądrową, a Paryż wyraził wolę, aby rozszerzyć nad Polską swój nuklearny parasol. Co do wsparcia z USA chcę wierzyć, że w razie kryzysu nadejdzie. Choć jesteśmy przed spodziewaną od miesięcy decyzją o redukcji amerykańskiego zaangażowania wojskowego w Europie i po wstrzymaniu (tymczasowym) rotacji amerykańskiej brygady pancerniej stacjonującej w Polsce. Te niefortunne scenariusze złe rymują się z słowami „piękny polski wrzesień”.

Bartosz T. Wieliński

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34450534

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:

- Agresja nastolatka. Co za nią stoi
- Matki z ADHD
- Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole
- Fakty i mity o dziecie dziecka

SPONSOR WYDANIA

MÖLLER'S
SUPPLEMENT DIET
OMEGA-3

Więcej o psychologii czytaj na wysokieobcasy.pl/zyclepiej

Radzimir Dębski (JIMEK):

ORKIESTRA NIGDY MI SIĘ NIE ZNUDZI

– Być może podświadomie ciągnęło mnie do grania z orkiestrą także dlatego, że taką płytę łatwiej nagrać i wydać – mówi gigant symfonicznego rapu.

JIMEK opowiada o pokrętnej drodze do pierwszego albumu producenckiego.

Krzysztof Nowak

W czerwcu 2026 roku JIMEK, czyli Radzimir Dębski, wydał „ETIUDY na pianino, sampler, orkiestrę i kolegów”. Na jego szeroko komentowanej pierwszej płycie producenckiej znalazła się taka plejada rapowych gwiazd: Bedoes, Pezet, Łona, Sokół, Ostry, Oskar z duetu PRO8L3M czy członkowie zespołu Molesta Ewenement.

Przed wrześniowym koncertem „Historia Polskiego Hip-Hopu. Rozdział III” Ostatni Polski Kompozytor, producent, dyrygent i muzyk podzielił się z nami refleksjami dotyczącymi drogi, która doprowadziła go do wydania wspomnianej płyty. Była ona wyboista, a więc ciekawa.

KROK PIERWSZY: WYBÓR KIERUNKU

Radzimir Dębski (JIMEK): Czasem słucham moich starych utworów i jestem zdumiony. Wszystko zawsze powstawało w cu-gu niespania, w jakimś afekcie. Za każdym razem muszę sobie uświadamiać, że tworzenie to wspinanie się po rozgałęzionym drzewie, pełne małych kroków i wielkich decyzji. Na końcu sam nie wiesz, jak trafiłeś w dane miejsce.

Rok 2012 był przełomowy. Jestem absolwentem kompozycji, byłem zanurzony w trudnej muzyce akademickiej, poważnej. Remiks „End of Time”, który zrobiłem na konkurs wygrany przeze mnie u Beyoncé, był skokiem w bok, może nawet romansem. Albo wyzwaniem warsztatowym.

Uczyłem się produkcji, elektroniki i chciałem trenować. Choć miałem poczucie, że być może tylko raz w życiu zajmę się popem, jednocześnie coś sobie uświadomiłem. Że czasy

kompozytora, który najpierw siedzi z ołówkiem, a potem pracuje z orkiestrą, choćby przy muzyce filmowej, już się kończą. Równocześnie wiedziałem, że akademickie podejście często sprowadza się do czystej teorii muzycznej. Możesz napisać symfonię, której nikt nigdy nie wykona, a więc też nikt jej nie usłyszy.

Po wygranej odezwało się do mnie sporo popowych gwiazd. Chciałem jednak zrobić utwór z kimś, kogo faktycznie słuchałem. Tym kimś był Pezet.

Zawsze uwielbiałem samplowany rap, czerpiący z różnych gatunków muzycznych, dlatego postanowiłem znów zrobić coś niecodziennego. Na potrzeby bitu do „Nie muszę wracać” zagrałem na klawiszach, gitarach, basówkach, bębnach, a nawet skrzypcach, tak żeby brzmiało to jak stary zespół. A później zsamplewałem samego siebie. Jeszcze nie wiedziałem, że ten pomysł stanie się drogowskazem.

KROK DRUGI: CZAS NA NAMYSŁ

Radzimir Dębski (JIMEK): Jak już rozdzwonił się telefon, mój styl działania definiowało ADHD, strasznie mnie nosiło. Często zmieniałem gatunki, nawet w obrębie pojedynczego utworu. Kiedy zacząłem koncertować, spodobała mi się idea kierowania nieodpowiedniej muzyki do nieodpowiedniego słuchacza. Wręcz zrobiłem sobie z tego credo. Tylko że takie nieprzewidywalne podejście bardzo hamuje procesy biznesowe i wydawnicze. A ja bałem się też zbyt gwałtownych ruchów, czyli zbyt szybkiego wystrzelania się z pomysłów. Od początku miałem nagranych pewnie z sześć płyt, których po prostu nigdy nikomu nie pokazałem. Do tego doszło kilka projektów będących np. ścieżkami dźwiękowymi do filmów.

Na dokładkę rozumowałem tak: kupię kogoś daną stylistyką, po czym następnym razem go rozczaruję, bo właśnie tej stylistyki mu wcześniej obiecałem.

• **Radzimir Dębski (JIMEK)**
– ur. w 1987 roku kompozytor,
producent, dyrygent i muzyk.
Zasłynął symfonicznymi wersjami
kultowych utworów polskiego rapu.

FOT. DAWID ZUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

KROK TRZECI: SPRAWDZENIE SIĘ NA ŻYWO

Radzimir Dębski (JIMEK): Moje koncerty już od jakiegoś czasu stawały się płytami koncertowymi. Tak było choćby z koncertem w NOSPR czy w Niemczech, kiedy występ dla Deutsche Grammophon stał się wydawnictwem płytowym. Być może podświadomie ciągnęło mnie do grania z orkiestrą także dlatego, że taką płytę łatwiej nagrać i wydać.

Ostatecznie jednak doszedłem do wniosku, że pora kończyć z serią rapowych koncertów orkiestrowych. Najprawdopodobniej ostatni taki zagram 12 września 2026 roku na Bemowie. A już na pewno będzie to ostatni koncert na tak wielką skalę i z udziałem tylu raperów.

Studyjnej płyty z raperami jeszcze nie miałem, więc teraz to ona stała się celem. Na wrześniowym koncercie poza klasykami z poprzednich występów zagramy też dwańście utworów z mojej płyty.

Moja drużyna produkcyjna i menedżerska jest zmęczona, bo to bardzo wyczerpujące i ryzykowne przedsięwzięcia. To może być ostatni skok na bank – ale nie w kwestii zarobkowej, bo pod tym względem to najlepszy pomysł świata. Gdybym myślał

*„ETIUDY” są moim
pożegnaniem z młodością.
Wogóle fascynuje mnie kwestia
dojrzewania z godnością. Nie
wiem do końca, co to oznacza,
ale mam wrażenie, że trzeba
załatwić pewne sprawy, żeby
w spokoju pójść dalej, stać
się prawdziwie dorosłym
człowiekiem. Takim, którym
trzeba się stać, żeby nie zostać
palantem*

tylko o pieniądzach, grałbym zupełnie inne rzeczy. Najlepiej byłoby być stand-upe-rem, z jednym mikrofonem zamiast stu oraz domków z kart ustawionych na stołach mikserskich.

Nie deklaruje, że już nigdy w życiu nie tknę rapu albo że nie nagram z żadnym raperem studyjnych numerów. Mówię tylko, że nie chcę grać stu takich samych koncertów z laptopem i tym samym setem. Nie mam zamiaru iść w tę stronę.

KROK CZWARTY: WSPÓŁPRACA Z RAPERAMI

Radzimir Dębski (JIMEK): Podczas tworzenia płyty „ETIUDY na pianino, sampler, orkiestrę i kolegów” nie wyszło mi mnóstwo rzeczy. Mam bardzo trzeźwą, a przez to niską samoocenę – co nie pomaga, gdy plany zawsze są stratosferyczne.

Musiałem zrozumieć, że nie jestem jedynym reżyserem tego wydawnictwa. Przecież praktycznie nie miałem wpływu na to, co rapują moi goście. Sugerowanie im, co powinni nagrać, byłoby brakiem szacunku.

Chciałem za to pracować z każdym z artystów na żywo, by czerpać przyjemność z tworzenia. Cóż, w kilku przypadkach się to nie udało. Tak było choćby z Pezetem, ale wysłał coś pięknego. Przeżyłem świetną chwilę, słuchając tego, co stworzył.

Z kilkoma raperami prowadziłem kwieceste rozmowy. Najbardziej kwieciste spotkanie odbyłem z Łoną. Kiedy się spotkaliśmy,

wybieraliśmy pomysły i ciągle zmienialiśmy zdanie co do kierunku. Wszystkie były niestety wspaniałe.

Eldo i polecony przez niego Kosma Król napisali teksty na miejscu, reagując spontanicznie, a ja właśnie za takimi cypherami i wspólnym jamowaniem tęskniłem. O.S.T.R. i Wzgórze Ya-Pa 3 także napisali wszystko na miejscu, a ja napisałem przy nich muzykę od zera. Tego właśnie mi brakowało. Po 20 latach spędzonych przed komputerem już nie umiem sam siebie zaskoczyć, więc drugi człowiek i jego wpływ na bieg wydarzeń były właśnie tym, o czym marzyłem.

KROK PIĄTY: WYDANIE ALBUMU

Radzimir Dębski (JIMEK): Technicznie rzecz biorąc, „ETIUDY na pianino, sampler, orkiestrę i kolegów” to moja pierwsza płyta producencka – w nomenklaturze rapowej. Choć w zasadzie nie jest to wyłącznie album rapowy.

Traktuję to wydawnictwo jak powrót na stare śmieci, załatwianie niezłatwionych, dużych rapowych spraw z przeszłości, które mi ciążyły. Choć sam materiał powstał z kameralnych, pianinowych pomysłów, są tu kompozycje filmowe, bluesowe, jazzowe, elektroniczne, a nawet science fiction.

Nie wierzę, że w rozwoju chodzi o bunt, destrukcję, rewolucję i spalanie siebie oraz innych. Postrzegam go jako zrozumienie i pielęgnowanie najładniejszych rzeczy, na których nam zależy. Gust, nasycenie i nienasycenie trudno wytłumaczyć. Orkiestra nigdy mi się nie znudzi, ale, o dziwo, nawet sampler mi się nie znudził, mimo że to dość prymitywny koncept – może właśnie dlatego tak ujmujący.

Jest jakiś liryzm w tej mozaikowości. No i w brudzie, w dobie cukierkowych promptów. Dlatego chciałem niedoskonałości, specjalnie zostawiałem na płycie wszystkie trzaski. Chciałem zostawiać w raperów brudy, oddechy i pomyłki, jeśli tylko mi na to pozwalali. Moich błędów jest pełno w każdym kawałku – omsknięte palce, gadająca orkiestra. Zostawić proces i zabutelkować coś nieskończonego.

Ostatnio musiałem spojrzeć na liczbę projektów, które zrobiłem przez ostatnie 15 lat. Jest ich zatrważająco dużo, większość poznikała, bardzo wiele jest rozproszonych i pogubionych. Może stąd potrzeba stworzenia takiego zbioru.

„ETIUDY” są moim pożegnaniem z młodością. Późno zrobiłem ten krążek. W ogóle fascynuje mnie kwestia dojrzewania z godnością. Nie wiem do końca, co to oznacza, ale mam wrażenie, że trzeba załatwić pewne sprawy, żeby w spokoju pójść dalej, stać się prawdziwie dorosłym człowiekiem. Takim, którym trzeba się stać, żeby nie zostać palantem.

Pamiętasz to uczucie, kiedy mieliśmy po paręnaście lat i wyobrażaliśmy sobie, co to znaczy być choćby czterdziestolatkiem? Jezus, jaki to dorosły człowiek. Czym się zajmuje? Jak się zachowuje? Jak się nosi? A wtedy nie było jeszcze tak cywilizacyjnie dziko jak dziś.

Zmieniło się też postrzeganie muzyki. Cierpliwość, głód... A twórca boi się, że ktoś wyłączy utwór, jeśli przez sekundę nie wydarzy się nic kluczowego. Że nie może być długi, bo nikt nie dotrwa do końca.

Robię się coraz bardziej sentymentalny, coraz częściej tęsknię. I trochę smuci mnie to, że nie umiem tego opisać. Na szczęście mam całe życie, żeby się tego nauczyć, ale czy zdążę? Ciągłe jednak obcowanie z muzyką jest dla mnie rytuałem. Być może dlatego jestem kompletnie rozdarty.

Coś mi się wydaje, że kompletnie nie sprzedałem ci tej płyty. W przyszłości postaram się być lepszym sprzedawcą. Jest też całkiem możliwe, że się to nie uda. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34450307

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski

WIN-I.747.3.6.2026

Olsztyn, 28 sierpnia 2026 r.

OBWIESZCZENIE O WYDANIU DECYZJI

Na podstawie art. 10 ust. 1, 2, 2a, 2b ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1199) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691),

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

podaje do publicznej wiadomości, że na wniosek pełnomocnika inwestora Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin – Jeziorna, w dniu 26 sierpnia 2026 r. została wydana decyzja nr PS-2/2026, znak: WIN-I.747.3.6.2026 o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa stacji 220/110 kV Norki” będącego częścią programu inwestycyjnego: „Połączenie międzysystemowe między Polską a Litwą (obecnie znane jako Harmony Link) wraz z przyłączeniem Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej”.

Przedmiotowa inwestycja potożona będzie w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie etckim, gmina Kalinowo, na następujących działkach ewidencyjnych:

– 11/1(11), 11/2(11), 12/2(12), 14/2(14), 28/4 (28/2), 29/4(29/2), 29/5(29/2), 30/2, 31/9, 10/2, 1/2, 271, 2/10 w obrębie 0012 Kalinowo;

– 152, 53/2, 179 w obrębie 0028 Piętki;

* w nawiasie podano numer działki przed podziałem wg oznaczenia w katastrze nieruchomości

Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu zgodnie z art. 25 ust. 1 ww. Ustawy.

Decyzją został zatwierdzony podział geodezyjny działek – 11, 12, 14, 28/2, 29/2 w obrębie 0012 Kalinowo.

W decyzji wskazano nieruchomości, w stosunku do których decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej ma wywołać skutek, o którym mowa w art. 19 ust. 3 i art. 23 ust. 1 :

– 11/2, 12/2, 14/2, 28/4, 29/5 w obrębie 0012 Kalinowo;

Wyżej wymienione nieruchomości stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stała się ostateczna, za odszkodowaniem.

Inwestor t.j Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. nabywa z mocy prawa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu stała się ostateczna, prawo użytkowania wieczystego ww. nieruchomości gruntowej .

W decyzji oznaczono nieruchomości, w stosunku do których decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej wywoła skutek, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ww. ustawy tj. ograniczenie nieruchomości w korzystaniu na czas nieokreślony oraz zgodnie z art. 22 ust. 5 ustawy na czas określony w celu zapewnienia prawa do wejścia na teren nieruchomości dla prowadzenia prac budowlanych, a także prac związanych z rozbiorą, przebudową, zmianą sposobu użytkowania, utrzymaniem, eksploatacją, użytkowaniem, remontami oraz usuwaniem awarii, za odszkodowaniem po zakończeniu inwestycji. Przepisy art. 124 ust. 4-7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Stosownie do art. 12 ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, ostateczna decyzja stanowi podstawę do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i w kastrze nieruchomości.

PONADTO INFORMUJĘ, ŻE:

- Strony postępowania mogą zapoznać się z treścią ww. decyzji oraz z aktami sprawy w Wydziale Infrastruktury i Nieruchomości Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, w godzinach 8:00–14:00 po uprzednim uzgodnieniu terminu wizyty poprzez kontakt telefoniczny: 89-5232620.
- Od decyzji służy stronom odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki za pośrednictwem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego. Odwołanie od decyzji, wnosí się w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia stronie albo w terminie 14 dni od dnia, w którym zawiadomienie o ich wydaniu w drodze obwieszczenia uważa się za dokonane.
- Odwołanie od decyzji powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.
- W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strony mogą zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję (art. 127a § 1 Kpa). Jeżeli oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania wniosą wszystkie strony postępowania, z dniem doręczenia organowi administracji publicznej tego oświadczenia przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 Kpa).
- W przedmiotowej sprawie obwieszczenie o wydaniu decyzji zostanie opublikowane na tablicy ogłoszeń oraz BIP Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 27 sierpnia 2026 r.
- Treść decyzji została opublikowana w dniu 26 sierpnia 2026 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w zakładce „Załatw sprawę – Obwieszczenia Wojewody – Rok 2026”.
- Wojewoda doręcza decyzję o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej wnioskodawcy oraz zawiadamia pozostałe strony o jej wydaniu, w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim. Właścicielom i użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji zawiadomienie o wydaniu decyzji wysyła się na adres określony w katastrze nieruchomości ze skutkiem doręczenia.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34449981

Wyciąg z ogłoszenia trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, potożonej w obrębie Jelenin gm. Chojna, działka nr 301/13 o pow. 0,3855 ha, KW SZ1V/00041738/7,

Cena wywoławcza 600 000,00zł

Minimalne postąpienie 6000,00zł wadium 60 000,00zł

Przetarg odbędzie się 5 listopada 2026r. o godz. 10.00 w Urzędzie Miejskim w Chojnie ul. Jagiellońska 4, pok. nr 8.

Wadium należy wpłacać na konto BS Chojna 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 2.11.2026r.

Za datę wniesienia wadium uważa się dzień wpływu na nasze konto.

Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl oraz wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter).

Blizszych informacji udziela pracownik Urzędu Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 414 10 35 wew. 61.

Przyroda

JAK POLUJE BOCIAN CZARNY?

Chodzące po łące bociany chyba każdy widział. Bociek biały majestatycznie kroczy lub w spokoju czeka na ofiarę. Na Bugu zobaczyliśmy z Nurią, że jego czarni kuzyni zachowują się inaczej.

Adam Wajrak

Bociany czarne widuje się rzadko i nic w tym dziwnego. Są o wiele mniej liczne od białych. Polska populacja bociana białego waha się między 44 tysiącami a 47 tysiącami par. Ostatnie dane dotyczące bociana czarnego pochodzące z lat 2013-18 mówią o ledwie 1200-1900 parach.

Do tego bociany czarne są znacznie bardziej skryte. Nie budują gniazd w pobliżu ludzkich siedzib na słupach, drzewach, dachach czy kominach. Raczej stronią od człowieka i gniazda budują głęboko w lesie, na wielkich, mocnych i rozłożystych drzewach.

Hajstry, bo tak się również nazywa bociany czarne, tylko czasami pojawiają się na polach i łąkach. Ich głównym terenem łowieckim są płytkie wody rzek, stawów i podmokłych lasów.

Z ich płochliwością bywa różnie, bo coraz częściej można zobaczyć bociany czarne brodzące w wodzie zupełnie blisko wędkarzy łowiących na muchę.

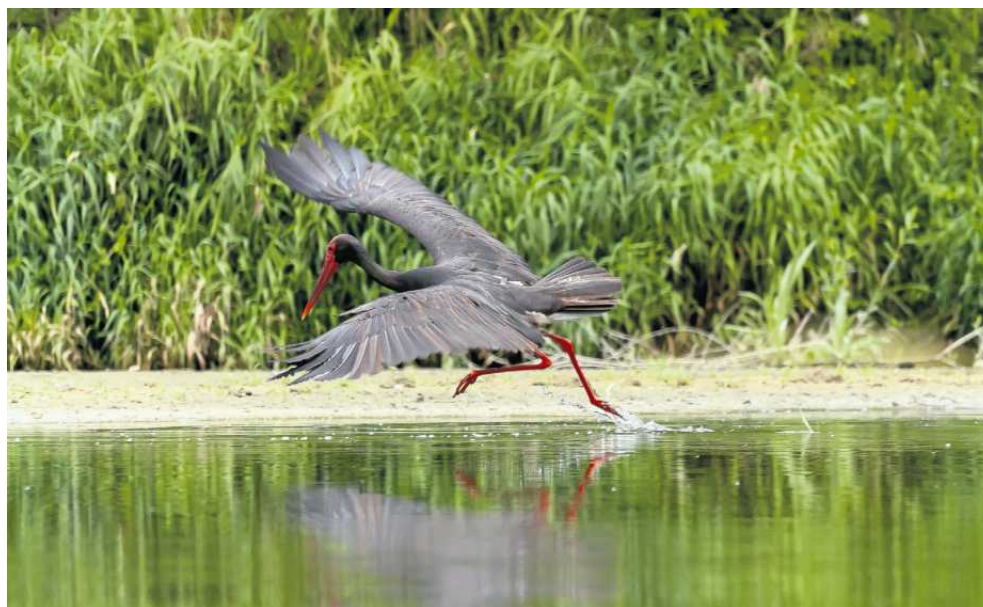
Taki widok wcale nie jest rzadki na południu Polski.

Bociany czarne żyjące w Puszczy Białowiejskiej są wciąż bardzo płochliwe. Widuję je tylko z daleka. Kilkoro moich przyjaciół miało wczesną wiosną bliższe spotkania, ale tłumacząc to tym, że wymęczone po przylocie ptaki nie miały sił na unikanie człowieka. Sam najczęściej widuję hajstry w pobliżu drogi Grubolipnej. Są tam, a raczej były, podmokłe lasy, czyli olsy. Niestety, z roku na rok jest w nich coraz mniej wody. W końcu przyjdzie taka wiosna, gdy nie zobaczą tam bociana ani nie usłyszą głosu żab moczarowych i trawnych, na które wczesną wiosną bociany polują.

Wróćmy jednak do pytania o metody łowieckie bociana czarnego. Ja już wiem, że tylko mi się wydawało, że znam odpowiedź.

BOCIAN CZARNY NA WIŚLANYCH ŁOWACH

Z pozoru nie powinno być tu nic skomplikowanego i dziwnego. Bocian to bocian, powinien chodzić powoli i wielkim dziobem chwycić wszystko to, co może połączyć.

• Bocian czarny FOT. ADAM WAJRAK

Hajstry, bo tak się również nazywa bociany czarne, tylko czasami pojawiają się na polach i łąkach. Ich głównym terenem łowieckim są płytkie wody rzek, stawów i podmokłych lasów

Dieta bociana czarnego różni się od diety bociana białego. Jest bardziej obfita w ryby oraz wszelkiego rodzaju wodne stworzenia.

Widać to nawet w wyglądzie jego dzioba. Dziób czarnego w przeciwieństwie do prostego dzioba bociana białego jest delikatnie podgięty do góry. Szczególnie zuchwa wygląda tak, jakby była nieco niedopasowana.

To złudzenie, bo właśnie dlatego jest to świetne narzędzie do wylądowania ofiar z wody.

Moje proste podejście do świata podpowiadało mi, że różnica sprowadza się wyłącznie do środowiska życia. Bocian biały poluje, najczęściej krocząc po łące w wyższej lub niższej trawie albo czając się na gryzoniu przed norą. Czasami za czymś podbiegnie.

Natomiast bocian czarny poluje, krocząc w głębszej lub płytszej wodzie.

Moje przekonanie zostało jednak nadwyrężone, gdy dwa lata temu spływałem Wisłą na pokładzie mojej kanadyjki. Raz jadłem śniadanie przekonany, że nic już ciekawego nie zobaczę, kiedy przed nosem wylądował bocian czarny – piękny, lśniący i mieniący się zielieniami i fioletem na swoich czarnych piórach.

Jego dziób i nogi przez kontrast z czernią wydawały się być jeszcze czerwieniejsze.

Wylądował mi więc przed nosem, co było nieoczekiwane i niespodziewane. Co dziwniejsze, zanim zaczął brodzić i polować, odtańczył dziwaczny taniec składający się z kilku podskoków, obrotów i wymachiwania skrzydłami.

„Coś z nim nie tak. Może jest zdenerwowany moją obecnością” – pomyślałem wtedy.

Ale ostatnio znów to zobaczyłem, a dokładnie zobaczyliśmy razem z Nurią.

Na początku sierpnia na promowej przystani w przygranicznym Niemirowie zwołaliśmy na Bugu nasze kanoe o pięknej nazwie „Lutra”, czyli wydra. Było załadowane po brzegi picciem, jedzeniem i wszelkim biwakowym sprzętem. Wody w Bugu było tyle, co kot napłakał i prom nie funkcjonował. Ale dla płaskodennej łódki, jaką jest kanadyjka, nawet takie niskie stany wody to nie problem.

Nuria od dawna marzyła o spływie Bugu. Gdy przejeżdżaliśmy samochodem lub pociągiem przez most na tej rzece, patrzyła na dziką dolinę z zachwytem i mówiła: – Musimy kiedyś tędy spłynąć.

No i w tym roku marzenie się spełniło. Wreszcie wyruszyliśmy z Nurią na spływ Bugu.

HAJSTER WYCZYNIŁ CUDA NA BUGU

Bug i Wisła w wielu miejscach wciąż zachowały wspaniały dziki charakter. Nieuregulowana rzeka nie tylko się wiję, ale często płynie wieloma korytami. Miejscami woda jest głębsza, gdzie indziej płytsza. Do tego dochodzi mnogość wysp – od niewielkich piaszczystych ławic (tak, prawidłowa nazwa to „ławica”, a nie „łacha”), po całkiem spore porośnięte dzikimi lasami łęgowymi. Dzięki temu jest to idealne miejsce do życia dla bardzo wielu gatunków. Od takich najdrobniejszych, jak bezkręgowce, skorupiaki, mięczaki, owady, po większe, jak ryby – w tym naprawdę wielkie bolenie i sumy.

W sierpniu rzeka przestaje być dla ptaków miejscem łęgowym i staje się czymś w rodzaju wielkiego hotelu połączzonego ze znakomitą restauracją.

Już pierwszego dnia spływu mieliśmy dwa piękne spotkania z bocianami czarnymi. Po wypłynięciu z Niemirowa, gdy zatrzymaliśmy

się po kilku godzinach wiosłowania, bocian czarny wylądował przy przeciwnym brzegu Bugu – a więc całkiem blisko nas.

Najpierw brodził w płytkiej wodzie – można by rzec, że chodził jak biały po łące. Później zaczął robić rzeczy niezwykle.

Rozpostarł skrzydła i nieco wyciągnął je przed siebie tak, że stworzył dający cień parasol. Pewnie widzieliście, jak robi to afrykańska czapla czarna. Co prawda, parasol bociana czarnego nie jest tak doskonały, ale technika jest dokładnie ta sama. Chodzi o to, żeby zacienić powierzchnię wody i lepiej widzieć to, co jest pod spodem.

To nie koniec niespodzianek. Nagle „nasz” bociek zaczął biegać, podskakiwać, kręcić piruety, trochę w wodzie, trochę w powietrzu.

Wyglądało to, jakby się zaczął bardzo dobrze bawić i tańczył z radości. Albo tak, jakby dopadło go szaleństwo.

W tym niby szaleństwie jest dość oczywista metoda. Chodzi o spłoszenie ofiar ukrytych w różnych podwodnych zakamarkach.

Kolejny bocian czarny, spotkany pod wieczór, zachowywał się tak samo. Po chwili brodzenia rozpoczął szalony taniec w płytkiej wodzie.

Bocianom białym ofiary płoszą rolnicy koszący łąki, albo tak jak u nas w Teremiskach – przechadzające się po łące żubry. Bociany czarne muszą płoszyć same.

Patrzyliśmy na te ptaki z zachwytem, bo nie dość, że piękne, to w ich szalonych tańcach jest coś naprawdę niezwykłego. A kiedy po paru dniach dopłynęliśmy do przystanku w małej wiosce za Drohicznym, spytałem o bociany czarne Przemka Chylareckiego, profesora w Muzeum i Instytucie Zoologii PAN, miłośnika Bugu i jednego z najlepszych znawców ptaków, jakich znam. Zapytałem, jak się mają i jak wygląda ich przyszłość. Przemek nie miał dobrych wieści.

– Daje się im się we znaki susza – powiedział.

– Jest coraz mniej podmokłych terenów, na których mogą zdobywać pożywienie. Nie sprzyja im również obecność ludzi w lasach. Są bardzo płochliwe na gniazdach i nawet jeśli ktoś je po prostu minie, nieświadomy tego, koło czego przeszedł, to dla bocianów może być to kłopot. Wreszcie drzew, na których mogłyby zakładać gniazda, czyli silnych, rozłożystych i odpowiednio dużych, też nie ma już za wiele. No i do tego dokłada się wzrost populacji bielika, a bieliki potrafią wybrać młode bociany z gniazda – wyjaśniał Przemek.

Oczywiście dorosłe bociany potrafią odeprzeć atak bielika. Takie zdarzenie uchwyciła w tym roku kamera Komitetu Ochrony Orłów. Ale często atak bielika kończy się tragicznie nie tylko dla piskląt, ale też dla dorosłych bocianów.

Zresztą, gdy dorosłe zmuszone są szukać pokarmu dalej od gniazda, bo okoliczne bagienka wyschły, młode dłużej pozostają bez opieki. To wszystko sprawia, że dziś mamy mniej bocianów czarnych, niż było ich jeszcze 10 lat temu. Dlatego szacunki mówiące o 1200-1900 parach na pewno nie są już aktualne. ●

Inwestycje w Łodzi

Co z budową tunelu średnicowego? PKP PLK podaje ważne daty

PKP PLK, inwestor budowy tunelu średnicowego w Łodzi, rozpoczyna procedury wyboru wykonawcy, który ma dokończyć tę inwestycję.

Jerzy Walczyk

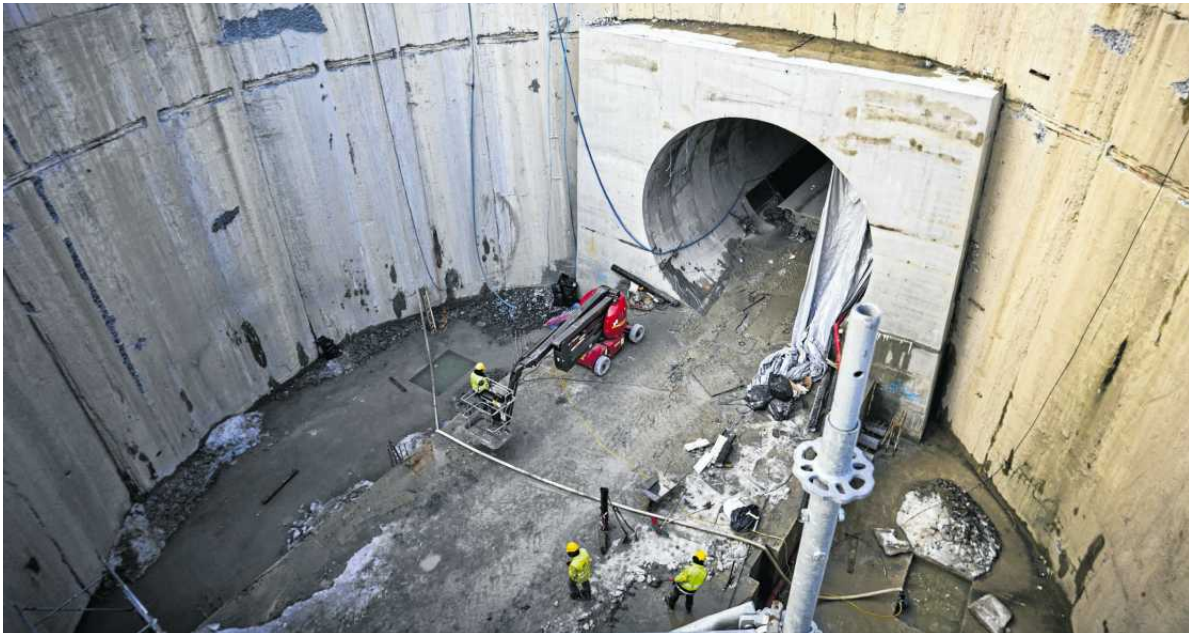
– W połowie sierpnia do trzech wybranych podmiotów zostały wysłane zaproszenia do rozmów, co oznacza formalne wszczęcie postępowania prowadzonego w trybie negocjacji bez ogłoszenia pod nazwą „Etap I, Dokończenie drażenia tunelu do Komory Fabryczna” – odpowiada na pytania „Wyborczej” spółka PKP PLK.

Proces wyboru nowego wykonawcy ma zakończyć się na przełomie 2026 i 2027 roku.

Co z Katarzyną?

– Wznowienie drażenia planowane jest w I kwartale 2027 roku, przy czym ostatecznie termin ten będzie zależny od wyników oceny stanu technicznego maszyny TBM Katarzyna, którą przeprowadzi nowo wybrany wykonawca. Równolegle przeprowadzona zostanie ocena warunków gruntowo-wodnych oraz ocena oddziaływania na okoliczną zabudowę na dalszej trasie drażenia. Powyższe działania wykonywane są w celu zwiększenia i poprawy bezpieczeństwa podczas prowadzonych prac – czytamy w informacji przesłanej „Wyborczej”.

W tym momencie unieruchomiona tarcza Katarzyna znajduje się pod kamienicami w centrum Łodzi. Dra-

• Budowa tunelu średnicowego. Łódź, 22 lutego 2025 roku FOT. MARCIN STEPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Do sierpnia miały być gotowe operaty szacunkowe. W rozmowie z przedstawicielem urzędu wojewódzkiego dowiedziałem się jednak, że rzeczoznawcy w kilku przypadkach popełnili błędy, które miały zostać poprawione w ciągu tygodnia

JANUSZ
mieszkaniec kamienicy przy Al. 1 Maja

żenie zostało wstrzymane po tym, jak we wrześniu 2024 roku na trasie tunelu średnicowego zawałowała się jedna z oficyn. Dla bezpieczeństwa mieszkańcy kilku budynków zostali przeniesieni do hoteli. Te kamienice – przy Al. 1 Maja 19, 21 i 23 oraz przy ul. Próchnika 44 – najprawdopodobniej zostaną wyburzone.

W połowie czerwca wojewoda łódzki wydał decyzję o przejęciu nieruchomości przy Al. 1 Maja i ul. Próchnika w Łodzi. Lokale z mocy prawa przechodzą na własność skarbu państwa.

– Dotychczasowi właściciele stracili tytuł prawny do lokali, które stają się częścią terenu przeznaczonego pod inwestycję – zaznacza Rafał Wilgusiak z biura prasowego PKP PLK.

Łodzianie aktualnie czekają na wycenę wartości ich mieszkań oraz rekompensaty.

Kiedy mieszkańcy poznają wysokość odszkodowań za mieszkania

Rzeczoznawcy majątkowi wyznaczeni przez wojewodę mieli 60 dni na oszacowanie wartości mieszkań. Mieszkańcy, którzy przekazali swoje lokale w ciągu 28 dni od wydania decyzji wojewody, otrzymają dodatkowo 5 proc. wartości nieruchomości ustalonej przez rzeczoznawców.

– Do sierpnia miały być gotowe operaty szacunkowe. W rozmowie z przedstawicielem urzędu wojewódzkiego dowiedziałem się jednak, że rze-

czoznawcy popełnili w kilku przypadkach błędy, które miały zostać poprawione w ciągu tygodnia – opowiada pan Janusz, mieszkaniec kamienicy przy Al. 1 Maja. I dodaje: – Niektóre lokale nie miały też ksiąg wieczystych.

Otrzymał już pisemną informację, że przekazanie informacji o wysokości odszkodowań przesunie się.

Pan Janusz dodaje, że on sam mieszka już w nowym mieszkaniu, ale część jego sąsiadów nadal przebywa w hotelach lub wynajmuje mieszkania. – To prawie 200 osób relokowanych od prawie dwóch lat – przypomina.

Tobiasz Puchalski, dyrektor Biura Wojewody Łódzkiego przyznaje, że wojewoda zwrócił się do rzeczoznawców o dodatkowe wyjaśnienia oraz korektę stwierdzonych błędów obliczeniowych.

– W odpowiedzi przekazano nowe operaty szacunkowe, które obecnie są ponownie weryfikowane – informuje Tobiasz Puchalski. – Na tym etapie nie można jednoznacznie potwierdzić, że ostateczne wyceny zostaną przedstawione do końca września. Termin ten będzie zależał od wyniku trwającej weryfikacji operatów.

Na liście do wyceny było 170 lokali, do tej pory do PKP PLK SA zostało przekazanych około 140 mieszkań, pozostałe zamieszkałe lokale należą do Zarządu Lokali Miejskich. Do tego wykazu należy też doliczyć pusty stany przy Próchnika 44.

Tunel średnicowy to ważna inwestycja kolejowa w skali Polski. Umożliwi przejazd pociągów regionalnych pomiędzy stacjami Łódź Fabryczna i Łódź Kaliska, dodatkowo powstaną przystanki Łódź Śródmieście, Łódź Polesie i Łódź Koziny. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Łódź/34450051

Burmistrz Miasta Tuszyna informuje, że

na okres 21 dni wywieszony będzie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta w Tuszynie, ul. Piotrkowska 2/4 oraz opublikowany na stronie internetowej www.tuszyn.info.pl **wykaz nieruchomości Gminy Tuszyn przeznaczonej do dzierżawy tj. część działki nr 342 w obrębie 11 – miasta Tuszyn, o pow. 32 m².**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34450402

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

www.nekrologi.wyborcza.pl/34450219

Naszej Koleżance

dr Urszuli Bartodziej

wyrazy najszczerzego współczucia
z powodu śmierci Ojca

Juliana Bartodzieja

składają

koleżanki i koledzy
z Kliniki Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Leczenia Endometriozy
ICZMP w Łodzi

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34450401

 ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis odeszli.pl

OGŁOSZENIE PŁATNE

Łódź/34450312

OGŁOSZENIE

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Pojezierskiej, Żeglarskiej, Urzędniczej, Bolesława Prusa, Kaszubskiej, Bolesława Limanowskiego i ks. gen. Stanisława Brzóska

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538, 781, 864 i 912) oraz na podstawie art. 39 ust. 1 oraz art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670, 875 i 1097) **zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miejską w Łodzi uchwały Nr LX/1827/22 z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Pojezierskiej, Żeglarskiej, Urzędniczej, Bolesława Prusa, Kaszubskiej, Bolesława Limanowskiego i ks. gen. Stanisława Brzóska oraz rozpoczęciu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji ww. planu miejscowego.**

Zainteresowani mogą składać wnioski do ww. planu miejscowego **w terminie od dnia 1 września do dnia 21 września 2026 r.** Stosownie do art. 8c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wnioski mogą być wnoszone do Prezydenta Miasta Łodzi w formie papierowej na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi (al. Tadeusza Kościuszki 19, 90-418 Łódź) lub w formie elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej bezpiecznym podpisem elektronicznym, w szczególności za pomocą poczty elektronicznej na adres e-mail: (bez konieczności opatrywania ich mpu@mpu.lodz.pl, ewentualnie ustnie do protokołu.

Wnoszący wnioski zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania albo nazwę jednostki organizacyjnej i adres jej siedziby. Ponadto wniosek powinien zawierać oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Prezydent Miasta Łodzi. **Wnioski złożone po upływie wyznaczonego terminu pozostawione zostaną bez rozpatrzenia.**

Jednocześnie informuję o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi (al. Tadeusza Kościuszki 19, 90-418 Łódź).

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie www.mpu.lodz.pl lub pod numerem telefonu: 42 628 75 49, e-mail: m.jasinska@mpu.lodz.pl.

Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Łodzi w związku z realizacją zadań w zakresie planowania przestrzennego jest Prezydent Miasta Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 104, 90-926 Łódź. Klawiatura Informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych dostępna jest pod adresem www.mpu.lodz.pl w zakładce bocznej RODO.

**Pierwszy Wiceprezydent Miasta Łodzi
Adam PUSTELNIK**

Szyld McDonald's na zabytkowej fasadzie

Sieć wdziera się do historycznego serca Poznania

Nie jestem przekonany, czy taki lokal w głównym punkcie miasta, to dobry pomysł. Szukam pozytywów. Jeśli będzie ogólnodostępna toaleta, to już plus dla Starego Rynku – mówi przewodniczący Komitetu Rewitalizacji Poznania.

Mikołaj Woźniak

W cieniu remontu poznańskiego ratusza trwa przebudowa wnętrza jednej z kamienic przy Starym Rynku w Poznaniu. Wcześniej na parterze kamienicy znajdowała się restauracja, a na piętrze klub muzyczny. Teraz na zabytkowej fasadzie wisi złoty szyld McDonald's. W październiku ubiegłego roku McDonald's złożył w urzędzie miasta wniosek o zmianę decyzji o pozwoleniu na budowę. Urzędnicy informują „Wyborczą”, że sprawa nie została rozpatrzona, bo firma nie uzupełniła braków formalnych. Jednak remont trwa.

Na szyld była zgoda

Poprzednie pozwolenie na budowę dla tej kamienicy urzędnicy wydali w 2020 roku. McDonald's chciał jego zmiany. W biurze prasowym sieci pytam więc, na mocy jakiego pozwolenia trwają prace.

Katarzyna Jędrak-Giza z McDonald's Polska nie wskazuje konkretnego dokumentu. Zapewnia jedynie, że remont odbywa się „w oparciu o obowiązujące decyzje administracyjne”. Dodaje, że za każdym razem, gdy sieć adaptuje historyczny obiekt na restaurację, odbywa się to „z poszanowaniem prawa, wartości architektonicznych i lokalnych uwarunkowań”. McDonald's planuje otworzyć lokal na Starym Rynku do końca roku.

W czwartek 27 sierpnia popołudniu Piotr Sobczak, dyrektor Wydziału Urbanistyki i Architektury potwierdza, że sieć prowadzi remont na podstawie pozwolenia sprzed sześciu lat.

Pewne jest natomiast, że McDonald's miał zgodę na powieszenie szyldu na froncie kamienicy. Wnętrze budynku nie ma statusu zabytku, ale fasada tak. Dlatego potrzebna była zgoda Miejskiego Konserwatora Zabytków. Szyld różni się też od innych restauracji sieci. Jest złoty i stonowany. Stare Miasto w Poznaniu ma status parku kulturowego.

– Miasto klęka przed dużym biznesem. Na przykładzie sklepów sieci Żabka wokół Starego Rynku widzi, że można wszystko. Dlatego cieszę się, że w przypadku McDonald'a

szyld jest stonowany i stylistycznie wkomponowany w przestrzeń – komentuje Tomasz Dworek, aktywista ze Starego Miasta i przewodniczący Komitetu Rewitalizacji Miasta Poznania. – Jak się okazuje – można dopilnować porządku i tego, by przedsiębiorcy realizowali zapisy uchwały o parku kulturowym.

Na pytanie, czy Stary Rynek to dobra lokalizacja na restaurację amerykańskiej sieci, Dworek odpowiada: – Nie jestem przekonany.

– W każdym dużym mieście musi być festiwal muzyczny – mamy BitterSweet. Musi być jarmark bożonarodzeniowy, który też mamy. Może musi być też McDonald's w historycznym centrum? Ale jeśli to wszystko jest w każdym dużym mieście, to co na tej mapie będzie wyróżniało Poznań – zastanawia się Dworek.

– Czymś takim są np. koziołki, ale to za mało. Musimy odpowiedzieć sobie na pytanie, jakim miastem chcemy być. Disneylandem czy miastem z aspiracjami kulturalnymi? – stawia pytanie.

Z jego obserwacji wynika, że dziś turyści odwiedzają Poznań głównie przejazdem. Na noclegi decydują się w innych miastach. Dworek wylicza Wrocław, Toruń czy Gdańsk. Jeśli turyści nocują w Poznaniu, to przy okazji największych wydarzeń. Dworek ubolewa, że na Starym Rynku w Poznaniu nie odbywa się już Jarmark Świętojański.

Prezydent woli McDonald'a niż kluby go-go

Głos w sprawie McDonald'a na Starym Rynku zabrał także Jacek Jaśkowiak, prezydent Poznania. O sprawę zapytali go dziennikarze na konferencji prasowej. – Uważam, że lepiej, że jest McDonald's niż agencja towarzyska – ocenił prezydent.

Przypomniał, że lokale sieci są też na rynku we Wrocławiu i innych miastach. Jaśkowiak stwierdził, że miasto nie ma narzędzi, by decydować o tym, jaki lokal powstaje w danej kamienicy. To decyzja jej właściciela. – Mnie bardzo cieszą restauracje o poznańskim klimacie, z tradycyjnym jedzeniem, a nie fast foodem. Nie korzystam z nich od 15 lat – dodał prezydent.

Podobne restauracje cieszyłyby też Dworek. Tłumaczy, że turyści pytają o szare kluski czy pyry z gziem i to głównie dla nich powinno być miejsce przy Starym Rynku. Szybko dodaje, że ostatecznie trudno będzie uciec od globalnych marek.

– McDonald's znajdzie swoich klientów. Tak jak znajduje ich festiwal BitterSweet na Cytaдели. Sąsiedzi i mieszkańcy Starego Miasta są mu przeciwni, ale pozostali mieszkańcy i przyjezdni – przeważnie zadowoleni – porównuje aktywista.

McDonald rozwiązałem na brak toalet?

Dworek szuka plusów powstania McDonald'a przy Starym Rynku. Wskazuje, że wokół brak ogólnodostępnych toalet. Powołuje się na rozmowę z mieszkańcem uliczki Kurzanoga, położonej na środku rynku, za domkami budniczymi. Prowadząca do niej brama jest zwykle otwarta. – Nie ma dnia, by ktoś nie wszedł i nie załatwił się w tym zaułku. Dodatkowo, w obliczu starzejącego się społeczeństwa, nawet nie zdajemy sobie sprawy, jak ogólnodostępne toalety są potrzebne seniorom – podkreśla. – Myślę, że jeśli w McDonaldzie będzie taka toaleta, to już będzie to plus dla Starego Rynku.

Powstanie w historycznym centrum lokalu sieci fast food budzi w Poznaniu mieszane emocje. Kiedy w listopadzie po raz pierwszy pisaliśmy o tym, Łukasz Mikula, radny Koalicji Obywatelskiej i przewodniczący Komisji Polityki Przestrzennej mówił: – Nie jest to typ restauracji, która podniesie prestiż Starego Rynku.

Apelował, żeby powstanie restauracji było pod „absolutną kontrolą” miasta. Obawiał się przede wszystkim zaśmiecenia Starego Rynku jednorazowymi opakowaniami. Z kolei Sara Szynkowska vel Sęk, radna Prawa i Sprawiedliwości zwracała uwagę, że klienci restauracji mogą generować dodatkowy hałas.

Podzielone były też zdania Poznańców. Młodszym pomysł się spodobał. – Rynek to piękne miejsce, mamy tu zabytki, historię miasta. Do McDonald'a jako takiego nic nie mam, ale absolutnie nie tu. To nie wypada – komentowała natomiast Magdalena, sprzedawczyni w jednym ze sklepów z pamiątkami.

Powstania McDonald'a nie krytykowali ostro eksperci. – Nie jest to skandaliczne, ale wpisuje się w niekorzystny trend na rynku, gdzie do dziś mamy problem z nagabującymi ludzi hostessami i stewardami – mówił Jakub Glaz, krytyk architektury.

Z kolei Wojciech Krawczuk, prezes poznańskiego oddziału Stowarzyszenia Architektów Polskich apelował o balans i zostawienie w kamienicach miejsca nie tylko na gastronomię, ale i handel oraz usługi. – Jeśli chcemy zatrzymać mieszkańców na Starym Mieście, nie możemy realizować wyłącznie potrzeb turystów – uważał Krawczuk.

Tyle że zdaniem Tomasza Dworka na zatrzymanie mieszkańców jest już dziś za późno. Podaje, że 20 lat temu w centrum mieszkało na stałe 40 tys. osób, obecnie to około 16 tys. – Niestety, Stare Miasto nie jest już przestrzenią dla mieszkańców i wątpię, żeby szybko cokolwiek się tu zmieniło. Nie widzę tu urzędników planu rewitalizacyjnego – kwituje. ●

• Przy Starym Rynku w Poznaniu wkrótce otworzy się lokal sieci McDonald's. Wisi już szyld restauracji. Poznań, 26 sierpnia 2026 roku. FOT. MIKOŁAJ WOŹNIAK

Poznań/34450010

Suchy Las

Suchy Las, dnia 1 września 2026 r.

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY SUCHY LAS

o wytożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Złotkowo Zachód – teren aktywizacji gospodarczej – część II

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.), w nawiązaniu do art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.), art. 39 ust. 1 oraz art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.) oraz uchwały Rady Gminy Suchy Las nr LV/642/23 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Złotkowo Zachód – teren aktywizacji gospodarczej

Wójt Gminy Suchy Las zawiadamia o wytożeniu do publicznego wglądu

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **Złotkowo Zachód – teren aktywizacji gospodarczej – część II**, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach **od 8 września 2026 r. do 29 września 2026 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Suchy Las, ul. Szkolna 13, 62-002 Suchy Las oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Suchym Lesie: <https://bip.suchylas.pl/arttykul/projekt-mpzp-zlotkowo-zachod-teren-aktywizacji-gospodarczej>

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się **w dniu 17 września 2026 r., o godz. 16:15** w sali konferencyjnej Parku Wodnego OCTOPUS w Suchym Lesie, ul. Szkolna 18, 62-002 Suchy Las. Dyskusja publiczna przeprowadzona zostanie również za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Dodatkowe informacje, w tym o szczegółowym sposobie i zasadach przeprowadzenia dyskusji publicznej oraz o możliwości i sposobie udziału w dyskusji za pomocą środków porozumiewania się na odległość, można uzyskać pod numerem telefonu: 61 8926 509/504, w godzinach pracy Urzędu.

Zainteresowani mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy, wyłożoną do publicznego wglądu w siedzibie Urzędu Gminy Suchy Las: osobiście w godzinach pracy Urzędu, telefonicznie, mailowo, przez skrytkę ePUAP i przez skrzynkę do eDoręczeń.

Zgodnie z art. 17 pkt. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 29, art. 34, art. 40, art. 54 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. osoby prawne i fizyczne mogą wnosić uwagi do projektu planu i prognozy. W myśl art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym projekt planu miejscowego sporządzany jest wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zasady wnoszenia uwag do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagę.

Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu dostępnym pod adresem <https://bip.suchylas.pl/arttykuly/wydzial-nieruchomosci-i-planowania-przestrzennego> w postaci papierowej na adres Urzędu Gminy Suchy Las, ul. Szkolna 13, 62-002 Suchy Las lub postaci elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na następujące dane kontaktowe: e-mail: konsultacje.npp@suchylas.pl; adres skrzynki podawczej na platformie ePUAP: /k4nd546jr2/SkrytkaESP, eDoręczeń: AE:PL-23863-97578-ITUSB-09. Uwaga złożona elektronicznie powinna być opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym (e-dowód).

Ww. uwagi powinny zawierać imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby, przedmiot uwagi oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy. Uwagi należy składać **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14 października 2026 r.** Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Suchy Las.

W przedmiotowej sprawie postępowanie o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko nie jest prowadzone.

Wójt Gminy Suchy Las
Grzegorz Wojtera

Treść klauzuli informacyjnej dotyczącej danych osobowych jest dostępna na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Urzędu Gminy Suchy Las

Pomorze

Plany ogólne na ostatnią chwilę

W Gdańsku tłumaczą, że miasto jest jednym z wielu w Polsce, które wciąż pracują nad planami ogólnymi. W Gdyni i Sopocie temat dawno mają już „z głowy”.

Joanna Wiśniowska

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wszystkie gminy powinny przyjąć plany ogólne do 31 sierpnia. W województwie pomorskim do tej pory plany uchwalili mniej niż połowa ze 123 gmin. 50 gmin jest na etapie publicznej prezentacji projektu.

W Trójmieście uchwalenie planu mają za sobą już dwa miasta.

Gdynia jako pierwsza

Jako pierwsza plan ogólny przyjęła Gdynia, zrobiła to jeszcze pod koniec kwietnia. W radzie miasta, gdzie większość koalicyjna wisi na włosku, 18 radnych było za, dwóch przeciw, sześciu wstrzymało się, a dwóch nie wzięło udziału w głosowaniu.

Jednym z najważniejszych założeń dokumentu było ograniczenie presji inwestycyjnej na tereny przyrodnicze, w tym na Trójmiejski Park Krajobrazowy. Spór dotyczył przede

• **Gdańsk** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

wszystkim konkretnych terenów, na których zapisy planu mogły zmienić charakter istniejącej zabudowy. Największe emocje pojawiły się w popularnym wśród turystów Orłowie, ale i na położonym na skraju TPK Witominie i w największej pod względem wielkości dzielnicy – Wiczlinie.

Jednocześnie plan przewiduje korekty dotyczące rozwoju centralnego, wielofunkcyjnego pasma miasta, ma to pogodzić dwa cele – umożliwienia Gdyni dalszego rozwoju i przeciwdziałania chaotycznej urbanizacji.

W Sopocie emocje wokół „Oazy”

Rada Miasta Sopotu plan ogólny przyjęła 23 lipca. Wcześniej mieszkańcy i instytucje zgłosili ponad 400 wniosków, a podczas właściwych konsultacji społecznych pojawiło się kolejnych 177 uwag. Szczególnie istotne okazały się kwestie dotyczące terenów zielonych i możliwości ich przyszłego zagospodarowania.

Ostatecznie większość Sopotu pozostaje objęta rozwiązaniami ograniczającymi zabudowę: 51 proc. powierzchni miasta stanowi strefa otwarta, a kolejne 18 proc. przeznaczo

czono na zieleni i rekreację. Plan pozostawia też miejsce dla nowych mieszkań i usług – 14 proc. miasta obejmują strefy wielofunkcyjne z zabudową wielorodzinną, a 7 proc. strefy usługowe.

Największy konflikt wokół planu ogólnego w Sopocie dotyczył rodzinnych ogrodów działkowych. Już na etapie składania wniosków około 78 proc. z nich odnosiło się do ROD, szczególnie ogrodu „Oaza” w rejonie Ergo Areny na granicy z Gdańskiem. W przyjętym planie przeważająca część tego terenu została przypisana do strefy zieleni i rekreacji, ale jego fragment znalazł się w strefie wielofunkcyjnej, w której możliwa jest zabudowa mieszkaniowa.

Gdańsk się przygotowuje

W Gdańsku prace nadal są w toku. Zakończył się etap konsultacji społecznych i obecnie trwa proces analizowania oraz rozpatrywania złożonych uwag, wpłynęło ok. 4250 pism. Kolejnym krokiem będzie wprowadzenie do projektu planu zmian wynikających z tych uwag.

Jak zapowiada miasto, projekt, już po wprowadzeniu zmian, prawdopodobnie będzie wymagał ponownych uzgodnień ze względów formalnych. Po ich uzyskaniu, wraz z raportem podsumowującym przebieg konsultacji społecznych, zostanie skierowany na sesję Rady Miasta Gdańska.

– W związku z powyższym ustawowy termin, na przyjęcie przez Radę Miasta planu ogólnego nie zosta-

nie dotrzymany – informuje gdański magistrat. Ale władze miasta tłumaczą się, że Gdańsk jest jednym z wielu miast, które wciąż pracują nad planem ogólnym, a dotychczas opublikowanych zostało zaledwie ok. 26 proc. planów ogólnych spośród prawie 2,5 tys. gmin w Polsce.

„Co pokazuje skalę trudności, z jakimi mierzą się samorządy w całym kraju” – czytamy w odpowiedzi urzędu przesłanej „Wyborczej”.

Ogromnego rozczarowania procesem uzgadniania planu ogólnego nie kryje wielu mieszkańców i społeczników.

– Urząd Miejski nie uwzględnił także uwag radnych dzielnicy, planując w miejsce zabudowy jednorodzinnej liczne strefy zabudowy wielorodzinnej, odrośnięcie kilkudziesięciu hektarów na wniosek deweloperów oraz nowe strefy usługowe w lesie wydumowym – komentuje Jacek Fołta, mieszkaniec Wyspy Sobieszewskiej. – W efekcie liczba mieszkańców mogłaby wzrosnąć z kilku do kilkudziesięciu tysięcy, bez analizy wydolności komunikacyjnej dzielnicy, która latem zmaga się z ogromnymi korkami. Problem dotyczy także dostępu do pomocy medycznej – średni czas dojazdu karetki przekracza tu 30 minut nawet poza sezonowymi zatorami.

Inna rozmówczyni „Wyborczej” dodaje: – Miasto, gdzie tylko się da, stawiałoby na zabudowę. Ręce mi opadają, nie mam już siły na to patrzeć. Chcę do lasu. ●

Rocznica Sierpnia w Gdańsku

Dwa obozy świętują osobno wielki sukces sprzed lat

Rocznica podpisania Porozumień Sierpniowych. Lech Wałęsa złożył kwiaty pod pomnikiem Poległych Stoczniovców rano, Karol Nawrocki wybierał się pod stoczniową bramę po południu.

W Gdańsku odbyły się obchody 46. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych. O godz. 8 przed pomnikiem Poległych Stoczniovców stawiła się delegacja z Lechem Wałęsą, Jerzym Borowczakiem i prezydent Gdańska Aleksandrą Dulkiewicz.

Wałęsa: Odnieśliśmy mądre zwycięstwo

Po złożeniu kwiatów Wałęsa dziękował swoim zwolennikom. Jak powiedział, przewidział, że sukces, jakim były Porozumienia Sierpniowe, będzie kwestionowany przez „wrogów i głupców”. – Przynieśliście mnie na ramionach, ale przyjdzie czas, że będą we mnie i w was rzucać kamieniami – powiedział Lech Wałęsa.

I zaraz dodał: – Odnieśliśmy naprawdę wielkie, piękne i mądre zwycięstwo, ale w ogóle nie byliśmy do tego zwycięstwa przygotowani.

– 46 lat temu wydarzyło się coś, co wydawało się niemożliwe – dialog i porozumienie władzy komunistycznej z obywatelkami i obywatelami, któ-

• **Obchody 46. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych i powstania NSZZ „Solidarność”** FOT. MARTYNA NIECKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

rzy upomnieli się o swoje prawa. To lekcja o sile wspólnoty, dialogu i odwadze. Po latach wciąż jest bardzo aktualna. I warto o niej pamiętać, szczególnie dziś – skomentowała Aleksandra Dulkiewicz, prezydent Gdańska.

Borusewicz: Walczyliśmy o wartości

W południe odbyła się uroczystość symbolicznego otwarcia stoczniowej Bramy nr 2 z udziałem licznej publiczności. – Cieszę się, że przy-

szliśmy w rocznicę, bo jednak minęło wiele lat, a pamięć ludzka jest zawodna. Zawsze mam obawy, że tego dnia na obchody będzie przychodziło coraz mniej ludzi. A okazuje się, że jest odwrotnie – mówił Bogdan Borusewicz, który zorganizował strajk sierpniowy w Stoczni Gdańskiej. I dodał: – Tę bramę [do stoczni] będziemy otwierać symbolicznie. Otworzyliśmy ją 31 sierpnia 1980 r. dla całej Europy i świata, a potem nie pozwoliliśmy jej zamknąć. Wtedy odzyskaliśmy ka-

walek tej wolności, a potem walczyliśmy o więcej.

Borusewicz przypomniał, że strajk 14 sierpnia 1980 r. rozpoczynało trzech młodych chłopaków oraz Lech Wałęsa. – Ale na końcu były już setki tysięcy ludzi, którzy powiedzieli: „Chcemy wolności, bo bez niej nie będzie prawdy” – mówił.

Przekonywał, że tamten strajk był prowadzony nie o osobiste kariery. – Walczyliśmy o wartości i teraz musimy tych wartości pilnować – przypomniał. Mówił to także w kontekście sytuacji międzynarodowej: – Musimy wspierać Ukrainę ze względu na wartości, ale też nasz interes.

Ale też wewnętrznej, przypominając wypowiedzi polityków obecnej opozycji. – Jesteście z Gdańska i co czujecie, gdy słyszycie słowa o „opcji niemieckiej”? – pytał zgromadzonych. – Ja czuję nie tylko niesmak, ale i oburzenie. To mówią ludzie, którzy Wolnej Europy słuchali wtedy pod pierzyną.

Żal z powodu podziału na dwa obozy

Henryka Krzywonos-Strycharska, legendarna tramwajarka, ubolewała, że kolejna rocznica Sierpnia '80 świętowana jest osobno przez dwa obozy. – Bardzo mi przykro, że idziemy dwoma torami, że mamy prezydenta RP

z Gdańska, który absolutnie nie rozumie tego, co powinien robić. Są tu dwa pochody, dwa razy składane są kwiaty [pod pomnikiem Poległych Stoczniovców]. Bardzo żałuję, że nie jesteśmy tu razem – powiedziała.

Niedługo potem – już po zamknięciu tego wydania „Wyborczej” – Zbigniew Holdys, Jerzy Kiszis, Agnieszka Lichnerowicz, Chris Niedenthal i Piotr Olech mieli otrzymać odznaki Solidarności i Praw Człowieka ECS. W niedzielę uhonorowany nią został były premier Jerzy Buzek. – To niezwykle wyróżnienie. Wszyscy państwo, którzy mnie oglądacie na tej sali, to jest ta ekipa, która przywracała normalny, demokratyczny, uczciwy, zgodny z zasadami etyki i prawa, sens działania w ramach ojczyzny – mówił.

Po południu zaplanowana była rozmowa opozycjonistów z okazji 50 lat Komitetu Obrony Robotników. W tym samym czasie w odległej od ECS o 450 metrów siedzibie gdańskiej „Solidarności” miało się odbyć uroczyste spotkanie gości związku z Karolem Nawrockim, po którym prezydent RP miał złożyć ze związkowcami kwiaty przy Bramie nr 2. ●

Krzysztof Katka

Więcej o rocznicy – czytaj na trójmiasto.wyborcza.pl

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w dniu 25 sierpnia 2026 roku
odszedł ukochany Mąż, Ojciec, Dziadek i Pradziadek

Wojciech Jacobson

Uroczystości pogrzebowe odbędą się
2 września 2026 roku o godzinie 12.00
w Kaplicy Głównej na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie.

Msza święta zostanie odprawiona
2 września 2026 roku o godzinie 10.30
w kościele pw. Przemienienia Pańskiego
przy ul. Św. Kingi 3 w Szczecinie.

Pogrążona w smutku Rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34450260

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Zofii Ziółkowskiej

(25 listopada 1954 – 25 sierpnia 2026)

Dla nas wszystkich byłaś Titą.

Tito, dziękujemy Ci za liczne spotkania w Twoim mieszkaniu przy ul. Saperskiej.
W mrocznych latach 80. udostępniałaś je redakcji podziemnego pisma „Czas”,
w którym uczyliśmy się trudnej sztuki wolności.

Zachowamy Cię we wdzięcznej pamięci.

Ireneusz Adamski, Aleksandra Bessert, Maciej Dybowski,
Jerzy Fiećko, Hanka Grupińska, Rafał Grupiński, Jacek Kubiak,
Marcin Kęszycki, Roman Kubicki, Nina Nowakowska,
Krzysztof Podemski, Piotr Słowiński

www.nekrologi.wyborcza.pl/34450373

BURMISTRZ CHOSZCZNA

podaje do publicznej wiadomości na okres 21 dni

**wykaz nieruchomości przeznaczonych
do dzierżawy na czas określony
do dnia 31.12.2035 r,**
znak sprawy: WID.6845.32.2026.EZ

Wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń
Urzędu Miejskiego w Choszczynie, ul. Wolności 24.
Szczegółowych informacji udziela Wydział
Inwestycji i Zarządzania Drogami Urzędu Miejskiego
w Choszczynie (pokój nr 23), pod numerem
telefonu 95 765 93 68.

Szczecin/34450452

Burmistrz Choszczna

podaje do publicznej wiadomości na okres 21 dni

**wykaz nieruchomości przeznaczonych
do dzierżawy na czas określony
do dnia 31.12.2035 r,**
znak sprawy: WID.6845.31.2026.EZ

Wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń
Urzędu Miejskiego w Choszczynie, ul. Wolności 24.
Szczegółowych informacji udziela Wydział
Inwestycji i Zarządzania Drogami Urzędu Miejskiego
w Choszczynie (pokój nr 23), pod numerem
telefonu 95 765 93 68.

Szczecin/34450450

Burmistrz Choszczna

podaje do publicznej wiadomości
na okres 21 dni

**wykaz nieruchomości przeznaczonych
do dzierżawy na czas określony
do dnia 31.12.2035 r,**
znak sprawy: WID.6845.33.2026.EZ

Wykaz został wywieszony na tablicy ogłoszeń
Urzędu Miejskiego w Choszczynie, ul. Wolności 24.
Szczegółowych informacji udziela Wydział
Inwestycji i Zarządzania Drogami Urzędu
Miejskiego w Choszczynie (pokój nr 23),
pod numerem telefonu 95 765 93 68.

Szczecin/34450449

Z głębokim żalem
zawiadamiamy o śmierci

Jana Michalskiego

byłego pracownika Urzędu Miejskiego w Gdańsku

Wyrazy współczucia

Rodzinie i Bliskim

składają

Prezydent Miasta Gdańska

oraz

Koleżanki i Koledzy
z Urzędu Miejskiego w Gdańsku

www.nekrologi.wyborcza.pl/34450385

Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

BURMISTRZ CHOSZCZNA

podaje do publicznej wiadomości na okres 21 dni:

- 1) **wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy/najmu
na czas oznaczony do 3 lat,**
- 2) **wykaz nieruchomości przeznaczonej do najmu
na czas nieoznaczony,**
- 3) **wykaz nieruchomości przeznaczonych do najmu
na czas oznaczony do 3 lat.**

Wykazy zostały wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Choszczynie,
ul. Wolności 24. Szczegółowych informacji udziela Wydział Nieruchomości
i Administracji Lokalami Urzędu Miejskiego w Choszczynie: (pokój nr 2 i 4),
pod numerem telefonu 95 765 9344/95 765 9391.

Szczecin/34450441

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

JAK SIĘ DOGADAĆ Z DORASTAJĄCYM DZIECKIEM

oraz:

- Agresja nastolatka. Co za nią stoi
- Matki z ADHD
- Orzeczenia i opinie. Sprawdź, co należy się w szkole
- Fakty i mity o dziecie dziecka

MÖLLER'S
OMEGA-3

Wyciąg z ogłoszenia trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, stanowiącej działkę nr 36/101 o pow. 0,5652ha, obręb 8m. Chojna, ul. Hangarowa, KW SZ1Y/00044165/0
Cena wywoławcza 410 000,00zł wadium 41 000,00zł. Nieruchomość podlega zwolnieniu z podatku Vat.
PRZETARG odbędzie się 8 października 2026r. o godz. 10.00 w Urzędzie Miejskim w Chojnie przy ul. Jagiellońskiej 4, pokój nr 8.
WADIUM należy wpłacać na konto BS Chojna nr 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 5.10.2026 r.
Za datę wniesienia wadium uważa się dzień jego wpływu na nasze konto.
Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl oraz wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter).
Blizszych informacji udziela pracownik Urzędu Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 414 10 35 wew. 61.

oraz

Wyciąg z ogłoszenia trzeciego przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 160/2 o pow. 0,1140ha, obręb 4m. Chojna, ul. Słowiańska, KW SZ1Y/00045252/4 przeznaczonych pod zabudowę mieszkalno-usługową.
Cena wywoławcza 159 600,00zł wadium: 16 000,00zł. Minimalne postąpienie 1 600,00zł
PRZETARG odbędzie się 8 października 2026r. o godz. 10.15 w Urzędzie Miejskim w Chojnie przy ul. Jagiellońskiej 4, pokój nr 8.
WADIUM należy wpłacać na konto BS Chojna nr 03 9370 0007 0000 0664 2000 0002 najpóźniej do dnia 5.10.2026r.
Za datę wniesienia wadium uważa się dzień jego wpływu na nasze konto. Pełna treść ogłoszenia opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.chojna.pl, a także wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Chojnie (parter).
Blizszych informacji udziela pracownik Urzędu Miejskiego w Chojnie (pok. nr 8) tel. 91 414 10 35 wew. 61.

Szczecin/34449974

Górzno, dn. 01.09.2026 r.

Burmistrz Miasta i Gminy Górzno
działając na podstawie art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.) **podaje do publicznej wiadomości**, że w dniu 01.09.2026 r. w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Górznie, przy ul. Rynek 1 na tablicy ogłoszeń oraz na stronie BIP <https://mst-gorzno.rbp.mojregion.info/8/strona-glowna-bip.html> wywieszony został na okres 21 dni **wykazy nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy**
- nr IG.6845.1.11.2026 – grunt przeznaczony pod lokalizację garaży
- **część działek nr 290, 291/1, 291/2, 557/3** położonych w Górznie, obręb Górzno Miasto 1 oraz
- nr IG.6845.1.12.2026 – grunt rolny, działki nr 34, 36, położone w Górznie, obręb Górzno Miasto 2, gm. Górzno.
Wszelkie informacje można uzyskać w Urzędzie Miasta i Gminy w Górznie lub telefonicznie pod nr (56)6448364.
Burmistrz Miasta i Gminy Górzno
/-/ Jacek Ruciński

Bydgoszcz-Toruń/34450463

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu
Burmistrz Miasta Ustka ogłasza:
I przetarg ustny ograniczony na sprzedaż prawa własności niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasto Ustka:

Lp.	Nr działki / Nr Księgi wieczystej	Położenie nieruchomości	Opis nieruchomości	Cena wywoławcza	Wysokość wadium
1.	dz. 97/5 pow. 0,0009 ha SL1S/00038238/1	ul. Mikołaja Kopernika	Teren położony w północnej części miasta, w sąsiedztwie zabudowy willowej mieszkaniowo-usługowej. Nieruchomość utwardzona kostką polbrukową i ażurową. W działce III i IV księgi wieczystej nr SL1S/00038238/1 brak wpisów. Nieruchomość objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego pn. „Centrum 3A”, symbol 13.U z przeznaczeniem podstawowym: Tereny zabudowy usługowej. Szczegółowe zagospodarowanie nieruchomości określają zapisy przywołanego wyżej m.p.z.p.	8 000,00 zł netto (słownie: osiem tysięcy złotych 00/100) netto + podatek VAT w stawce obowiązującej na dzień sprzedaży	1 500,00 zł
Termin przetargu:		2 października 2026 r., godz. 10⁰⁰			
Miejsce przetargu:		Urząd Miasta Ustka ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3, sala konferencyjna nr 101,			

Wadium w podanej wysokości należy wpłacić na konto Urzędu Miasta Ustka nr **10 1020 2791 0000 7802 0300 9255**, prowadzone przez PKO Bank Polski S. A., najpóźniej do dnia **29 września 2026 r.** (liczy się data wpływu na konto).
1. Osoby zamierzające uczestniczyć w przetargu, zobowiązane są do złożenia w terminie do dnia **29 września 2026 r.** w Urzędzie Miasta Ustka **pisemnego oświadczenia, że są właścicielami lub współwłaścicielami nieruchomości przyległych i wyrażają wolę przystąpienia do przetargu.** Lista osób zakwalifikowanych do udziału w przetargu zostanie wywieszona w siedzibie tut. urzędu nie później niż do dnia **1 października 2026 roku.**
2. Przed przystąpieniem do przetargu uczestnik przetargu winien zapoznać się ze stanem prawnym i technicznym nieruchomości będącej przedmiotem przetargu oraz zapisami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w pokoju nr 301 Wydziału Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Ustka lub na stronie internetowej www.ustka.pl w zakładce - dla inwestorów, mpzp.
3. Wylicytowana cena sprzedaży nieruchomości, podlega zapłacie przed zawarciem umowy notarialnej, której termin podpisania zostanie ustalony najpóźniej w ciągu 21 dni od daty rozstrzygnięcia przetargu. Koszty sporządzenia umowy notarialnej i opłaty sądowej ponosi nabywca.
4. Ogłoszenie o przetargu zostało podane do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ustka oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej <http://bip.ustka.pl> w zakładce „ogłoszenia-nieruchomości”.
5. Szczegółowe informacje dotyczące przetargów udziela się w siedzibie Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Ustka przy ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3, pokój nr 305, telefonicznie pod nr 59 8154 335, lub pocztą e-mail: pbartnik@um.ustka.pl.
6. Zastrzega się prawo odwołania przetargu z podaniem uzasadnionych przyczyn.

Gdańsk/34450097

Prezydent Miasta Wejherowa informuje,
iż stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, dnia 1 września 2026 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz na stronie internetowej Urzędu www.bip.wejherowo.pl, wywieszono na okres 21 dni **wykaz lokali mieszkalnych, położonych w Wejherowie, stanowiących własność Gminy Miasta Wejherowa, przeznaczonych do sprzedaży na rzecz najemców:**
- lokal mieszkalny nr 38 przy ul. ks. Piotra Skargi 12 wraz z ułamkową częścią gruntu działka nr 890 i działka nr 125/10, obręb 10,
- lokal mieszkalny nr 11 przy ul. Sobieskiego 268 wraz z ułamkową częścią gruntu działka nr 128/2, obręb 15,
- lokal mieszkalny nr 7 przy ul. Sobieskiego 286 wraz z ułamkową częścią gruntu działka nr 566, obręb 15.

Gdańsk/34450341

NIERUCHOMOŚĆ ROLNA ZABUDOWANA
ODDZIAŁ TERENOWY W GORZOWIE WLKP. Sekcja Zamiejscowa w Zielonej Górze
KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA OT w Gorzowie Wlkp.
Sektoria Zamiejscowa w Zielonej Górze informuje, iż do sprzedaży przygotowano nieruchomość rolną, zabudowaną. Nieruchomość zlokalizowana jest w **województwie lubuskim, powiecie żarskim, gminie Jasień:**
- obręb **Mirkowice**, działki ewidencyjne nr: **54/15, 54/16, 54/18, 292/26, 337/3, 337/4**
Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 5,2729 ha
Cena sprzedaży: 2 958 000,00 zł
Nieruchomość obciążona jest umową dzierżawy.
Do w/w nieruchomości, Dzierżawcy nieruchomości przysługuje prawo pierwszeństwa nabycia, określone w art. 29, ust. 1, pkt 3 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.
Szczegółowe informacje o nieruchomości oraz warunkach jej nabycia podane zostały do publicznej wiadomości poprzez wykaz wywieszony dnia **26.08.2026 r.** znak: **GOR.WKUZ. Z6.4240.162.2024.EK.191.**
Blizsze informacje uzyskać można:
KOWR OT w Gorzowie Wlkp. Sektoria Zamiejscowa w Zielonej Górze, ul. Chemiczna 2a, 65-713 Zielona Góra tel. (68) 506 52 52, e-mail: zielona.gora@kowr.gov.pl lub na stronie internetowej: www.nieruchomosci.kowr.gov.pl
www.gov.pl/kowr

Lubuskie/34449480

Gdański Zarząd Dróg
OGŁOSZENIE o naborze
Dyrektor Gdańskiego Zarządu Dróg ul. Partyzantów 36, 80-254 Gdańsk
na podstawie art. 11 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1135.)
ogłasza nabór na wolne stanowisko urzędnicze:
1. Od referenta/referentki do specjalisty/ specjalistki ds. uzgodnień – 1 etat
2. Referent/referentka ds. uzgodnień – 1 etat (umowa na czas zastępstwa)
w Dziale Uzgodnień w Gdańskim Zarządzie Dróg
Szczegółowe wymagania stawiane kandydatom, zakres zadań wykonywanych na danym stanowisku oraz niezbędne dokumenty aplikacyjne podane są na stronie **Biuletynu Informacji Publicznej Gdańskiego Zarządu Dróg, Gdańskiego Zarządu Dróg** oraz na tablicy informacyjnej w siedzibie Gdańskiego Zarządu Dróg.
Termin składania dokumentów aplikacyjnych do dnia **28.08.2026 r.** do dnia **11.09.2026 r.** (liczy się data wpływu do GZD).

Gdańsk/34450332

Burmistrz Międzyzdrojów informuje,
że w siedzibie Urzędu Miejskiego zostało wywieszono:
- Zarządzenie Nr 186/GN/2026 Burmistrza Międzyzdrojów z dnia 28 sierpnia 2026 r.
w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonej do zbycia.

Szczecin/34450331

Rzepin, dnia 1 września 2026 r.
OGŁOSZENIE
Na podstawie art.43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miejską w Rzepinie uchwały NrXXXIV/224/2026 z dnia 27 sierpnia 2026 r. w sprawie uchwalenia planu ogólnego gminy Rzepin, opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia 27 sierpnia 2026 r. poz. 1897. Jednocześnie informuję, iż wszyscy zainteresowani ww. uchwałą mogą zapoznać się z jej treścią w siedzibie Urzędu Miejskiego w Rzepinie oraz na urzędowej stronie BIP, natomiast z dokumentacją towarzyszącą w siedzibie Urzędu Miejskiego w Rzepinie.
Burmistrz Rzepina
Lubuskie/34450350

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI
Przetargi
Ogłoszenia
Nekrologi

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55
Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

OGŁOSZENIE
WÓJT GMINY DOPIEWO
OGŁASZA DRUGI PRZETARG USTNY NIEOGRANICZONY NA DZIERŻAWĘ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ POŁOŻONEJ W MIEJSCOWOŚCI DOPIEWIEC, WCHODZĄCEJ W SKŁAD GMINNEGO ZASOBU NIERUCHOMOŚCI
Wójt Gminy Dopiewo przeznacza do dzierżawy w trybie przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomość wchodzącą w skład Gminnego Zasobu Nieruchomości.

Lp.	Nr ewid. działki	Pow. dzierżawy w m ²	Cena wywoławcza dzierżawy w zł/rocznie	Obręb geodezyjny	Księga wieczysta	Przeznaczenie nieruchomości i sposób jej zagospodarowania	Opis nieruchomości	Termin wnoszenia opłat
1.	550/2	1322	2644 wadium: 264,40 zł	Dopiewiec	PO1P/00099207/5	Nieruchomość nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Przeznaczenie: na cele ogródka przydomowego. Umowa na okres: do 3 lat od dnia zawarcia umowy.	Nieruchomość położona jest przy ulicy Bajkowej. W bezpośrednim sąsiedztwie występuje zabudowa mieszkaniowa oraz grunty użytkowane rolniczo. Działka przeznaczona do dzierżawy jest niezabudowana i niezagospodarowana. Posiada regularny kształt prostokąta oraz płaską powierzchnię. Dojazd z ulicy Bajkowej o nawierzchni gruntowej.	do 31 sierpnia każdego roku trwania umowy

Wyżej wymieniona nieruchomość została przeznaczona do dzierżawy Zarządzeniem Nr 389/2026 Wójta Gminy Dopiewo z dnia 28 sierpnia 2026 roku. Pierwszy przetarg na dzierżawę odbył się w dniu 21 lipca 2026 roku i zakończył się wynikiem negatywnym. Drugi przetarg na dzierżawę nieruchomości odbędzie się w dniu **6 października 2026 roku o godzinie 11:00** w siedzibie **Urzędu Gminy w Dopiewie przy ul. Leśnej 1c, pokój nr 103, I piętro (sala konferencyjna).** Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium, przelewem na konto Urzędu Gminy Dopiewo, Poznański Bank Spółdzielczy - Oddział w Dopiewie Nr 11 9043 1012 3012 0025 9105 0102. Dniem dokonania wpłaty jest dzień uznania środków na rachunku bankowym Urzędu najpóźniej w dniu 30 września 2026 roku. W tytule przelewu należy umieścić numer działki, której wadium dotyczy oraz imię i nazwisko uczestnika przetargu. Wadium wpłacone przez osoby, które nie wygrały przetargu zostanie zwrócone po zamknięciu przetargu, a osobie która przetarg wygrała wadium zalicza się na poczet czynszu za dzierżawę nieruchomości.
Wylicytowana kwota czynszu dzierżawnego za dzierżawę gruntu będzie podlegała waloryzacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.). Uczestnicy przetargu winni przed otwarciem przetargu przedłożyć komisji przetargowej:
- dowód wpłaty wadium,
- w przypadku osób fizycznych – dowód osobisty lub paszport, a w przypadku reprezentowania innej osoby pełnomocnictwo notarialne,
- w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – dowody tożsamości, stosowne pełnomocnictwa,
- w przypadku współników spółki cywilnej – dowody tożsamości, stosowne pełnomocnictwa,
- w przypadku osób prawnych – aktualny wypis z właściwego rejestru, stosowne pełnomocnictwa, dowody tożsamości osób reprezentujących podmiot,
- w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim posiadających ustawową wspólność majątkową do udziału w przetargu wymagana jest obecność obojga małżonków.
W przypadku uczestnictwa w przetargu jednego małżonka należy złożyć do akt pisemne oświadczenie współmałżonka o wyrażeniu zgody na przystąpienie małżonka do przetargu z zamiarem dzierżawy nieruchomości będącej przedmiotem przetargu ze środków pochodzących z majątku wspólnego za cenę ustaloną w przetargu.
Szczegółowe informacje o przedmiotowym przetargu można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy Dopiewo, ul. Leśna 1c, 62-070 Dopiewo lub pod numerem 61 89 06 403.

Poznań/34450345

Czy to już koniec?

Porażka w pierwszej rundzie US Open wygląda na początek końca Novaka Djokovicia. A może jednak 39-letni tenisista wszech czasów jeszcze zadziwi świat w swoim ukochanym Australian Open?

FOT:REUTERS / JEENAH MOON

Dariusz Wołowski

Na 2024 rok zapowiadał walkę o Złoty Wielki Szlem, czyli coś, co w tenisie wywalczyła dotąd tylko Steffi Graf. W 1998 roku Niemka wygrała cztery turnieje wielkoszlemowe i została mistrzynią igrzysk w Seulu. Djoković chciał dokonać tego samego 26 lat później.

Djoković – „Wielka Jedyńka”

Nie była to fanfaronada genialnego Serba. Miał już co prawda 36 lat, ale wciąż rządził na światowych kortach. Żartowano nawet, że po odejściu Rogera Federera i Rafy Nadala z „Wielkiej Trójki” zrobiła się „Wielka Jedyńka”, bo w 2023 roku Djoković był o jeden set od zdobycia kalendarzowego Wielkiego Szlema. Wygrał turnieje w Australii, w Paryżu i w Nowym Jorku, w finale Wimbledonu uległ w pięciu setach Carlosowi Alcarazowi.

Na kolejny sezon Djoković planował wielki rewanż. Okazało się jednak, że upływ czasu bezpowrotnie stracił go z tenisowego szczytu. Nastal czas dominacji Alcaraza i Jannika Sinnera – tenisistów nowej generacji. Serb musiał przyznać, że są poza jego zasięgiem. Ale, jak to z Djokovićem bywa – zadziwił sam siebie. Dla niego kulminacją 2024 roku był turniej olimpijski w Paryżu. Złota igrzysk wciąż nie miał, a kibice w Serii nie czekali z utęsknieniem. W finale olimpijskim Djoković pokonał Alcaraza i płakał z emocji jak debiutant.

Wydawało się, że to ostatni wzlot 24-krotnego triumfatora turniejów wielkoszlemowych. Alcaraz i Sinner podzielili między siebie wszystkie szlemy w latach 2024 i 2025. Obaj wygrali po cztery. Djoković wciąż jednak nie odpuszczał. W najważniejszych turniejach dochodził zwykle do półfinałów i dopiero w konfrontacji z Hiszpanem lub Włochem był bezradny. O rekordowym, 25. triumfie wielkoszlemowym marzyć jednak nie przestał. Dziś jest rekordzistą wśród mężczyzn, ale dzieli osiągnięcie z australijską legendą Margaret Court.

Siedem miesięcy temu w Melbourne pokonał rzeczy niesamowitej. W wieku 38 lat

i 8 miesięcy pokonał Sinnera w półfinale Australian Open. To był wspaniały mecz. Włoch prowadził 2:1 w setach, ale 14 lat starszy Serb wygrał dwa kolejne. Sinner, który wygrywał w Melbourne w dwóch poprzednich latach, zawstydzony uciekł z kortu. Jakby bał się rozplakać przed tysiącami kibiców na korcie centralnym. Novak znów był w finale.

W meczu o główne trofeum na Djokovicia czekał Alcaraz – Serb pokonał go w Melbourne rok wcześniej. Novak wygrał pierwszego seta finału 2026, ale potem jednak nie dał rady. Różnica wieku między nim i Hiszpanem to 16 lat. Djoković nie rozpaczał. Po prostu stwierdził, że o ile jest w stanie wygrać z jednym z dwóch najlepszych współczesnych tenisistów, o tyle z dwoma, dzień po dniu, nie daje rady.

Wszyscy przeczuwali, że jest w tym trochę kokieterii. Serb mówi jedno, a na korcie wciąż jest śmiertelnie groźny i dla Alcaraza, i dla Sinnera. Obaj uważają go za idola, jak wielu młodszych tenisistów, którzy podziwiają charakter giganta, który zbliża się do czterdziestki. Djoković łamie wszelkie stereotypy, by w tym wieku utrzymywać się czołowej piątce rankingu ATP. A przecież gra mniej niż młodszy rywal. Dla niego liczą się już właściwie tylko turnieje wielkoszlemowe.

Waleczny jak Serb

W tegorocznym Roland Garros Novak odpadł w III rundzie, po pięciu setach morderczej walki z Brazylijczykiem Joao Fonseą. Djoković prowadził 2:0, ale trzy kolejne partie przegrał, co wskazywało, że fizycznie nie jest już w stanie biegać po korcie przez pięć godzin. Zwłaszcza, że nawierzchnia ziemna nigdy nie była jego domeną. Turniej w Paryżu wygrał zaledwie trzy razy w karierze – to jego najslabszy wynik z czterech turniejów wielkoszlemowych. Jeśli ktoś dopatrywał się wtedy początku końca wielkiego Serba, odpowiedź dostał natychmiast – na Wimbledonie.

Novak doszedł tam do półfinału, po pięciu setach walki z Féliksem Augerem-Aliassime z Kanady. Grali trzy tie-breaki, Djoković wygrał tego najważniejszego,

SPORT.PL
Relacje i analizy meczów Polaków na US Open (między innymi nocnego pojedynku Igi Świątek z Chinką Xiyu Wang)

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

w ostatniej partii. A więc fizycznie 39-latek wciąż był w stanie dotrzymać kroku znacznie młodszemu? Tyle że w półfinale Sinner nie dał mu szans. Wygrał zresztą cały turniej.

W US Open Novak triumfował cztery razy, choć Nowy Jork nie jest jego ulubionym miejscem do gry w tenisa. Porażka w I rundzie jest jednak zaskakująca. Serb jeszcze raz był wśród faworytów, zwłaszcza, że Sinner nie gra w turnieju ze względu na kontuzję, a Alcaraz wraca po urazie, który zabrał mu 150 dni rywalizacji. Djoković najbardziej musiał obawiać się Aleksandra Zvereva. Niemiec wreszcie się przelamał i wygrał w tym roku turniej na kortach Ronald Garrosa – swój pierwszy turniej wielkoszlemowy. Mając 29 lat. W tym wieku Serb miał już 12 triumfów wielkoszlemowych. Drugą połowę ze swoich 24 zdobył w minionej dekadzie, kiedy blakły gwiazdy Federera i Nadala.

Zracji wieku Serb był już kilka razy skażony na pełnienie roli drugoplanowych w tourze, zawsze jednak odradzał się i wracał na top. Niektórym młodszym rywalom wydaje się wręcz niezniszczalny

Czy porażka w I rundzie US Open z mało znanym Argentyńczykiem Mariano Navone (49 ATP) w pięciu setach (6:7, 7:5, 6:4, 2:6, 1:6) oznacza koniec Djokovicia lub chociaż początek jego końca? Przez dwie dekady Novak nie przegrał pierwszego pojedynku w turnieju wielkoszlemowym. Z Navone oddał dwa ostatnie sety z wyczerpania. Z racji wieku Serb był już kilka razy skażony na pełnienie roli drugoplanowych w tourze, zawsze jednak odradzał się i wracał na top. Niektórym młodszemu rywalowi wydaje się wręcz niezniszczalny.

W półfinale Ronald Garrosa w 2023 roku Alcaraz prowadził z Djokoviciem 1:0 w setach. Potem doznał drobne urazu. Wyznał, że walczyłby do końca o finał, gdyby z drugiej strony siatki nie biegł Novak. Hiszpan czuł, że nie ma opcji, by wygrać jednocześnie i z bólem, i z taką legendą.

Dlatego z ogłaszaniem końca Djokovicia wypada się wstrzymać, choć do Australian Open 2027. To jego ulubiony turniej. Wygrał go rekordowe 10 razy. A byłoby więcej, gdyby nie fatalny epizod podczas pandemii w 2022 roku. Novak się nie zaszczepił przeciw Covid-19 i po długich targach prawnych został deportowany z Australii. Wiązało się to z trzyletnim zakazem powrotu do tego kraju, ale tę karę anulowano i Serb wygrał w Melbourne w 2023 roku. Był o dwa sety od tego, by powtórzyć tamten sukces siedem miesięcy temu. Jeśli Australian Open 2027 roku zakończy się dla Djokovicia kłapą, będzie podstawą, by sądzić, że nadszedł kres jego wielkości. ●

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

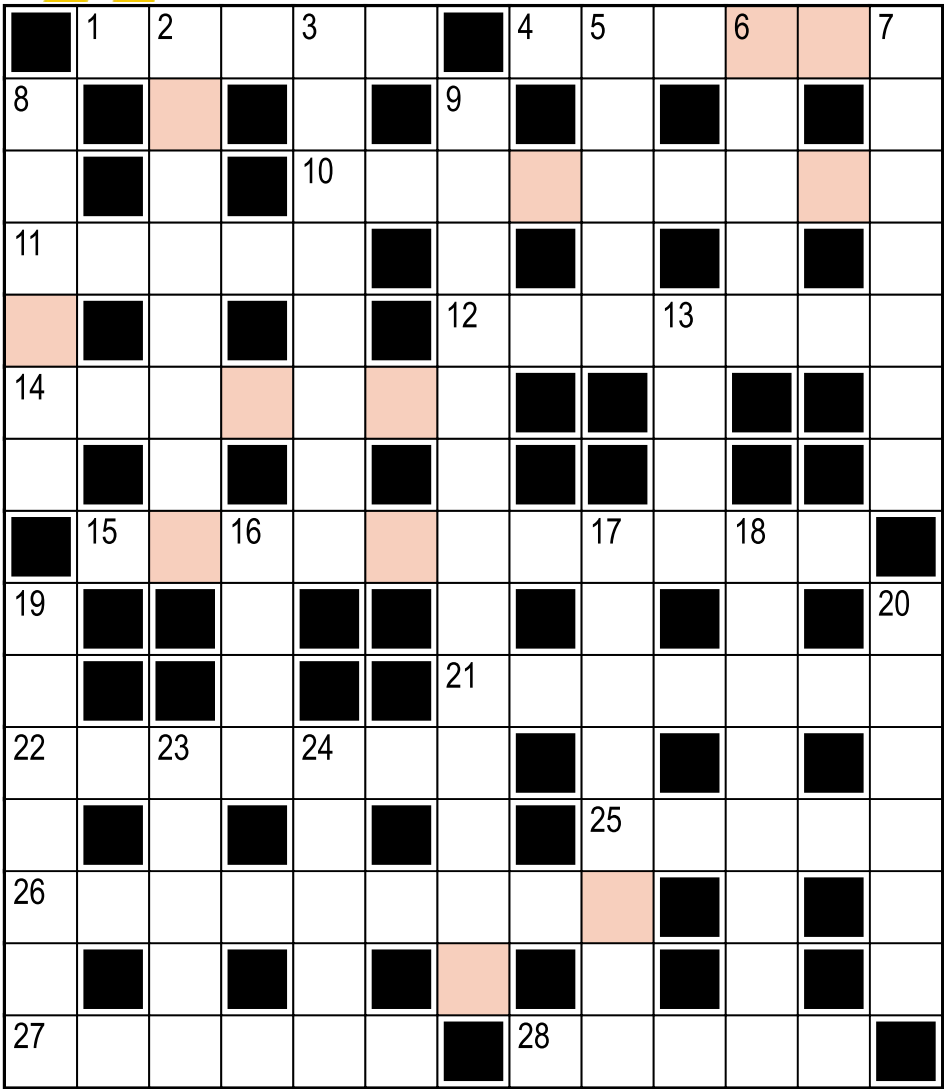
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wielński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utiko
KOLPORTAŻ: Michał Szalański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

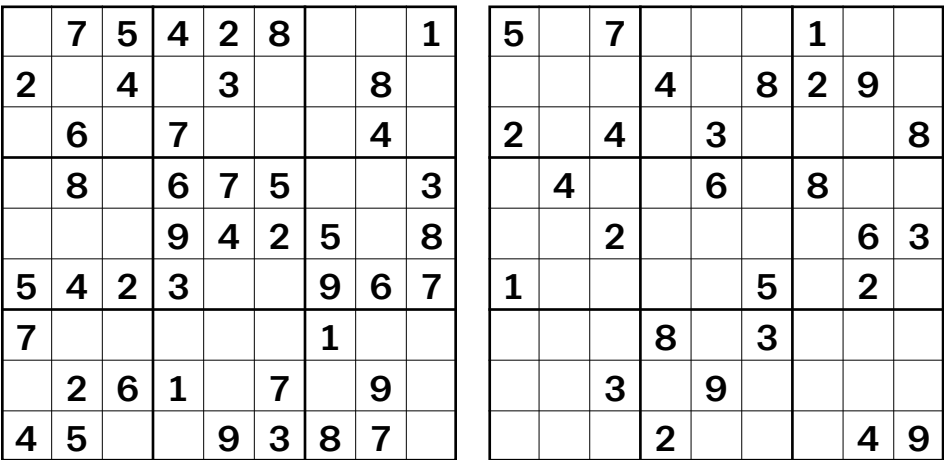
krzyżówka

Hasło:

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 107 z 31.08:
Poziomo: 1) skecz 4) diadem 10) Arkadiusz 11) basen 12) mustang 14) eskulap 15) kwarantanna 21) algebra 22) gremium 25) szach 26) Rembrandt 27) Afryka 28) angaż
Pionowo: 2) Korsakow 3) Chandler 5) Indus 6) Diuna 7) mizogin 8) dubler 9) akompaniament 13) tlen 16) Adam 17) Augustyn 18) Nebraska 19) Nigeria 20) wachta 23) Elmer 24) igrek
Hasło: Szansa na sukces.

su do ku

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Poziomo:**
1) gad w tytule powieści Andrzeja Sapkowskiego
4) na ścianach w holu kina
10) Gore, reżyser trzech filmów z cyklu „Piraci z Karaibów”
11) dzień, gdy nie trzeba iść do pracy
12) gimnastyka w klubie, pod okiem instruktora
14) Magda, tenisistka
15) rejestrują drgania skorupy ziemskiej
21) kraina geograficzna na terenie Polski, Białorusi i Ukrainy
22) obrazy i ..., dzieła plastyczne
25) w powiedzonku z musztardą
26) aparat, dzięki któremu można poobserwować pantofelka
27) ... i Kajfasz
28) koniunkturalne – obserwowane w gospodarce

- Pionowo:**
2) główkowanie, dumanie
3) klub piłkarski z Turynu nazywany Starą Damą
5) zalotna rozmowa z kimś, kto nam się podoba
6) egzaminacyjne – na uczelniach
7) uwarzony przez wiedźmę
8) gdy mróz puszcza i topnieją śniegi
9) nauczyciel z powieści Witolda Gombrowicza „Ferdynand”
13) Kłodzka, Łużycka lub Szalona (rzeki)
16) imię Bezosa i Bridgesa
17) marynowane filety śledziowe zwinięte w rulonik
18) np. Open’er organizowany od 2003 roku
19) dwużeństwo
20) pierwiastek chemiczny o symbolu Nd
23) lina kowboja; lasso
24) Jeremy, brytyjski aktor („Misja”, „Lolita”)

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy
na Twoje
uwagi i pomysły

ROZRYWKA
@WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężkiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

I	E	U	R	Ł	Z	A
G	Ć	Ż	A	G	O	Ł
E	A	A	K	O	W	O
I	M	B	P	F	I	E
Z	M	A	I	Y	R	E
D	A	S	T	Ł	S	Z
T	Z	W	A	O	I	N
O	U	R	R	C	H	A
A	T	I	M	S	O	K

kosmita mazur załoga archanioł
dziegieć abażur pit szeryfowie

Hasło z 31.08: wielkoludy

skojarzenia

Kwef	Czarka	Szczypta	Angielka
Kropla	Woalka	Niekapek	Rurka
Ogrodniczka	Kapka	Przyłbica	Literatka
Kominiarka	Dzwon	Garstka	Rybaczka

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 31.08:
Datki, formy wsparcia: Zapomoga, Ofiara, Cegiełka, Jałmużna. **Hity z lat 60. i 70.:** Biały krzyż, Help!, SOS, Trzynastego. **Kojarzą się z orkiestrą:** Maestro, Symfonia, Odeon, WOŚP. **Razem składają się na tytuł piosenki grupy Hey:** Uwaga, Pomocy, Ratunku, Miłość

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

Słowno

Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka

Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej

Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

MÓJBIZNES

ŁUDZIE | PRACA | INNOWACJE | OGŁOSZENIA KRAJOWE I LOKALNE

1 WRZEŚNIA 2026

FOT. MIYAKIEIZU

UE uderza w rzemieślników

Biurokratyczne monstrum

Komunikaty.pl Przetargi, licytacje, zamówienia publiczne. Ogłoszenia sądowe i rekrutacyjne

• Ela i Krzysiek Trzópek, właściciele Oyasumi
• Na okładce: Katarzyna Nowogórska, twórczyni biżuterii Miyakabizu

FOT. OYASUMI

Mniejsi przedsiębiorcy jak Amazon czy SHEIN

Biurokratyczne monstrum

W bańce rękodzielniczej i rzemieślniczej w UE atmosfera jest napięta. Mali twórcy masowo informują, że wstrzymują wysyłkę zagraniczną do krajów Wspólnoty ze względu na wejście w życie nowej dyrektywy opakowaniowej.

Kacper Kolibabski

Od 600 do 2000 euro rocznie kosztuje wyznaczenie lokalnego pełnomocnika w kraju członkowskim UE, do którego firma wysyła zagraniczne przesyłki, a nie ma w nim swojej siedziby. Dzięki temu lokalne urzędy mają kogo pociągnąć do odpowiedzialności. Ten absurd tworzą zapisy obowiązującego od 12 sierpnia rozporządzenia opakowaniowego PPWR.

Problem w tym, że takiego pełnomocnika należy wyznaczyć w każdym unijnym kraju, do którego przedsiębiorcy chce wysyłać swoje produkty. A więc nawet mały twórca, który chciałby wysyłać swoje towary z Polski do krajów UE, musi wyznaczyć 26 pełnomocników. Co gorsza, każdy kraj ma inne przepisy i inną kwotę do zapłaty pełnomocnikowi.

RZEMIEŚLNICY JAK AMAZON CZY SHEIN

– To cyrk na kółkach, bo Komisja Europejska chwali się, że nowe rozporządzenie porządkuje kwestie opakowaniowych odpadów, a tymczasem każdy kraj ma swój system rejestracji opakowań, do którego wpisanie się może być darmowe albo wymagać rocznej opłaty. Są też kraje, jak Austria, które wymagają notariusza.

Następnie rejestracja do EPR [system pobierania opłaty za recykling opakowań – red] i rozliczanie raportów, i znowu każdy kraj posiada własny system – mówi mi Katarzyna Nowogórska, która tworzy i sprzedaje biżuterię jako Miyakabizu.

Dla dużych firm te 7-24 tys. euro rocznie to nieduży koszt, ale mniejsi przedsiębiorcy – szczególnie rękodzielnicy i rzemieślnicy, którzy tworzą swoisty samonapędzający się ekosystem – nie są w stanie pozwolić sobie na takie wydatki. Masowo informują więc klientów, że, niestety, muszą zrezygnować z wysyłki do państw członkowskich UE.

– Czuję, że zostałam przetrzymana do takich firm, jak Amazon czy SHEIN, bo zarówno oni, jak i ja musimy płacić tyle samo. To jest absurd – mówi Wyborcza.biz Natalia, twórczyni lalek, która, jak wiele podobnych jej osób, poinformowała, że musi zawiesić wysyłkę produktów do innych krajów UE. Poprosiła o anonimowość, bo gdy poruszyła temat na swoim profilu, dostała wiele nieprzyjemnych wiadomości.

Katarzyna Nowogórska również czuje, że jej obowiązki zostały zrównane z wielkimi korporacjami. Rękodzielnictwem zajmuje się od dwóch dekad, a oficjalnie działalność prowadzi od 11 lat. Najpierw wycofała wysyłkę do USA, przez cła, które wprowadził Donald Trump. Teraz musiała ograniczyć kolejny olbrzymi rynek zbytu, bo również jej nie stać na opłacanie pełnomocnika w każdym kraju UE.

– Nowe rozporządzenie zabija na samym starcie możliwość prosperowania małym biz-

nesom w Unii i daje możliwość rozwoju wielkim korporacjom. Z jednej strony KE wprowadziła cła dla gigantów typu Shein, Aliexpress argumentując, że decyzyja ta ma na celu wyrównanie szans dla lokalnych firm z drugiej zamknęła nam drzwi przed samym nosem rozporządzeniem PPWR. Czuję się po prostu oszukana... – mówi Katarzyna.

Dla Natalii decyzja UE może zadecydować o jej być, albo nie być jako sprzedawczyni rękodzieła. Zawieszenie sprzedaży do krajów UE oznacza dla niej bowiem, że musi liczyć na duży popyt z USA, co utrudniają jednak wysokie cła. Jeśli zainteresowanie będzie z tego powodu niskie, będzie musiała przestać sprzedawać rękodzieło.

Nie jest jedyna. Katarzyna Nowogórska mówi, że zna osobiście lub internetowo kilkuset twórców, którzy martwią się, czy przetrwają i już myślą o przebranzowaniu się czy przejściu na etat.

Rozporządzenie PPWR uderza ponadto w same podstawy UE i jej dobrobytu, czyli w swobodny handel transgraniczny – napisali europosłowie Niclas Herbst (CDU) i Angelika Niebler (CSU) w liście, do komisarzy ds. środowiska Jesiki Roswall, która odpowiada za przepisy, a do którego dotarła redakcja „Die Welt”.

CEL JEST SZCZYTNY, ALE...

Rozporządzenie PPWR zastąpiło 30-letnie już poprzednie przepisy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych. Celem tych nowych, rozpisanych na 124 stronach, jest ograniczenie liczby kartonów oraz folii oraz zadbanie o bezpieczeństwo opakowań. Szczególnie tych, które mają kontakt z żywnością. Tę część przepisów UE uznają za kluczową.

Oprócz tego, do 100 mg/kg spadł limit metali ciężkich, które mogą być w danym opakowaniu,

co dotyczy już nie tylko tych, które mają kontakt z żywnością, ale wszystkich. Producenci mają też obowiązek minimalizacji substancji niebezpiecznych. Zakres rozporządzenia ma być stopniowo rozszerzany, aż do 2040 roku.

Cel jest szczytny, bo – jak wylicza UE na swoich stronach – aż 40 proc. tworzyw sztucznych w UE znajduje się w opakowaniach, stanowią one też połowę śmieci morskich. Przepisy natomiast mają sprawić, że do 2030 r. wszystkie opakowania na unijnym rynku będą nadawały się do recyklingu w sposób ekonomicznie opłacalny.

W związku z powyższym podmioty, które „udostępniają opakowania lub opakowane produkty”, muszą od 12 sierpnia finansować system ich utylizacji. Do tego momentu wszystko brzmi dobrze. Teoretycznie wystarczy zadbać o jakość pakowania i zaopatrywać się w nie u sprawdzonego producenta. Przepisy miały uderzać głównie w duże firmy i producentów opakowań, a mikroprzedsiębiorcy mieli być traktowani łżej. Jednak póki co obciążenie uderza w tych ostatnich.

Po pierwsze, dlatego że mali twórcy często do wysyłki używają wypełniaczy czy kartonów, z innych przesyłek. Tak robi choćby Natalia, która dzięki temu oszczędzała pieniądze, a przedmiotom, które normalnie zostałyby wyrzucone, dawała drugie życie.

Unijne przepisy sprawiają jednak, że idąc za ich logiką, Natalia musiałaby zrezygnować z powyższej praktyki. To ona bowiem jest teraz odpowiedzialna za skład opakowania, toteż nie mogłaby użyć folii czy kartonu, który dostała z innego źródła, nie mając pewności, czy są one zgodne z obecnymi zasadami.

– Dla mnie to nie jest ekologiczne. My, rękodzielnicy, kochamy być eko, jednak nie można nas wrzucać do jednego worka z wielkimi korporacjami, które zarabiają miliardy – stwierdza.

MAŁO EKOLOGII, DUŻO ADMINISTRACJI

By osiągnąć założone cele, przedsiębiorcy mają obowiązek rejestrowania się w systemach rozszerzonej odpowiedzialności producenta (wspomniany wyżej EPR), rejestrowania opakowań przed rozpoczęciem sprzedaży na danym rynku oraz odprowadzania opłat finansujących zbiórkę i recykling opakowań. Muszą też wyznaczyć pełnomocnika, co, jak już pisaliśmy, jest dość kosztowne. Szczególnie że mali twórcy sprzedają za granicę nieregularnie i nie do konkretnego kraju.

– Moje rękodzieło nie sprzedaje się w dużych ilościach w jednym konkretnym kraju Unii Europejskiej. Przykładowo, w 2025 roku sprzedalam jedynie trzy rzeczy do Niemiec o łącznej wartości nieprzekraczającej tysiąca złotych. Do Francji sprzedalam jedną rzecz o wartości 50 zł – mówi Natalia, wspomniana wyżej twórczyni lalek. Dodaje, że PPWR odcięło ją od sprzedaży do krajów UE, bo nie opłaca się jej płacić z góry kilkaset euro lub więcej, jeśli nie wie, czy do danego państwa w ogóle cokolwiek sprzeda.

Podobnie wygląda to w przypadku Eli i Krzyska Trzópka, którzy od ponad dekady pracują w kamieniu i zapachach, a od trzech lat tworzą m.in. świece zapachowe z wosku z oliwek pod marką Oyasumi. To bardziej ekologiczna i lepsza jakościowo alternatywa dla soi. Za granicę sprzedawali pojedyncze sztuki swoich wytworów, kilkanaście paczek rocznie.

– Była to sprzedaż jednostkowa, co wynikało i wynika z prostego faktu: ludzie nie znają wosku z oliwek. Wszyscy szukają soi. Cały nasz wysiłek marketingowy idzie na edukację rynku i promocję tego wosku. W tej sytuacji koszty obsługi systemu EPR w każdym kraju były nieadekwatne do zysków z kilkunastu sztuk rocznie – mówią nam Krzysiek i Ela.

Dodają jednak, że PPWR było jedynie gwoździem do trumny, bo już wcześniej w 2024 roku weszła rozporządzenie GPSR w sprawie dokumentacji technicznej, analizy ryzyka i przechowywania dokumentów przez dziesięć lat. Przepisy sprzed dwóch lat określili „szkolem” dla rękodzielników.

– Do tego dochodzą obowiązki fiskalne i sanitarne. Każdy z tych systemów traktuje naszą

dwuosobową pracownię dokładnie tak samo, jak międzynarodowy koncern. Krajowe przepisy wykonawcze jeszcze nawet nie powstały, a to kolejny ogromny akt prawny, po GPSR, który sprowadza rolę rzemieślnika do roli skryby – mówią Ela i Krzysiek.

Katarzyna Nowogórska sprzedawała i wysyłała za granice nieco więcej niż Natalia oraz Krzysiek i Ela. Do poszczególnych krajów UE trafiało rocznie po kilkanaście paczek z jej biżuterią. Szczególną popularnością rękodzieło Miyakabizu cieszyło się w Niemczech, gdzie w ubiegłym roku Katarzyna wysłała 32 paczki. Dlatego zastanawiała się, czy nie opłacić pełnomocnika w tym kraju, szczególnie, że jest już członkiem tamtejszego systemu EPR, który – jak mówi – jest dość tani, bo kosztuje ledwie 11,70 euro rocznie.

– Reszta państw raczej nie byłaby dla mnie opłacalna przy niewiadomej dotyczącej ilości zamówień do danego kraju. Te opłaty i biurokracja są dla nas nie do przeskoczenia. Globalnych gigantów stać na szereg specjalistów, radców podatkowych, działy prawne, przedstawicieli – mówi.

ZABURZONY EKOSYSTEM

Problem dotyczy nie tylko utraty potencjalnych zysków z innych krajów. Rozporządzenie PPWR uderza bowiem też w proces produkcji. Natalia z wolnego handlu między krajami UE korzystała również jako konsumenta, bo elementy do swoich lalek, np. ubranka, czasem kupowała od innych artystów z UE.

Katarzyna Nowogórska zrobiła zapasy półproduktów, ale boi się, co, gdy te się skończą i odkryje, że do Polski nie może zamówić włoskich rzemieni, czeskich półfabrykatów czy niemieckich folii do nadruków na ubrania.

Również pracownia Oyasumi zaopatruje się w całej Europie. Nowe wymagania sprawiają jednak, że Krzysiek i Ela musieli zrezygnować

*Szczególnie rękodzielniczy
i rzemieślnicy masowo
informują klientów, że muszą
zrezygnować z wysyłki
do państw członkowskich UE*

choćby z kupowania unikalnych opakowań ze Słowacji, których nie udało im się znaleźć na krajowym rynku. Opuścili, ponieważ nie mają pewności, czy dostawca zapewni odpowiednią dokumentację, albo czy po prostu ich nie wyśmieje, bo dotychczas na Słowacji „kwestia certyfikacji opakowań nie była priorytetem”, mówią mi Krzysiek i Ela.

Co więcej, niektórzy wytwórcy rezygnują sami. Oyasumi zamawiało drewniane skrzynki prezentowe z małej stolarni na Podhalu. Ich twórca, gdy usłyszał, że będzie musiał dostarczyć certyfikację pudełka, po prostu zrezygnował z produkcji. – Nie dlatego, że nie potrafi, ale dlatego, że nie ma czasu ani ochoty na papierologię. Straciliśmy dostawcę, on stracił klienta, klient straci piękne opakowanie. Same sukcesy – podsumowują Krzysiek i Ela.

– Gdyby opłata była odgórna, ale jedna dla całej Unii, jak najbardziej nie miałabym z tym problemu (jeśli oczywiście ta kwota byłaby adekwatna do skali tego, co robię – stwierdza Natalia).

Katarzyna Nowogórska dodaje, że potrzebny jest jeden centralny system rejestracji dla sprzedawców w Unii Europejskiej. Dodaje, że przepisy muszą odróżniać mały biznes i wielkie korporacje. Sugeruje też wprowadzenie pomocy de minimis, dzięki której małe podmioty, które wysyłają małe ilości paczek, nie byłyby objęte wszystkimi obostrzeniami i raportowaniem.

– Oczekiwałamby również prawnego oraz urzędowego wsparcia dla małego biznesu – dodaje.

Nowogórska myśli też o przedłożeniu w ramach inicjatywy obywatelskiej propozycji, która mogłaby rozwiązać problemy małych twórców.

– Mikrobiznesy rejestrują się do jednego unijnego systemu, uiszczają opłatę roczną – powiedzmy 250 euro – i ta wpłata idzie na utrzymanie systemu oraz bezpośrednio na wsparcie innowacyjnych firm zajmujących się np. produkcją biodegradowalnych opakowań i wypełnień do paczek z grzybni i odpadów leśnych (jest taka belgijska firma – to raczkujący biznes ale bardzo ekologiczny). Rozwiązanie, które eliminuje szarą strefę, koszt nie nadszarpuje budżetu małych biznesów, prosty system, który nie zniechęca biurokracją, a do tego realnie przyczyniamy się do działania na rzecz ochrony środowiska.

Podobne rozwiązania suflują Ela i Krzysiek. – Rozumiemy zamysł PPWR: ekologia, recykling, odpowiedzialność producenta. Jesteśmy za, serio. Jesteśmy proeuropejczy i chcemy, żeby ten system działał. Ale nie w obecnej formie wobec mikroprzedsiębiorców. Po pierwsze: powinien istnieć próg dochodowy lub wagowy, poniżej którego mikrofirma ma uproszczoną ścieżkę. Po drugie: jeśli mamy jeden wspólny rynek UE, to dlaczego wymaganych jest kilka osobnych rejestracji EPR, osobno w każdym kraju? Dla mikrofirmy to zabójstwo. Jedna rejestracja, jeden formularz, jedno raportowanie. Obecny system promuje gigantów i zabija małych – mówią.

CO DALEJ?

Problem jest tak duży, że trudno go zignorować, gdy tysiące twórców pisze o tym na swoich profilach na platformach społecznościowych. Petycję w sprawie moratorium na przepisy, wprowadzenia progów dochodowych oraz jednego

centralnego unijnego EPR podpisało już ponad 75 tysięcy osób.

„Die Welt” ustalił, że jeden z wysoko postawionych urzędników nazwał przepisy „biurokratycznym monstrem” i dodał, że Wspólnota zachęca, by państwa członkowskie wstrzymały się przed ich stosowaniem i nakładaniem kar. Przyznał też, że przepisy rzeczywiście nie sprzyjają wolnemu transgranicznemu handlowi.

Komisja Europejska, która sama stworzyła problem, teraz komunikuje się też pod wpisami twórców, gdzie zapewnia ich, że celem jest sprawienie, aby małe firmy mogły bezproblemowo sprzedawać swoje produkty w całej Europie.

„Dlatego wezwaliśmy Parlament Europejski i państwa członkowskie UE do zniesienia obowiązku wyznaczania reprezentantów w krajach UE. Ponieważ przedstawiliśmy propozycję prawną w grudniu 2025 r., teraz wymaga ona zgody unijnych prawodawców. W międzyczasie wezwaliśmy również władze krajowe, aby nie nakładały sankcji na firmy, które nie spełniają wymogów, lecz zamiast tego wydawały im ostrzeżenia” – czytamy w oświadczeniu. Rozwiązanie to jest roboczo nazywane Omnibus.

KE ponadto wyjaśnia, że PPWR ma ujednolicić zasady dotyczące opakowań w całej UE. Ma też ograniczyć koszty i obciążenia administracyjne, bo „nie trzeba dostosowywać standardów [opakowań – red.] do każdego z poszczególnych krajów UE, do którego prowadzi się działania”.

Katarzyna Nowogórska, w związku z tymi komunikatami, wstrzymała się z opłacaniem pełnomocnika w Niemczech. Ale sposób wdrożenia PPWR wciąż budzi wątpliwości. I strach przed wdrożeniem kolejnych regulacji.

– Niezmiernie stresujemy się tą sytuacją, bo od nowego roku wchodzi kolejne rozporządzenie dotyczące cyfrowego paszportu produktu, które po raz kolejny dołoży nam nowych obowiązków. Podsumowując: mały biznes boi się, co będzie dalej – podsumowuje Katarzyna. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34449183

wyborcza.biz/b2b

Piszemy o tym,
co ma znaczenie
dla FIRM
i INSTYTUCJI

Rafał Brzoska dla „Wyborczej”:

Politycy muszą zareagować na feyki

– Musimy udowodnić, że mamy silne państwo, a nie państwo z kartonu. To jest nasza racja stanu.

ROZMOWA Z
RAFAŁEM BRZOSKĄ
prezesem InPostu,
twórcą inicjatywy „150 proc.”

SEBASTIAN OGÓREK: Jak kilkuletnie dziecko reaguje, gdy widzi, że w internecie piszą, że siedzący obok tata został aresztowany?

RAFAŁ BRZOSKA: – To, co przez ostatnie dwa lata dzieje się z fejkami z moim wizerunkiem, to jest dramat. Staram się więc uświadamiać bliskich, żeby nie ufali wszystkiemu, co znajdują w internecie. Małe dziecko nie potrafi jednak zrozumieć, co jest prawdą, a co ordynarnym przestępstwem wymierzonym w ojca.

Musisz mu więc na spokojnie wytłumaczyć, że nic się nie stało, że to oszustwa, a ty walczysz z wielką korporacją, co politykom nie jest na rękę, bo się tych firm boją, że toczysz bój z wielkim przestępczym biznesem, który na tym zarabia.

To już nie jest lekcja dla kilkulatka, ale wykład na uniwersytecie.

– Trochę tak, ale co możesz więcej zrobić? Stasz się od dwóch lat nieustannie wpływać na zaniechanie tego typu wyłudzeń, interwencji u polityków, w rządzie, parlamencie, na poziomie globalnym, w rozmowach biznesowych. Wszak to nie tylko ja jestem pokrzywdzonym, ale też osoby, które pieniądze straciły.

Ostatni fejk ze mną, na którym byłem rzekomo wyprowadzany z kajdankami na rękach, to już było przegięcie.

Dziś reklam z Brzoską już nie ma, cudownie zniknęły.

– Nie ma ich, bo Meta, czyli właściciel Facebook i Instagrama, potrafi zakręcić ten kurek.

Tylko że to jest gra: czekają, aż temat przyschnie, a potem ten kurek jest odkręcany, a syf znowu zaczyna lecieć. Tak się dzieje od dwóch lat. Nie ma żadnej zmiany czy poprawy.

Oni twierdzą, że grubo ponad 90 proc. takich reklam blokuje, a to, co trafia do sieci, to nie jako błąd w systemie.

– Ale to ich cyniczna gra. Oni na tym zarabiają. W czwartek powiemy dokładnie ile [rozmowa odbyła się przed czwartkową konferencją prasową – czytaj ► 5]. Liczy to dla nas Sebastian Kondracki, współzałożyciel polskiego modelu AI Bielik. Pokażemy prawdziwą twarz Mety, pokażemy, co wiedzą, jak bezczelnie kłamią.

Tylko co z tego? Wszyscy to wiemy, a nic się nie zmienia. Jak w tym memie: „A co jak ludzie dowiedzą się, że pan kradnie? Pan się dowiedział. I nic się nie stało”

– To będzie coś więcej, obnaży ich do cna. Najnowsza technologia AI ich dokładnie prześwieciła. Mamy dzięki niej dowody na ich kłamstwa. Co więcej, ja tego nie chcę pokazywać tylko w Polsce.

W Stanach Zjednoczonych toczyła się rozprawa ponad dwudziestu stanów przeciwko firmie Marka Zuckerberga, choć właśnie zawarto w tej kwestii ugodę. Chcemy, żeby zebrane przez nas dowody trafiły też do obywateli w USA.

Chcesz zeznawać przed amerykańskim sądem?

– Mam już opracowaną dokładną ścieżkę, jak zainteresować tym amerykańską opinię publiczną i tamtejsze sądy. Do tego temat zaczyna być międzynarodowy, dostrzegany w wielu krajach. Zamierzam skorzystać ze wszystkich dostępnych mi kontaktów międzynarodowych, także w samych Stanach, by pokazać, jak działa Meta. Ba, mamy już dzięki Bielikowi dowody, jakie strony pornograficzne są promowane na Facebooku. To dopiero jest syf.

Chcemy iść dalej: zinwentaryzować wszystkie fejkowe reklamy, pokazać cały modus operandi, udowodnić, że Meta dokładnie wie, co puszcza na swoich platformach. Co więcej, ona informuje oszustów o zdjęciu reklamy, przez co ci wiedzą, że mają wystawić nową. I tak to się kręci.

Wiecie, ile Meta na tym zarabia?

– To też chcemy ujawnić. Mogę już jednak powiedzieć, że skala jest olbrzymia. Scam w samej Polsce to może być nawet 20 mln zł dziennie przychodu. Mówimy o takich sumach.

Skoro Meta tyle zarabia, to ile zarabiają sami przestępcy? Czytaj: ile wyjmują z naszych

*Chcemy iść dalej:
zinwentaryzować wszystkie
fejkowe reklamy, pokazać cały
modus operandi, udowodnić, że
Meta dokładnie wie, co puszcza
na swoich platformach*

RAFAŁ BRZOSKA

portfeli? Ten mechanizm opisała Joanna Sosnowska z „Gazety Wyborczej”, z jej ustaleń wynika, że pozyskanie Polaka, potencjalnej ofiary oszustwa, to 110 zł. To koszt, który trafia do Mety jako jej zysk z reklamy.

– Mówimy o miliardach złotych. W latach 2023-2025 Polacy stracili co najmniej miliard osiemset milionów złotych na przestępstwach deepfake’owo wyłudających pieniądze na rzekomej inwestycji.

Większości tych pieniędzy nie udało się odzyskać, one przepadły. Do tego dochodzą jeszcze koszty postępowań sądowych, pracy policji, itd. To też są koszty, jakie musi ponieść państwo. To syzyfowa praca. Ja mówię więc wprost: trzeba zablokować te reklamy zanim zostaną opublikowane, wtedy oszustwa się uda ograniczyć.

Nie masz jednak wrażenia, że już doszedłeś trochę do ściany, że może to jest coś, z czym się nie da wygrać?

– Nie, wręcz przeciwnie. Wydaje mi się, że do ściany dochodzi sama Meta i inne big techy, którym się wydaje, że są bezkarne i nikt nie podniesie na nie ręki, bo utrzymują dyplomatyczne relacje.

Ja im zarzucam współuczestnictwo w przestępstwie. Jak Amerykanin nabroić coś w Polsce, to odpowiada jako przestępca. Takiego samego traktowania chcę w stosunku do Mety. Oni wiedzą, że zarabiają na reklamach oszustów i nic z tym nie robią, czyli są współtowarzyszami tych przestępców.

Tylko to wiemy od lat. I nic się nie dzieje. Nasze państwo na te tysiące oszukanych przez oszustów internetowych machnęło ręką. A Mecie i spółce daje dalej zarabiać.

– Nie zgodzę się. Klimat się zmienia, a najlepszy dowód to wspomniany wcześniej proces samych stanów przeciwko Mecie. Także w Stanach Zjed-

noczonych mają ich już dość. Kolejny przykład: Andrew Forrester wygrał proces przeciwko Mecie o deepfake'i [to australijski biznesmen, który od lat toczył walkę z Metą – przyp. red.].

Idźmy dalej, Dania nie zrzuca niczego na złe prawodawstwo unijne, na Brukselę, rozporządzenie DSA [mowa o unijnym rozporządzeniu w sprawie usług cyfrowych – przyp.red.], itd. Uchwalono tam prawo z prostym zabiegiem: każdy obywatel ma prawo do swojego wizerunku i głosu. Nie zgadza się na ich wykorzystanie – ma prawo żądać odszkodowania i może pociągać do odpowiedzialności karnej kogoś, kto to robi. Można? Można.

Ty proponujesz jeszcze inne rozwiązanie. Gdy rozmawiamy, jest 75 tys. podpisów pod inicjatywą 150 proc. Tyle płacić miałaby Meta od każdej zarobionej na oszustwie złotówki. Czytaj: oszukanu pana Marka, bo ktoś wydal na Facebooku 100 zł na reklamę, by do niego dotrzeć, to właściciel serwisu musi zapłacić 150 zł na specjalny fundusz kompensacyjny.

– To realnie będzie powstrzymywać platformy przed zarabianiem na oszustwach. Jak będzie 100 tys. podpisów pod petycją, będziemy apelować o zmiany legislacyjne.

I myślisz, że politycy to uchwalą? Dziś w radzie przy ministrze cyfryzacji jest Jakub Turowski, czyli lobbysta Mety. I MC oficjalnie przyznaje, że on im doradza. Tak jest od lat. Podobnie jest w Kancelarii Prezydenta.

– Tak, i przemawia za tym tempo zbierania podpisów pod tą inicjatywą. Uważam, że ta sprawa przypomina trochę atmosferę wokół Zondacrypto – ktoś coś słyszał, ktoś coś widział. Ludzie wstydzą się przyznawać, że stracili pieniądze. Skala jest jednak ogromna i to wybuch w naszym społeczeństwie. Każdy zna już kogoś, kto dał się nabrać na oszustwo w sieci.

Popatrz, jaki wybuch zainteresowania mamy teraz tym tematem. Informacje o inicjatywie 150 proc. dotarły w ostatnich dniach do 25 mln osób.

Politycy muszą zareagować, tym bardziej że mamy rok do wyborów. Inaczej udowodnią, że żyjemy w państwie, które nie działa.

Tylko w tle jest Wujek Sam, jego armia i wielka korporacja. Ktoś zadzwoni do naszych i powie: naszych firm to wy nie ruszajcie.
– Wtedy zasięg tej akcji będzie dwa razy większy, bo wzmocni tezę, że jesteśmy kolonią na obrzeżach imperium. O to dziś idzie gra – musimy udowodnić, że mamy silne państwo, a nie państwo z kartonu. To jest nasza racja stanu niezależnie od tego, z której strony sporu politycznego jesteś.

My nie toczyliśmy debaty o jakichś kwestiach związanych z podatkiem od big techów, my mówimy o tym, czy polskie państwo potrafi walczyć z prawdziwymi przestępcami i tymi, którzy za te przestępstwa są współodpowiedzialni. Te korporacje robią to czyniąc naszym obywatelom i śmieją się nam w twarz.

Czasami pewne mechanizmy trzeba obnażyć od A do Z, co nie działa, dlaczego nie działa, dlaczego jest na to przyzwolenie. Ta masa krytyczna teraz się właśnie zbiera. To najpóźniej czas, by załatwić ten problem raz na zawsze. ●

Sposób na Metę

Scam Watch już działa

Gdy zobaczysz fałszywą reklamę, będziesz już wiedział, co zrobić – Rafał Brzóska chce zmobilizować Polaków do zgłaszania scamu. Wspólnie z Sebastianem Kondrackim, twórcą Bielik AI, uruchomili inicjatywę ScamWatch, która ma postawić tamę bezkarności Mety.

– ScamWatch właśnie wystartował. Na stronie internetowej można już zgłaszać scammerskie reklamy. System będzie stale rozwijany i udoskonalany przez ekspertów – ogłosił w miniony czwartek Rafał Brzóska podczas konferencji prasowej. Pierwsze zgłoszenia oszustw zaczęły już spływać na stronie l50proc.pl.

META NIE USUWA, BO ZARABIA

– Meta chwali się, że usunęła setki tysięcy reklam, do których publikacji sama wcześniej dopuściła. Czyli wiedzą o problemie. Pokazujemy, że proste narzędzie oparte na AI, jest w stanie natychmiast zweryfikować fałszywe reklamy. Meta tego nie robi, bo na tym zarabia – wyjaśniał Rafał Brzóska. Zdradził, że pierwsze estymacje pokazują, że Meta zarabia nawet 20 mln zł dziennie na oszustwach. Szczegółowe dane mają zostać wkrótce udostępnione.

Zapowiedział też, że „zamierza zrobić wszystko, co w jego mocy, aby osoby odpowiedzialne za świadomy udział w tych przestępstwach poniosły konsekwencje”.

– Połowa komentarzy, które dostawaliśmy, dotyczyła tego, że użytkownicy zgłaszają operatorowi, czyli Mecie, posty, scam czy deepfake’i, a platforma po prostu nie reaguje i odpisuje, że treść nie narusza jej regulaminu – opowiadał Brzóska. – Jeżeli problem nie zostanie rozwiązany, Scam-Watch będzie głównym miejscem ewidencjonowania oszukańczych reklam, by udostępniać materiał dowodowy wszystkim, którzy zechcą wystąpić z prywatnym pozwem przeciwko Mecie – dodawał.

wać obraz, tekst oraz domeny. To bardzo ważny element, ponieważ scam często prowadzi do stron o bardzo niskiej reputacji, istniejących od kilku dni – podkreślał Kondracki podczas konferencji prasowej.

– Nie jesteśmy cenzorem i nie będziemy samodzielnie banować reklam. Jeśli obywatel widzi podejrzaną treść i nie wie, co z nią zrobić, zgłasza ją do nas. My weryfikujemy to zgłoszenie automatycznie za pomocą roju agentów AI, po czym zbieramy dowody – tłumaczył działanie nowego systemu. Opracowano go w zaledwie kilka dni.

Zgłoszenia na stronie można dokonać na trzy sposoby:

- wklejając link do reklamy;
- dodając zrzut ekranu;
- opisując sytuację własnymi słowami.

Ich weryfikacją zajmuje się sztuczna inteligencja. – Jeśli potwierdzimy oszustwo, system wysyła sygnał do operatora (np. Mety – właściciela Facebooka czy Instagrama), ale co najważniejsze: automatycznie namierza całą powiązaną infrastrukturę, tzw. farmę scamu. Obywatel dostaje narzędzie, które uderza nie tylko w pojedynczą reklamę, ale w całą siatkę stojącą za oszustwem – wyjaśniał ekspert.

Dodawał, że reklamy znikają z sieci niezwykle szybko, albo z powodu zgłoszeń, albo dlatego, że przestępcy sami podmieniają treść po dwóch, trzech dniach, gdy widzą ryzyko wykrycia. – Dlatego będziemy zbierać materiał dowodowy i monitorować, jak długo od momentu zgłoszenia dana reklama wciąż funkcjonuje – zapowiedział Sebastian Kondracki.

Docelowo system ma współpracować z rządowną administracją oraz instytucjami zajmującymi się bezpieczeństwem w sieci.

WŁĄCZY SIĘ TEŻ RZĄD?

– Brakuje „jednego okienka”, w którym obywatel mógłby zgłosić cokolwiek podejrzanego, bez zastanawiania się nad kwa-

likacją prawną. Odpowiadając technicznie: tak, jesteśmy w pełni przygotowani na integrację i współpracę z organami państwowymi oraz NGO-sami, które już teraz monitorują, na przykład TikTok, pod kątem treści szkodliwych dla dzieci. Zamyśl jest taki, aby połączyć siły i utrudnić działanie przestępcom oraz platformom emitującym fałszywe reklamy – deklarował Kondracki.

Przedstawił również dwa kluczowe postulaty, które mogłyby znacząco ograniczyć występowanie fałszywych reklam na platformach społecznościowych.

- Po pierwsze: weryfikacja platforma, aby eliminować fikcyjne podmioty typu „Ala ma kota”. Przy każdej transakcji finansowej tożsamość kupującego musi być potwierdzona. Po drugie: blokada niezawerifikowanych domen. W scamie wykorzystuje się domeny zarejestrowane zaledwie dwa dni wcześniej w rajach podatkowych lub strefach pozbawionych regulacji. Wdrożenie tych dwóch prostych zasad dramatycznie ograniczyłoby skalę oszustw – wskazał założyciel Bielik AI.

POLACY POPIERAJĄ INICJATYWĘ

Nieco wcześniej Rafał Brzozka zainaugurował inicjatywę „150 proc.”, w której zaapelował o zmianę zasad odpowiedzialności platform za fałszywe reklamy. Chce, by kara na daną platformę wyniosła 150 proc. przychodu z emisji konkretnej, fałszywej reklamy. Pieniądże z kar miałyby trafić na fundusz kompensacyjny.

W ramach inicjatywy szef InPostu udostępnił petycję na stronie www.150proc.pl, którą mogą podpisywać osoby prywatne i organizacje. Jak podano, ma ona otworzyć drogę do dalszej rozmowy z regulatorami, ekspertami i decydentami, a w konsekwencji być początkiem drogi do systemowej zmiany w sprawie fałszywych reklam. Zebrало już ponad 90 tys. podpisów. ●

Eryk Kielak

Eryk Kielak

ScamWatch będzie głównym miejscem ewidencjonowania oszukańczych reklam, by udostępniać materiał dowodowy wszystkim, którzy zechcą wystąpić z prywatnym pozwem przeciwko Mecie

SEBASTIAN KONDRACKI

twórca Bielik AI, polskiego modelu sztucznej inteligencji

Syndyk masy upadłości „EKO-PLAN GUSTAW BRZYSZCZ & WOJCIECH ROMANISZYN” spółki jawnej
w upadłości z siedzibą w Krakowie
ogłasza pisemny konkurs ofert na sprzedaż z wolnej ręki zorganizowanej części przedsiębiorstwa

Sprzedaż nastąpi w ramach postępowania upadłościowego ww. podmiotu, przy zachowaniu przepisów art. 311 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe oraz postanowienia Sędziego-komisarza przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie VIII Wydziału Gospodarczego dla spraw upadłościowych i restrukturyzacyjnych (sygn. akt KR1S/GUp/99/2023) z 24 sierpnia 2026 r., określającego warunki zbycia.

Przedmiotem sprzedaży jest zorganizowana część przedsiębiorstwa „EKO-PLAN GUSTAW BRZYSZCZ & WOJCIECH ROMANISZYN” spółki jawnej w upadłości z siedzibą w Krakowie, składająca się z nieruchomości gruntowych objętych następującymi księgami wieczystymi: PL1C/00036895/3, PL1C/00042757/9, PL1C/00042758/6, PL1C/00042776/8, PL1C/00042778/2, PL1C/00042808/2, PL1C/00042860/4, PL1C/00042861/1, PL1C/00042937/5, PL1C/00043051/7, PL1C/00043090/2, PL1C/00043116/1, PL1C/00043117/8, PL1C/00043121/9, PL1C/00043220/3, PL1C/00043252/6, PL1C/00043406/1, PL1C/00045037/7, PL1C/00045103/1, PL1C/00048621/9, K11A/00033754/6, K11T/00035343/4, K11T/00036276/0, K11T/00036277/7, środków trwałych w budowie w ramach „Projektu Grudusk” oraz długoterminowych aktywów finansowych w jednostkach powiązanych - za cenę wywoławczą 8 000 000,00 zł.

Warunkiem uczestnictwa w pisemnym konkursie ofert jest złożenie pisemnej oferty zgodnej z warunkami konkursu ofert dostępnymi w biurze syndyka (Biuro przy ul. św. Marka 7-9/2 w Krakowie) i wpłacenie wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. w kwocie 800 000,00 zł, na rachunek bankowy nr 78 1050 1445 1000 0097 3131 3442 (ING Bank Śląski S.A.) oraz dołączenie potwierdzenia przelewu do oferty.

Oferty można składać w terminie do 30 września 2026 r. do godziny 15:00 w Kancelarii Notarialnej Notariusz Andrzej Ciba Notariusz Paweł Ciochoń spółka cywilna (ul. Wielopole 16/3, 31-072 Kraków) osobiście lub przesyłką pocztową/kurierską w zamkniętej i zabezpieczonych kopertach, oznaczonych „Konkurs ofert „EKO-PLAN GUSTAW BRZYSZCZ & WOJCIECH ROMANISZYN” spółka jawna w upadłości, sygn. akt KR1S/GUp/99/2023” z dopiskiem „NIE OTWIERAĆ” (decyduje data wpływu).

Protokolarne otwarcie, rozpoznanie ofert i rozstrzygnięcie konkursu nastąpią w Kancelarii Notarialnej Notariusz Andrzej Ciba Notariusz Paweł Ciochoń spółka cywilna przy ul. Wielopole 16/3 w Krakowie w dniu 1 października 2026 r. o godz. 12:00.

Szczegółowe informacje o przedmiocie sprzedaży oraz warunkach konkursu ofert i ewentualnej licytacji, w tym wymogach formalnych oferty, a także innych warunkach sprzedaży dostępne są w Biurze syndyka. Informacji można uzyskać w godzinach 9:00-15:00 osobiście w Biurze syndyka, a także pocztą elektroniczną. Zapytania proszę kierować na adres e-mail: kancelaria@dkkg.pl. Syndyk zastrzega sobie prawo odwołania lub zamknięcia konkursu bez wybrania oferty, swobodnego wyboru oferty bez przeprowadzenia licytacji jak również unieważnienia konkursu lub licytacji bez podania przyczyny.

www.dawro.pl

Kraj/34450158

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA Starosty wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej

o drugim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości Skarbu Państwa

Oznaczenie nieruchomości:

Działki o numerach: 154/54 o pow. 0,0964 ha, 154/56 o pow. 0,0404 ha, obręb Pyrzowice.

Cena wywoławcza nieruchomości: 435 000,00 zł netto (słownie: czterysta trzydzieści pięć tysięcy złotych 00/100). Do ceny sprzedaży zostanie doliczony podatek VAT według stawki 23%.

Wysokość wadium: 80 000,00 zł (słownie: osiemdziesiąt tysięcy złotych 00/100). Termin wpłaty wadium: do 12 listopada 2026r.

Termin i miejsce przetargu: 19 listopada 2026r. o godz. 10.30 w siedzibie Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach przy ulicy Mickiewicza 41, pokój 07b (poziom -1).

Pełna treść ogłoszenia o przetargu wywieszona została na tablicach ogłoszeniowych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach przy ulicy Mickiewicza 41 i Karłuszowiec 5 oraz zamieszczona na stronie internetowej tj. www.powiat.tarnogorski.pl i na stronie www.bip.tarnogorski.pl.

Szczegółowych informacji dotyczących przetargu oraz okazania nieruchomości udzielają pracownicy Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach Wydziału Gospodarki Nieruchomościami mieszczącego się przy ulicy Mickiewicza 41 pokoje nr 7 i 12 w godzinach pracy urzędu, telefon kontaktowy: (32) 382- 27-35 i 382-27-28.

Kraj/34449678

Kraj/34449677

Syndyk sprzeda:
ruchomości,
nieruchomości,
wierzytelności.

Więcej na stronie
www.wegzekucji.pl

Kraj/34413490

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Wójt Gminy Dobroszyce

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż

NIERUCHOMOŚCI

w kompleksie obejmującym niżej wymienione nieruchomości:

- 1) **nieruchomość gruntowa niezabudowana** położona w granicach działki nr **697/1 w Dobroszycach**, gmina Dobroszyce, powiat oleśnicki, woj. dolnośląskie, objęta księgą wieczystą nr WR1E/00087254/2 bez obciążeń, o pow. 0,3535 ha;
- 2) **nieruchomość gruntowa niezabudowana** położona w granicach działki nr **697/4 w Dobroszycach**, gmina Dobroszyce, powiat oleśnicki, woj. dolnośląskie, objęta księgą wieczystą nr WR1E/00109600/4, o pow. 0,0386 ha. Działka nr 697/4 stanowi dojazd do działki nr 697/1. Nieruchomość nr 697/4 obciążona jest ograniczonym prawem rzeczowym w postaci służebności gruntowej.

Działki nie są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dla działek Wójt Gminy Dobroszyce, wydał decyzję o warunkach zabudowy nr 176/2024 z dnia 18.10.2024 r. z przeznaczeniem pod inwestycję polegającą na budowie 4 budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej z garażem wraz z niezbędnymi instalacjami i urządzeniami technicznymi. Zgodnie z ewidencją gruntów działka nr 697/1 i 697/4 oznaczone są jako grunty orne – R1Va i łąki trwałe – L1III. Decyzją z dnia 22 grudnia 2009 r. sygn. GN.6018/216/2009 Gmina Dobroszyce uzyskała zezwolenie na trwałe wyłączenie z produkcji rolniczej użytku rolnego oznaczonego jako L1III o pow. 0,3131 ha. Opłata roczna za wyłączenie gruntu z produkcji rolniczej naliczona od 2010 r. do 2019 r. została w całości uregulowana.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 596.000,00 zł netto, wadium wynosi 59.600,00 zł. Do ceny osiągniętej w przetargu doliczony zostanie podatek VAT w stawce 23%.

Przetarg na ww. nieruchomości odbędzie się w dniu 05 listopada 2026 r.: o godz. 10:00 w Gminnym Centrum Kultury im. Anny Sojko, przy ul. Parkowej 14, 56-410 Dobroszyce, w sali kinowej Wadium winne zostać wpłacone do dnia 29 października 2026 r. płatne na konto nr 09 9584 1034 2004 0400 3001 0001.

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Dobroszyce, na tablicach przy budynku Urzędu Gminy Dobroszyce oraz na stronie www.dobroszyce.pl oraz www.bip.dobroszyce.pl, Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Dobroszyce, ul. Rynek 16, 56-410 Dobroszyce, pokój 21, II p. tel. 071-314-11-67 wew. 4 oraz mail: nieruchomosci@dobroszyce.pl.

Kraj/34450139

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM

Prezydent Miasta Tczewa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż samodzielnego
lokalu mieszkalnego, stanowiącego własność Gminy Miejskiej Tczew:

Położenie	Nr działki, obręb, pow.	Cena wywoławcza	Wysokość wadium	Opis nieruchomości	Termin przetargu	Termin wniesienia wadium
Tczew, ul. Elżbiety 4/5	26/11, obr. 7, 1431 m ²	140.000,00	20.000,00	lokal mieszkalny - 33,09 m ² piwnica - 7,41 m ² udział 836/10000	06-10-2026 r. godz. 11 ⁰⁰	do 30-09-2026 r. włącznie

1. Przedmiot przetargów zwolniony jest z podatku VAT.
2. Wadium w pieniądzu musi wpłynąć na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Tczewie w podanych wyżej terminach.
3. Ogłoszenia o przetargu podano do publicznej wiadomości poprzez:
 - wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Tczewie, Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, II piętro,
 - zamieszczenie na stronie internetowej www.bip.tczew.pl (zakładka Ogłoszenia - Przetargi) oraz www.mtczew.e-mapa.net.

Dodatkowe informacje o lokalach można uzyskać

w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Tczewie, Plac Marszałka
Józefa Piłsudskiego 1 (pokój nr 48, II piętro, tel. (58) 775-93-16).

Gdańsk/34450296

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 114 ust. 3 i ust 4, w związku z art. 124 i 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r., poz. 399)

STAROSTA OSTRÓDZKI

zawiadamia o zamiarze wszczęcia postępowania w sprawie ograniczenia, w trybie art. 124 i 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, sposobu korzystania z części nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, położonej w obrębie Samborowo, gmina Ostróda, oznaczonej według ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 495 o pow. 1,21 ha, poprzez zezwolenie wnioskodawcy na wykonanie czynności związanych z przebudową słupowej stacji transformatorowej SN/nN 15/0,4kV

Jednocześnie Starosta Ostródzki wzywa wszystkie zainteresowane osoby, które mogą wykazać że przysługują im prawa rzeczowe do ww. nieruchomości, aby w terminie 2 miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia, zgłosiły się do Starostwa Powiatowego w Ostródzie, ul. Jana III Sobieskiego 5, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Ewidencji Gruntów, II piętro, pokój 325, tel.: (89) 642 98 56. Po upływie ww. terminu zostaną wszczęte postępowania w powyższych sprawach.

Kraj/34450214

Burmistrz Miasta Kowalewo Pomorskie

działając w oparciu o art. 35 ust. 1 i 2
ustawy o gospodarce nieruchomościami
informuje, że w siedzibie
Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim
przy ul. Konopnickiej 13,
został wywieszony

**wykaz nieruchomości
przeznaczonych do dzierżawy.**

Bydgoszcz-Toruń/34450234

Syndyk w postępowaniu upadłościowym Marcina Staszak

sprzedaż:

- 9 udziałów w spółce Gold Thread sp. z o.o.
KRS 0000475001
- 9 udziałów w spółce Wieland Trade sp. z o.o.
KRS 0000622409

Szczegółowe informacje:
iwona.pilarczyk@dga.pl
lub tel. 601 809 794

www.dawro.pl

Poznań/34449920

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:

wyborcza.pl/newsletters

wyborcza.pl

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Syndyk masy upadłości Moderndach sp. z o.o. w upadłości (sygn. akt V GUp 57/23) ogłasza sprzedaż czterech nieruchomości położonych w Łochocinie, gm. Lipno, obejmujących prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności gruntów zabudowanych i niezabudowanych, wraz z udziałami w drogach wewnętrznych.

1. **Magazyn i grunty niezabudowane (działki nr 411, 412, 413, 414, 406 oraz udział ¼ w działkach 419/4, 409/1, 409/3, 409/2) – cena minimalna: 445.625,00 zł.**
2. **Kompleks o funkcji biurowo-produkcyjno-magazynowej (działki nr 420/3, 420/4, 426, 421 oraz udział ¼ w działkach 419/4, 409/1, 409/3, 409/2) – cena minimalna: 1.447.125,00 zł.**
3. **Grunt zabudowany budynkiem produkcyjno-magazynowym (działka nr 410) wraz z udziałem ¼ w działkach 419/4, 409/1, 409/3, 409/2 – cena minimalna: 560.125,00 zł.**
4. **Zabudowane działki tworzące całość gospodarczą (działki nr 422, 423, 424 oraz udział ¼ w działkach 419/4, 409/1, 409/3, 409/2) – cena minimalna: 1.003.625,00 zł.**

Dla wszystkich nieruchomości sporządzono operaty szacunkowe dnia 18.03.2024 r.

Termin składania ofert: 25 września 2026 r.

Szczegółowe informacje, warunki sprzedaży, operaty szacunkowe dostępne są u syndyka.

Kontakt: 732-713-111, kancelaria@kancelariagrudzien.pl

Bydgoszcz-Toruń/34449946

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY

Syndyk masy upadłości Hanny Leochy (Leocha) – osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, oferuje na sprzedaż lokal **mieszkalny nr 11 położony w Bydgoszczy przy ul. Kcyńskiej 22**, woj. kujawsko-pomorskie (KW lokalu BY1B/00207710/8). Cena wywoławcza stanowi 80% ceny oszacowania wskazanej w operacie szacunkowym sporządzonym przez rzeczoznawców majątkowych Łukasza Petrykowskiego (nr uprawnień 6859) i Piotra Jarzębowskiego (nr uprawnień 2867) z dnia 9 kwietnia 2026 r. i wynosi **662.400,00 zł** (sześćset sześćdziesiąt dwa tysiące czterysta złotych 00/100).

Oferty należy składać osobiście w sekretariacie Kancelarii Doradcy Restrukturyzacyjnego w Bydgoszczy przy ul. Toruńskiej 155 lok. 326 w dniach **od 25 września 2026 r. do 30 września 2026 r.**, w godzinach od 10:00 do 14:00.

Oferty składane za pośrednictwem poczty należy doręczyć do sekretariatu Kancelarii Doradcy Restrukturyzacyjnego najpóźniej do dnia 30 września 2026 r. do godz. 14:00. Oferty przesłane pocztą będą uwzględnione w postępowaniu wyłącznie pod warunkiem, że do wskazanego terminu znajdują się w sekretariacie Kancelarii Doradcy Restrukturyzacyjnego.

Termin rozpoznania ofert nastąpi w Kancelarii Syndyka w dniu 1 października 2026 r. o godz. 9:30.

Z opisem i oszacowaniem przedmiotu sprzedaży i regulaminem sprzedaży można zapoznać się po uprzednim uzgodnieniu e-mailowo pod adresem e-mail: oferty@krmm-legal.pl lub pod numerem tel. + 48 780 643 400.

Bydgoszcz-Toruń/34450135

Burmistrz Pruszcza Gdańskiego

**ogłasza ustny przetarg ograniczony
na sprzedaż nieruchomości niezabudowanych
stanowiących własność Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański**

1. Działki gruntowe niezabudowane nr **106/41 o powierzchni 0,0062 ha i 106/51 o pow. 0,0227 ha, obręb 15** zapisane w księdze wieczystej nr **GD1G/00020192/1**, położone przy ul. Komunalnej w Pruszczu Gdańskim.

Kształt przedmiotowych działek jest nieregularny, wydłużony. Ukształtowanie terenu korzystne, teren płaski. Działki posiadają pełny dostęp do sieci uzbrojenia terenu - w najbliższym otoczeniu znajduje się sieć gazowa, wodociągowa, elektroenergetyczna i kanalizacyjna. Przez działkę nr 106/41 przebiega sieć kanalizacyjna.

Zgodnie z uchwałą Nr XVI/159/2008 Rady Miasta Pruszcza Gdańskiego z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pruszcza Gdańsk „Rejon ul. Przy Torze” – teren ograniczony od wschodu – torami kolejowymi relacji Gdańsk – Łódź, od południa – granicą administracyjną miasta, od zachodu – ul. Grunwaldzką, od północy – ul. Przy Torze, teren działek ewidencyjnych nr 106/41 i 106/51 z obrębu 15, przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z prawem realizacji usług (SMN). Ponadto, część działki ewidencyjnej nr 106/51 znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

Działki ewidencyjne nie mogą być samodzielnie zagospodarowane, nie posiadają dostępu do drogi publicznej.

Sprzedaż w formie przetargu ustnego ograniczonego do właścicieli nieruchomości przyległych, celem poprawy zagospodarowania ich nieruchomości.

Dział III ww. księgi wieczystej wpisano ograniczone prawa rzeczowe - wpisy nie dotyczą przedmiotowych działek.

Dział IV ww. księgi wieczystej jest wolny od obciążeń i zobowiązań.

Cena wywoławcza **142 200,00 zł netto**.

Postąpienie wynosi 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych: 1 420,00 zł.

Do ceny nieruchomości ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w wysokości 23%, wynikającej z obowiązujących przepisów.

Termin pisemnego uczestnictwa w przetargu ograniczonym ustala się do dnia 1 października 2026 roku włącznie. Pisemne zgłoszenie uczestnictwa w przetargu powinno zawierać następujące informacje o uczestniku: imię i nazwisko wszystkich właścicieli lub współwłaścicieli nieruchomości, serie i numery dowodów osobistych, adres lub firmę i jej siedzibę oraz osobę upoważnioną do reprezentacji firmy w przetargu, a także oświadczenie o posiadaniu tytułu prawnego do nieruchomości przyległej do działki będącej przedmiotem przetargu.

Lista osób zakwalifikowanych do przetargu ustnego ograniczonego zostanie wywieszona na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta ul. Grunwaldzka 20, nie później niż do dnia 5 października 2026 roku.

Przetarg odbędzie się w dniu 6 października 2026 roku o godzinie 10⁰⁰ w sali posiedzeń numer 1 Urzędu Miasta Pruszcza Gdańskiego przy ul. Grunwaldzkiej 20.

Wadium w wysokości 10 % ceny wywoławczej należy wpłacić w pieniądzu (PLN) przelewem (z zaznaczeniem na jaką nieruchomość jest wpłata) najpóźniej do dnia 1 października 2026 roku na konto Banku Spółdzielczego Nr 63 8335 0003 0121 1827 2000 0080.

Za datę wpłaty wadium przyjmuje się datę uznania środków na rachunku bankowym Urzędu Miasta. Wpłacenie wadium jest równoznaczne z zapoznaniem się z uwarunkowaniami urbanistyczno – architektonicznymi do zabudowy, z uzbrojeniem znajdującym się na terenie objętym przetargiem oraz jest równoznaczne z potwierdzeniem zapoznania się z warunkami przetargu i ich akceptacją. Wadium wpłacone przez oferenta, który wygra przetarg zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia nieruchomości. Pozostałym oferentom wadium zostanie zwrócone nie później niż przed upływem 3 dni od dnia zamknięcia przetargu - warunkiem jest podanie konta, na które powinno być zwrócone wadium. Oferent jest zobowiązany okazać komisji przetargowej przed rozpoczęciem przetargu dokument potwierdzający tożsamość oraz dowód wpłaty wadium. Jeżeli uczestnik przetargu jest reprezentowany przez pełnomocnika, konieczne jest przedłożenie oryginału pełnomocnictwa upoważniającego do działania na każdym etapie postępowania przetargowego, a w przypadku osoby prawnej, osoba upoważniona do reprezentowania uczestnika powinna przedłożyć do wglądu informację odpowiadającą odpisom aktualnym z rejestru przedsiębiorców (KRS). Przy nabyciu nieruchomości przez cudzoziemca zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017 r. poz. 2278). W przypadku zamiaru nabycia nieruchomości w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej wadium winno być wniesione przez obojga małżonków.

Nabywca nieruchomości zostanie zawiadomiony o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości najpóźniej w terminie 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Nieprzystąpienie, bez usprawiedliwienia, do zawarcia umowy w miejscu i terminie podanym w zawiadomieniu uprawnia organizatora przetargu do odstąpienia od zawarcia umowy, i zatrzymania zapłaconego wadium. Nabywca, który wygra przetarg będzie zobowiązany do zapłaty ceny uzyskanej w przetargu w terminie trzech dni roboczych przed dniem zawarcia umowy sprzedaży. Koszty notarialne w całości ponosi nabywca.

Szczegółowe informacje dotyczące sprzedaży można uzyskać w Referacie Gospodarki Terenami tel. +48 58 775 99 47, dot. przeznaczenia gruntów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w Referacie Planowania i Rozwoju tel. +48 58 775 99 13, dot. uzbrojenia działki w Referacie Techniczno - Inwestycyjnym tel. +48 58 775 99 78.

Burmistrz może odwołać ogłoszony przetarg zgodnie z art. 38 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.).

Gdańsk/34450148

INFORMACJA
BURMISTRZA ZALEWA

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 399 ze zm.) Burmistrz Zalewa informuje, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Zalewie przy ul. Częstochowskiej 8, 14-230 Zalewo, a także na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Zalewo: www.bip.zalewo.pl, zostały podane do publicznej wiadomości wykazy zawierające nieruchomości przeznaczone do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym oraz do użyczenia, stanowiące własność Gminy Zalewo:

1. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **20/21** o powierzchni **391 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 2,
2. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **26/2** o powierzchni **240 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
3. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **221/9** o powierzchni **20 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
4. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **221/9** o powierzchni **16 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
5. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **221/7** o powierzchni **344 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
6. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **26/2** o powierzchni **165 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
7. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **221/9** o powierzchni **71 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
8. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **221/9** o powierzchni **150 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 1,
9. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **20/21** o powierzchni **322 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 2,
10. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **129/3** o powierzchni **484 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 2,
11. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **20/21** o powierzchni **198 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 2,
12. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **20/21** o powierzchni **480 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 2,
13. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **20/21** o powierzchni **324 m²**, położonej w obrębie Zalewo nr 2,

a także nieruchomości przeznaczone do **użyczenia**:

1. pomieszczenia znajdujące się w budynku użyteczności publicznej, położonym na działce nr **562, obręb Jerzwałd**, o łącznej powierzchni użytkowej **330,37 m²**, przeznaczone do wyłącznego korzystania, wraz z częściami budynku przeznaczonymi do wspólnego użytkowania o powierzchni **145,02 m²**,
2. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **562** o powierzchni **2 200 m²**, położonej w obrębie Jerzwałd,
3. część nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem ewidencyjnym **60/2** o powierzchni **680 m²**, położonej w obrębie Jerzwałd.

Olsztyn/34450229

Syndyk masy upadłości w sprawie upadłościowej o **Sygn. akt BY1B/GUP-s/ 576/2024** sprzedaje z wolnej ręki w trybie składania pisemnych ofert udział w prawie własności wynoszący 1/8 części w prawie własności nieruchomości, lokalu mieszkalnego nr 1, ul. Augusta Steffena 49 w Pasłęku, powiat Elbląg oraz częściach wspólnych budynku objętych KW nr **EL1E/00024463/0** w udziale 1/8 części w tym **działki** gruntu oznaczonego nr **33** objętego KW nr **EL1E/00024025/8**. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest złożenie oferty kupna udziału za cenę minimalną **6 525,00 zł** (sześć tysięcy pięćset dwadzieścia pięć złotych 00/100). Składający ofertę winien wpłacić wadium w wysokości **652,50 zł** z dopiskiem (Wadium Pasłęk) na rachunek bankowy nr: **60 2030 0045 1130 0000 1279 0870**. Oferty należy kierować drogą pocztową na adres: biuro syndyka Wojciech Bylski ul. Krasińskiego 30, 88-400 Żnin do dnia **15.09.2026 r.** (liczy się data wpływu do biura syndyka). Szczegóły oferty zawarto w regulaminie, tel. nr **505 240 543**.

Gdańsk/34450237

Syndyk w postępowaniu upadłościowym

o Sygn. akt BY1B/GUP-s/916/2025 sprzedaje z wolnej ręki w trybie składania pisemnych ofert prawo własności gruntowej położonej w Pakości przy ul. Dworcowa 40, powiat Inowrocław zlokalizowanej na działce nr 305, o pow.586 m², zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym, pow. **61,20 m²**, KW nr BY1I/00012827/4. Cena minimalna **117 500,00 zł**. słownie:

Sto siedemnaście tysięcy pięćset złotych 00/100. Oferty składać za pośrednictwem poczty lub przesyłki kurierskiej z dopiskiem: (Oferta – Pakość) na adres: **Biuro syndyka ul. Krasińskiego 30, 88-400 Żnin** w terminie do **15.09.2026 r.** (decyduje data wpływu do biura). Składający ofertę winien wpłacić wadium w wysokości **11 750,00 zł** z dopiskiem (Wadium Pakość) na rachunek bankowy nr: **60 2030 0045 1130 0000 1279 0870**

Szczegółowe informacje tel. 505 240 543

Bydgoszcz-Toruń/34450241

Slówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj

W APLIKACJ
WYBORCZEJ

Slówko

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

